

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(เริ่มใช้ 1 มิถุนายน 2567)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	6
1. รหัสและชื่อหลักสูตร	6
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	6
3. วิชาเอก	6
4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร	6
5. รูปแบบของหลักสูตร	7
6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร	7
7. การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร	7
หมวดที่ 2 ปรัชญา วัตถุประสงค์ และ ผลลัพธ์การเรียนรู้	8
1. ปรัชญา	8
2. ความสำคัญ/หลักการและเหตุผล	8
3. วัตถุประสงค์	16
4. จุดเด่นเฉพาะของหลักสูตร	16
5. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา	16
6. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	17
7. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้	47
หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต	70
1. แนวคิดในการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา	70
2. โครงสร้างหลักสูตร	72
3. แผนการศึกษา	75
4. คำอธิบายรายวิชา/ชุดวิชา (Module)	77
หมวดที่ 4 การจัดกระบวนการเรียนรู้	82
1. ระบบการจัดการศึกษา	82
2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า	83
3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2	83
4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ	83
5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิจัย	84
6. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหา ความรู้เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)	85

7. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้มั่นใจว่านักศึกษาสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้กับ โลกของการทำงานจริงได้และตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง	86
8. แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้	87
9. แนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา	88
10. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (PLOs) จาก หลักสูตรสู่รายวิชา	90
11. ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)	91
หมวดที่ 5 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร	92
1. การบริหารจัดการหลักสูตร	92
2. การบริหารทรัพยากร	92
3. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่	94
4. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์	95
5. อาจารย์ที่ปรึกษาฯ วิทยานิพนธ์	95
6. อาจารย์ผู้สอบฯ วิทยานิพนธ์	96
7. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา	97
8. แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา	97
9. งบประมาณตามแผน	98
10. ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์	100
หมวดที่ 6 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	106
1. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	106
2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า	106
3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2	106
4. การประเมินผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2	107
หมวดที่ 7 การประเมินผลการเรียน และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	108
1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)	108
2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา	110
3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	110
หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร	112
1. การกำกับมาตรฐานหลักสูตรตามที่กำหนดโดย สป.อว.	112
2. เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามรูปแบบของ AUN-QA	117
3. บัณฑิต	119

4. นักศึกษา	121
5. อาจารย์	122
6. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน	123
7. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	123
หมวดที่ 9 ระบบและกลไกของการพัฒนาหลักสูตร	124
1. การวางแผนคุณภาพ	124
2. ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	125
3. วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์	130
4. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม	130
5. การนำข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษามาใช้ในการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาบรรลุมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้	131
6. วิธีการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ	131
7. การบริหารความเสี่ยงในการจัดการหลักสูตร	133
8. กลไกในการติดตามและการนำผลไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข กรณีที่นักศึกษาไม่บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด	151
ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร	152
ภาคผนวก	
ก เอกสารเปรียบเทียบเกณฑ์หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 กับ พ.ศ. 2565	157
ข. เอกสารระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	161
ค. เอกสารหมายเลข 2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตร์	163
ดุขฎฐิบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	
ง. เอกสารหมายเลข 3 การวิเคราะห์และการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสีย	165
ของหลักสูตรรัฐศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ระดับบัณฑิตศึกษา	
จ. เอกสารหมายเลข 4 ความต้องการ (WANTS) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักสูตร	167
รัฐศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	
ฉ. เอกสารหมายเลข 5 ความต้องการจำเป็น (NEEDS) ของผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตร	169
ช. เอกสารหมายเลข 6 ความต้องการจำเป็น (NEEDS) และที่สอดคล้องกัน	172
CORRESPONDING PLOs หลักสูตรรัฐศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์	
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	

ข. เอกสารหมายเลข 7 REQUIREMENTS ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	173
ฅ. เอกสารวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง PLOs กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของหลักสูตร	175
ฉ. เอกสารระบุวิธีการเผยแพร่หลักสูตรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ	176
ฎ. ความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะดุษฎีบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	180
ฏ. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร	182
ฐ. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร	183
ฑ. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	184
พ.ศ. 2563	

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตอีสาน คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
สถานที่จัดการเรียนการสอน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน เลขที่ 9/37 หมู่ที่ 12 ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : xxxxxxxxxxxxxx

ภาษาไทย : รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567)

ภาษาอังกฤษ : Doctor of Political Science Program in Political Science

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม : รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

ชื่อย่อ : ร.ด. (รัฐศาสตร์)

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Doctor of Political Science (Political Science)

ชื่อย่อ : D.Pol.Sc. (Political Science)

วิชาเอก : ไม่มี

3. วิชาเอก

ไม่มี

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

แผน 1.1 จำนวน 48 หน่วยกิต

แผน 2.1 จำนวน 48 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

- ☒ หลักสูตรปริญญาเอกทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตร 3 ปี

5.2 ประเภทของหลักสูตร

- ☒ หลักสูตรปริญญาเอก แผน 1.1 เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการชั้นสูง
☒ หลักสูตรปริญญาเอก แผน 2.1 เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาชีพชั้นสูง

5.2 ภาษาที่ใช้

- ☒ หลักสูตรจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในการเรียนการสอน เอกสาร สื่อ และตำราเรียนในรายวิชาของหลักสูตรมีทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

5.3 การรับเข้าศึกษา

- ☒ รับรับนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างประเทศที่ใช้ภาษาไทยได้

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

- ☒ ไม่มี (เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ)

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

- ☒ ให้ปริญญาเพียงสาขาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

6.1 เป็นหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567

6.2 เปิดดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 เป็นต้นไป

7. การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

7.1 ได้รับการพิจารณากลับกรองจากคณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ เมื่อการประชุม ครั้งที่ 3/2567 วันที่ 19 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2567

7.2 ได้รับการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เมื่อการประชุม ครั้งที่ x/2567 วันที่ xx เดือน เมษายน พ.ศ. 2567

7.3 ได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เมื่อการประชุม ครั้งที่ x/2567 วันที่ xx เดือน เมษายน พ.ศ. 2567

องค์ประกอบที่ 2 ปรัชญา วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์การเรียนรู้

1. ปรัชญาของหลักสูตร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย มีความเชื่อว่า “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” สามารถพัฒนาพลเมืองโลกด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคงให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตผ่านการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ดังนั้น หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) จึงจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) ใช้วิธีการศึกษาพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษา โดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และการพัฒนาตามความต้องการของนักศึกษา มีทักษะด้านดิจิทัล สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือแสวงหาความรู้ใหม่ทางวิชาการหรือทางวิชาชีพบนพื้นฐานของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง (Constructivism) มีความรู้ความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนา สามารถเผยแพร่ต่อสังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว หลักสูตรจึงมุ่งผลิตดุษฎีบัณฑิตให้มีความรู้ขั้นสูง ความเข้าใจองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติอย่างลึกซึ้ง เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ดุษฎีบัณฑิตสามารถแสดงออกถึงลักษณะของควมมีภาวะผู้นำหรือเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการหรือวิชาชีพ

2. ความสอดคล้องของหลักสูตรกับทิศทางนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนของประเทศและตามพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย

2.1 สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

2.1.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

1. การตอบสนองนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) มีวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน 6 ยุทธศาสตร์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้ประเทศชาติมั่นคง โดยการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ได้มีเจตนารมณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกเพศ ทุกวัย รวมทั้งกลุ่มของผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้พิการ หรือกลุ่มเปราะบางทางสังคมให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมบนพื้นฐานแห่งความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพุทธ รวมทั้งได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม รวมทั้งออกแบบรายวิชารวมถึงการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้กับการบริหารภาครัฐในอนาคต หลักสูตรมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ

เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของนักศึกษาให้เข้าใจและยึดหลักว่า “การปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน” โดยนักศึกษาต้องเข้าใจถึงบทบาทที่เหมาะสมของภาครัฐ ทั้งด้านภารกิจ บทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการและที่สำคัญที่นักศึกษาต้องเข้าใจถึงหลักธรรมาภิบาลเพื่อในอนาคตนี้สติจะสามารถปรับตัวสู่วัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และเน้นผลประโยชน์ส่วนรวม และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา นักศึกษาต้องเรียนรู้เพื่อที่จะสามารถทำงานในระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล โดยนำความรู้ที่เรียนประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล

2. สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นแม่แบบของการวางแผนด้านเศรษฐกิจและสังคมในประเทศ รวมถึงเป็นเป้าหมายร่วมที่คนในสังคมพยายามขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เดินไปในทิศทางเดียวกัน หลักสูตรรัฐศาสตร์ดุสิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ได้มีเจตนารมณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองต่อ หมายเหตุที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบสนองต่อโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยมีเป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมายเหตุ อย่างน้อย 3 เป้าหมาย คือ เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต และเป้าหมายที่ 3 ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. เป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์การสหประชาชาติ (SDGs)

การตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์การสหประชาชาติ (SDGs) หลักสูตรรัฐศาสตร์ดุสิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นชุดเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลก มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (Goals) และมุ่งตอบสนองต่อเป้าหมาย 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 4 สร้างหลัก ประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ข้อ 4.3 ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวิชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพภายในปี 2573 เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความ ยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ ข้อ 16.3 ส่งเสริม นิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน ข้อ 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุก ระดับ ข้อ 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีการลดการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วน ร่วมและมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ และข้อ 16.8 ขยายและเสริมความแข็งแกร่ง ของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถานการณ์แห่งการเปลี่ยนแปลงของโลก

4. การตอบสนองต่อกฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564

เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 เพื่อให้ การพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง ตามความ

ต้องการของประเทศ รวมทั้งการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) จึงจัดแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 ข้อ 10 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามข้อ 3 (4) มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาผสานกับหลักวิชาการ ดังนี้

1) มุ่งพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญา และคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอน ที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ

2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก

3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญาและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ

2.1.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ในสถานการณ์ปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างทางสังคม สัดส่วนประชากรวัยแรงงานลดลงและประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง วิถีชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรมลดลงสู่วิถีชีวิตแบบเมืองหรือมหานครที่พึ่งพิงระบบอุตสาหกรรมและบริการ ตลอดจนผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในประเทศในหลายด้าน การลดผลกระทบของสถานการณ์ดังกล่าวอาจทำได้โดยสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยอาศัยองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องมีการออกแบบหลักสูตรใหม่ หรือมีการปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดทำการเรียนการสอน เช่น การปรับปรุงเนื้อหาสาระในรายวิชาที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยมุ่งหวังผลิตคุณลักษณะบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเมืองการปกครอง การบริหารจัดการภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน ภาคเอกชนหรือองค์กรระหว่างประเทศ ให้มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เฉพาะของมหาวิทยาลัยที่ผลิตคุณลักษณะบัณฑิตในกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ตลอดจนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ อีกทั้งเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งภายในหรือต่างประเทศ การเรียนการสอนในหลักสูตร มุ่งเน้นการบูรณาการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีความรู้ ความสามารถ เป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่มีคุณภาพ เคารพกฎกติกาสากล และหลักสิทธิมนุษยชนสากล สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องเน้นการสร้างพหุวิทยาการและกระบวนการต่าง ๆ ทางด้านรัฐศาสตร์ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ ดังนั้น หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง โดยมุ่งผลิตคุณลักษณะบัณฑิตให้มีความรู้และความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์และทาง

พระพุทธศาสนา และสามารถพัฒนางาน พัฒนาอาชีพ ตลอดจนพัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

2.2 ผลกระทบจาก ข้อ 2.1.1 และ 2.1.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนของมหาวิทยาลัย และกลุ่มสถาบัน

จากผลกระทบดังกล่าว หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ได้ยึดนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 - 2570 มาเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และนโยบายของรัฐบาล โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรม ระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” และบริบทของการปฏิรูปประเทศในปัจจุบันและบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงออกแบบให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน การดำเนินงานตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ (2) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม (3) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ (4) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ ดังนั้น หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) จึงจัดการศึกษาตามแนวทางการพัฒนานิยาม (Progressive) ใช้วิธีการศึกษาพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษา โดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และการพัฒนาตามความต้องการของนักศึกษา มีทักษะด้านดิจิทัล สามารถทวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือแสวงหาความรู้ใหม่ทางวิชาการหรือทางวิชาชีพบนพื้นฐานของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง (Constructivism) มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในหลักพระพุทธศาสนา สามารถเผยแพร่ต่อสังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้

2.2.1 การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่สร้างและตอบสนองความต้องการจำเป็นเพื่อให้ได้ระบบการศึกษา การเรียนรู้มีคุณภาพ มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงตามการเปลี่ยนแปลงของบริบทภายในและภายนอกประเทศ เอื้อประโยชน์ต่อนักศึกษาและสังคม สามารถสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ในทางวิชาการและวิชาชีพได้มากที่สุด ดังนั้น คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วางแผนพัฒนานักศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 5 ข้อ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ใช้กลไกการออกแบบรายวิชา กลวิธีการสอน และการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ มาเป็นแผนงานหลักในการผลักดันให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 5 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้นำ (PLOs) ทั้ง 4 ด้าน มาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน และกำหนดออกมาเป็นลำดับขั้นในการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านดังกล่าว คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ใช้กลไกการออกแบบรายวิชา กลวิธี

การสอน การประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ มาเป็นแผนงานหลักในการผลักดันให้นักศึกษาบรรลุคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนพัฒนานักศึกษาให้บรรลุคุณลักษณะพิเศษ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร กำหนดกลยุทธ์ และวิธีการในการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้นมาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาคคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้น

ขั้นตอนที่ 4 วางแผนส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้วางแผนที่ครอบคลุมประเด็นดังนี้ คือ (1) การประชาสัมพันธ์ (2) การสัมมนาและทำวิจัยกับความคาดหวังของผู้ใช้ชุมชน และ (3) การจัดสัมมนาเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับวิชาหมวดวิชาเฉพาะ วิชาแกน และกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้นักศึกษาค้นพบแนวทางในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา

2.2.2 ความเกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนของมหาวิทยาลัยและกลุ่มสถาบัน

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว) ได้ออกประกาศ เรื่อง การกำหนดให้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 โดยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดอยู่ในกลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ตามจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพและผลการดำเนินการที่ผ่านมา ตลอดจนความพร้อมของคณะ สาขาวิชาที่มีอยู่ในสถาบันซึ่งมีความสอดคล้องกับการกำหนดให้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษา จากผลกระทบบดังกล่าว หลักสูตรจึงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง มีความรู้เท่าทันและสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นได้ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย คือ “ร่วมพัฒนาพลเมืองโลกด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” และสอดคล้องกับพันธกิจ คือ “ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568 ตามวิธีการพัฒนา 5 ด้าน คือ ปรัชญา ประยุกต์ ปฏิบัติ ปฏิถ และปฏิรูป ดังนั้น หลักสูตรจึงจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนานิยาม (Progressive) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษาโดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาจากความต้องการของนักศึกษา ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเอง (Constructivism) ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรนี้จึงมุ่งผลิตผู้บัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในเชิงทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

ยุทธศาสตร์	ประเด็น	หลักสูตรมีความสอดคล้อง
วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย	☒ ร่วมพัฒนาพลเมือง โลก ด้วยการผานแก่น แท้ของพระพุทธศาสนา ที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ใน ฐานะโครงสร้างพื้นฐาน ทางปัญญาของมนุษย์ใน อนาคต	1. ผลิตดุขภูบัตติตไ้มีความรู้และความ เข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์และทาง พระพุทธศาสนา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ หรือความรู้ที่ จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีความ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
พันธกิจ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย	☒ ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการ วิชาการทาง พระพุทธศาสนาแก่ พระภิกษุสามเณร และ คฤหัสถ์ รวมทั้ง การ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม	1. ผลิตดุขภูบัตติตไ้มีทักษะของนัก รัฐศาสตร์ สามารถพัฒนางาน พัฒนาอาชีพ หรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่ เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล 2. ผลิตดุขภูบัตติตไ้มีประสิทธิภาพในการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารได้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงมี ความรู้ความสามารถด้าน Soft Skills ในการ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง
ประกาศกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม เรื่อง “การ กำหนดให้ สถาบันอุดมศึกษาสังกัด กลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566”	☒ กลุ่มที่ 4 พัฒนา ปัญญาและคุณธรรม ด้วยหลักศาสนา	1. ผลิตดุขภูบัตติตไ้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ของ นักรัฐศาสตร์
แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568	☒ 1. ด้านปรัยัติ: สืบ สาน ส่งต่อ ต่อยอด	1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียน การสอนที่มุ่งประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้ มั่นคงในแผ่นดินไทยเพื่อเผยแพรให้กว้างไกล ไปทั่วโลก 2. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และ วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตาม

ยุทธศาสตร์	ประเด็น	หลักสูตรมีความสอดคล้อง
		หลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถ ออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่ นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพชั้น สูง
แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568	☒ 2. ด้านประยุกต์: ผลงาน สร้างสรรค์อย่าง ลึกซึ้ง	1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียน การสอนเชิงพุทธให้ยกระดับและเคียงคู่ไปกับ สรรพวิทยาของมวลมนุษยชาติเพื่อให้องค์ภูมิแห่ง พุทธปัญญาปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็น เลิศของสรรพวิทยา 2. นักศึกษาสามารถออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดความ ขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือ วิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อ แก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทาง วิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วย หลักศาสนา
แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568	☒ 3. ด้านปฏิบัติ: ค้นหา “ตน” เติม “คน” สร้าง “สังคม”	1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียน การสอนเชิงพุทธให้นำทาง ยกระดับและ พัฒนาจิตใจชาวโลกสู่การเป็นมนุษย์อีกครั้ง เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดเป็นสังคม ที่มีความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน มีจิตวิญญาณ และสติปัญญาแบบวิถีพุทธ 2. สามารถประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อ พัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ ทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้ คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ สมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง
แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568	☒ 4 ด้านปฏิบัติ: พัฒนา เชี่ยวชาญ นำพากลับสู่ ความสว่าง สงบ	1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียน การสอนเชิงพุทธให้ร่วมเติมเต็มและเสริม พลังแก่สังคมทุกภาคส่วนที่อ่อนล้า พลัด หลง เพื่อให้สมาชิกในสังคมฟื้นคืนสู่ความ

ยุทธศาสตร์	ประเด็น	หลักสูตรมีความสอดคล้อง
		เข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคง ยืนหยัดและก้าวเดินต่อไปอย่างยั่งยืนในทิศทางที่ถูกที่ควรตามทำนองคลองธรรม 2. มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้
แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568	☒ 5 ด้านปฏิรูป: พลิกเปลี่ยน ปรับ รับการเปลี่ยนแปลง	1. หลักสูตรออกแบบและบูรณาการการเรียนการสอนเชิงพุทธเพื่อเป็นองค์กรอนาคตแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทยและสังคมโลก ซึ่งสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต 2. แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้

2.3 ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของมหาวิทยาลัย (ถ้ามี)

2.3.1 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

ไม่มี

2.3.2 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

ไม่มี

2.3.3 การบริหารจัดการ (ถ้ามี)

ไม่มี

3. วัตถุประสงค์ (Program Educational Objectives: PEOs)

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณสมบัติดังนี้

3.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนผ่านแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง วางแผน ออกแบบ หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่ขจัดปัญหาทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3.2 มีทักษะการทําวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือการพัฒนางานความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญบนพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการ หรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน

3.3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในทางรัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านดิจิทัล และการจัดการสมัยใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ทางวิชาการหรือวิชาชีพ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง

3.4 แสดงออกถึงควมมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง

3.5 แสดงออกถึงควมมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ

4. จุดเด่นเฉพาะของหลักสูตร

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ของนักรัฐศาสตร์ มีทักษะของนักปกครองตามหลักธรรมาภิบาล สามารถพัฒนางาน พัฒนาอาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โดยสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมทางพระพุทธศาสนาตามรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

5. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

5.1 ข้าราชการ ในหน่วยงานภาครัฐ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พนักงานปกครองปฏิบัติการ (ปลัดอำเภอ) นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ นักการทูตปฏิบัติการ อาจารย์ในสถานศึกษา นักวิชาการศึกษา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน นักทรัพยากรบุคคล ตำรวจ ทหาร

5.2 เจ้าหน้าที่ในองค์การภาคเอกชน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่บริหารทรัพยากรมนุษย์

5.3 เจ้าหน้าที่งานในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน และองค์การไม่แสวงหาผลกำไร

5.4 นักการเมืองระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ

5.5 ประกอบอาชีพอิสระที่นำความรู้ ความสามารถทางรัฐศาสตร์ไปประกอบอาชีพอิสระได้

6. ผลลัพธ์การเรียนรู้

การสร้างหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) กระบวนการได้มาซึ่งกรอบแนวคิดภาพรวมของหลักสูตร และการกำหนดที่มาของการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) จากการสังเคราะห์ข้อมูลและมีหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังนี้

1) ความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการยกย่องหลักสูตร ได้ร่วมกันประชุม กำหนดผู้มีส่วนได้เสีย สำรวจความต้องการและความคาดหวังที่นำไปสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (OBE) ที่สะท้อนถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก จำนวนทั้งสิ้น 315 รูป/คน โดยใช้วิธีการสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน ดังนี้ การสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 30 รูป/คน การสัมภาษณ์จากผู้ประกอบการ จำนวน 50 คน ใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 200 คน สัมภาษณ์นักศึกษาในอนาคต จำนวน 30 รูป/คน การประชุมอาจารย์ในหลักสูตร จำนวน 5 รูป/คน การศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์โลกปัจจุบัน และการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการ กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (OBEs) มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	สิ่งที่ต้องทำได้/ได้ทำ	คุณลักษณะที่คาดหวัง
ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน (Internal Stakeholders) ต่อหลักสูตร		
ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของมหาวิทยาลัย	ผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ตนด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
อาจารย์/หลักสูตร	หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ชั้นสูง	ผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สร้างหรือพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ตนด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา มีความฉลาดทางอารมณ์ ลด

		เวลาเรียน มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตนสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
บุคลากรสายสนับสนุน	หลักสูตรและคุณวุฒิบัณฑิตมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ และผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มีคุณภาพด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง	หลักสูตรและคุณวุฒิบัณฑิตมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 และมีความฉลาดทางอารมณ์ผ่านการศึกษาวิจัยขั้นสูงเพื่อพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ
นักศึกษาปัจจุบัน	เป็นคุณวุฒิบัณฑิตที่ทรงคุณค่ามีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน สามารถสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	ผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตนสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง
ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก (External Stakeholders) ต่อหลักสูตร		
กระทรวง อว	หลักสูตรมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 การบริหารหลักสูตรมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)	มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิตศึกษา ควบคุมกำกับ ดูแล และการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเป็นสากลตามเจตนารมณ์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
สป.อว	หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 สอดคล้อง	มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

	กับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579	ระดับคุณวุฒิบัณฑิตศึกษา ควบคุมกำกับ ดูแล และการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเป็นสากลตามเจตนารมณ์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ผู้ใช้คุณวุฒิบัณฑิต	พัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ขั้นสูงตามมาตรฐานสากล มีความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม	คุณวุฒิบัณฑิตมีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจ (Motivation) ในการทำงาน และมีจรรยาบรรณสามารถปรับตัว (Adapt) เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี
หน่วยงานคณะสงฆ์	พัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ขั้นสูงตามมาตรฐานสากล มีความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาทางด้านศาสนาและงานด้านสังคม	ได้พระคุณวุฒิบัณฑิตที่มีความรอบรู้ ทันสมัย มีภาวะผู้นำ มีทักษะดิจิทัล มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม และประพฤติตนยึดมั่นในหลักของพระธรรมและวินัย
ศิษย์เก่า/เครือข่าย	การรักษาความสัมพันธ์กับโรงเรียนเก่าของตนและการสร้างเครือข่ายบริการด้านอาชีพ การเข้าถึงทรัพยากร โปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิษย์เก่า และโอกาสในการมีส่วนร่วมผ่านการบริจาค การให้คำปรึกษา	คุณวุฒิบัณฑิตมีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงาน และมีจรรยาบรรณสามารถปรับตัว (Adapt) เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดี
นักศึกษาในอนาคต	หลักสูตรมีความเป็นสากล ลดเวลาเรียน ศึกษาวิชาหลักที่สนใจและถนัด มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะสูง มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน มีความเป็นอิสระทางวิชาการ	ผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสามารถระดับสูง

	และวิชาชีพสร้างหรือประยุกต์ใช้ ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือ วิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการ ของตลาดแรงงาน	ในศาสตร์ของตนสร้างหรือประยุกต์ใช้ ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือ วิชาชีพได้ด้วยตนเอง
--	--	---

6.1 กระบวนการหาความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญของหลักสูตร

กระบวนการหาความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญของหลักสูตร (Customer requirement) และกระบวนการเปลี่ยนความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็น VOP (Voice of Process) เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงหลักสูตรและการได้มาซึ่งความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร การเลือกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญและตัวแทน รวมถึงเครื่องมือ วิธีการ ช่วงเวลาที่ใช้ในการสำรวจ และผลสำรวจ ดังนี้

1) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ได้ประชุมร่วมกัน ครั้งที่ 1 วันที่ 22 พฤษภาคม 2566 เพื่อกำหนดทิศทางและวางแผนปรับปรุง พัฒนา ยกร่างหลักสูตร และมอบหมายภาระงานให้สอดคล้องตามกฎหมายกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 และตามประกาศ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

2) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ได้ประชุมร่วมกัน ครั้งที่ 2 วันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 เพื่อดำเนินงานที่ได้มอบหมายให้แต่ละส่วนได้ได้นำไปปฏิบัติและการรายงานความคืบหน้าของเอกสารตามกฎหมายกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 และตามประกาศ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

3) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตรและผู้ที่ได้รับมอบหมายงานลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตรระหว่าง เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2566 พร้อมทั้งการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์

4) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร การจัดทำ มคอ. 2 และการจัดทำร่างแบบฟอร์ม มคอ. (หมวด 1-9) ณ โรงแรม MIDA Hotel จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ 10 – 12 มกราคม 2567

5) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร จัดกระทำ ยกร่างและปรับปรุง มคอ.2 หลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) และหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ระหว่างวันที่ 15-31 มกราคม 2567

6) คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ได้ทำการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) และหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ระหว่างวันที่ 17-18 มีนาคม 2567

6.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อหลักสูตร

1. การวิเคราะห์อุปสงค์ (Demand) ของตลาดแรงงาน กำลังการผลิต (Supply) ของประเทศ (ข้อมูลเชิงปริมาณ)

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เป็นศาสตร์ด้านการเมือง การปกครอง การบริหารและการเมืองโลก มุ่งผลิตบัณฑิตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระดับท้องถิ่น ประเทศ ประชาคมโลก เพื่อตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และความต้องการพลเมืองที่เข้มแข็งในการพัฒนาประเทศ พร้อมนี้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 ที่มีจุดมุ่งหมายให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ของการศึกษา โดยพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีลักษณะ 3 ด้าน คือ (1) มุ่งให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความรอบรู้ด้านต่าง ๆ (2) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ (3) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งการตอบสนองความจำเป็นต่อการพัฒนาวิสาหกิจ เศรษฐกิจสังคม ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป้าหมายการพัฒนาไทยแลนด์ 4.0 รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals :SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ และการแข่งขันทางการค้า การลงทุนในระดับสากล

2. การวิเคราะห์คู่แข่งหรือคู่เปรียบเทียบกับตลาด

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีหลักสูตรที่เป็นคู่เปรียบเทียบกับ คือ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น (UMT) จังหวัดอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนที่มีความพร้อมทางเทคโนโลยีการศึกษาและการให้บริการนักศึกษา และส่วนประเด็นที่เราได้เปรียบคู่แข่งขันคือ (1) ค่าบำรุงการศึกษาของหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ถูกกว่ามหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น (UMT) และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม (2) หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น (UMT) และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ไม่ใช่หลักสูตรที่มีการบูรณาการเชิงพุทธสังกัตคนละกลุ่มมหาวิทยาลัย

3. ปัจจัยจากภายนอกอื่น ๆ

ตามกฎหมายกระทรวงของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 กำหนดให้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยอยู่ในกลุ่มที่ 4 กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาผสานกับหลักวิชาการ ดังนี้ (1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญาและ

คุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ (2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนาให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก (3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญาและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับพันธกิจและยุทธศาสตร์ดังกล่าว

6.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของหลักสูตร

1. องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ออกแบบหลักสูตรโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของหลักสูตรในประเด็นดังนี้

1) สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา

2) สอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มุ่งเน้นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการการตามแนวพระพุทธศาสนา พัฒนาระบบการดำรงชีวิตในสังคมด้วยศีลธรรม ชี้นำและแก้ไขปัญหาสังคมด้วยหลักพุทธธรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

3) สอดคล้องกับการจัดกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎกระทรวงของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 โดยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยอยู่ในกลุ่มที่ 4 กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ซึ่งหลักสูตรมีความสอดคล้องในการผลิตบัณฑิตให้เป็นนักรัฐศาสตร์ นักปกครองที่มีความรู้ ตามแนวพระพุทธศาสนา

4) หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) เป็นหลักสูตรที่มีการศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ทางพระพุทธศาสนา ปลูกฝังให้เป็นนักรัฐศาสตร์ นักปกครองที่มีความรู้ คู่คุณธรรม

2 การกำหนดกรอบแนวคิดภาพรวมของหลักสูตร (Product concept)

1. คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตร

คุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตร เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติและบริบทโลก ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการ

ดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โดยความรู้ที่โดดเด่นของนักศึกษาในหลักสูตรหลังจากสำเร็จการศึกษา คือเป็นผู้มีองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ควบคู่ไปกับองค์ความรู้ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

2. ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่องว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาอาชีพหรือวิชาการ พัฒนาดน และพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โดยทักษะที่โดดเด่นของนักศึกษาในหลักสูตรหลังจากสำเร็จการศึกษา คือสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้มาวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม รู้เท่าทัน และพิจารณาข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณเหมาะสมกับการดำรงชีวิตยุคดิจิทัล

3. จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น โดยจริยธรรมที่โดดเด่นของนักศึกษาในหลักสูตรหลังจากสำเร็จการศึกษา มีพฤติกรรมที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

4. ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยม ที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยลักษณะบุคคลที่โดดเด่นของนักศึกษาในหลักสูตรหลังจากสำเร็จการศึกษา คือแสดงออกซึ่งลักษณะของความเป็นนักรัฐศาสตร์ที่เป็นนักปกครองตามหลักธรรมาภิบาล แสดงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงภาวะผู้นำ ทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และแสดงออกถึงความเป็นพลเมืองที่มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม เห็นประโยชน์ส่วนรวม เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยคำนึงถึงวิถีการดำเนินชีวิตและบริบทพหุวัฒนธรรม

3. กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร

1) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือหลักสูตรการศึกษาชั้นสูงอื่น ๆ ที่เทียบเท่าระดับปริญญาโทในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตร

2) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รัฐศาสตร์

3) อาจารย์ผู้บรรยายในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษา

4) พระสงฆ์หรือผู้ปกครองคณะสงฆ์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า

5) นักการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า

6) คุณวุฒิที่ใช้สมัครศึกษาต่อในข้อที่ 1-5 ต้องได้รับการรับรองจากสถาบันการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และกระทรวงวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อ.ว.) รับรองวิทยฐานะ หรือจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

4. การกำหนดตำแหน่งของหลักสูตรในตลาด

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับพระภิกษุ สามเณร นักเรียน และประชาชนทั่วไปในท้องถิ่น ที่ต้องการศึกษา

ต่อในระดับปริญญาเอกและต้องการเป็นอาจารย์ผู้บรรยายในระดับอุดมศึกษา นักรัฐศาสตร์ นักปกครอง ที่มีความรู้ทางรัฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง และความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา

5. จุดเด่นหรือจุดเน้นของหลักสูตรที่สร้างความสามารถในการแข่งขัน

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ของนักรัฐศาสตร์ มีทักษะของนักปกครองตามหลักธรรมาภิบาล สามารถพัฒนางาน พัฒนาอาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

6. แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร/สาระการปรับปรุงหลักสูตร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตาม (1) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 (2) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 โดยกำหนดกลไกการบริหารจัดการหลักสูตรตามวิธีแบบ PDCA ดังนี้

1 การวางแผนปรับปรุงหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (P)

การวางแผนปรับปรุงหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (P) ขั้นตอนการวางแผนปรับปรุงหลักสูตร มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำหลักสูตร มีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดกรอบแนวคิดของหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดประชุมสัมมนาคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ต่าง ๆ เพื่อระดมความคิดและสร้างความเข้าใจร่วมกันในการมองภาพรวมและกำหนดทิศทางตลอดจนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียนของหลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้น

2) ร่างหลักสูตร ที่ประชุมกำหนดภาพรวมของหลักสูตรและแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ดำเนินการร่างหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ โดยยึดหลักการจัดการศึกษาแบบ Outcome Based Education (OBE) มาเป็นกรอบแนวคิดในการปรับปรุงหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรให้มีหัวข้อของหลักสูตรตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ. 2 รายละเอียดของหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

3) เสนอคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร โดยจัดให้มีการวิพากษ์หลักสูตร และพิจารณาหลักสูตร เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร เสนอมหาวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยคณะกรรมการชุดดังกล่าวประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 3 คน เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน 2 คน ระหว่างการประชุมพิจารณาหลักสูตร เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการทำหน้าที่บันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร เพื่อ

ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในขั้นตอนต่อไป คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) นำข้อเสนอแนะที่ได้จากบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรมาสรุปประมวลเพื่อนำไปปรับแก้ และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

4) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ เมื่อหลักสูตรผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรแล้ว คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรรัฐศาสตรดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) นำหลักสูตรเสนอผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษพิจารณา โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ กับคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ที่เป็นผู้จัดทำคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ สามารถสอบถามให้เกิดความชัดเจนจากผู้จัดทำคำอธิบายรายวิชาได้อย่างครบถ้วน

5) เสนอคณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตรเพื่อพิจารณากลับกรอง

6) เสนอสภาวิชาการพิจารณากลับกรองก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณา

7) เสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติหลักสูตรรัฐศาสตรดุขุภีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567)

8) เสนอสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร

2. การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (D)

การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ (D) ขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอันประกอบไปด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (OBEs) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร กำหนดอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยยึดหลักตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประชุมชี้แจงให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ นำผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชา ต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบไว้ไปจัดทำเป็นรายละเอียดของรายวิชา (OBEs) และดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางดังกล่าว

3. การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานที่กำหนด (C)

การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานที่กำหนด (C) ขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล มีดังนี้

1) ทุกรายวิชาจะต้องมีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (OBEs) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด กล่าวคือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอน และการประเมินผลเป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนด

2) มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน 1 สัปดาห์ ก่อนเปิดภาคการศึกษาเพื่อทวนสอบความถูกต้องของรายละเอียดของรายวิชา (OBEs) และชี้แจงการ ทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ

3) ทุกรายวิชาจะต้องมีการจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา (OBEs) ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้กำหนดไว้

4) มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน 2 สัปดาห์ ภายหลังปิดภาคการศึกษาเพื่อทวนสอบผลการจัดการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรคในการจัดการ เรียนการสอน และแนวทางการแก้ไขและพัฒนา

5) มีการจัดทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ทุกรายวิชาตาม มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร (OBEs)

4. การนำผลการประเมินไปพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผล (A)

การนำผลการประเมินไปพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการ สอนและการประเมินผล (A) ขั้นตอนการดำเนินการนำผลไปพัฒนา มีดังนี้

1) มีการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อพิจารณานำผลการประเมินของ อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา มาพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (CLOs) กลวิธีการสอนและการประเมินผลในปีการศึกษาถัดไป

2) มีการปรับปรุงหลักสูตรตามวงจรทุก 5 ปี ให้เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของ เกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5. การออกแบบรายละเอียดหลักสูตร

1. การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

1) กฎกระทรวง มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

2) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

3) ประกาศมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553

4) และระเบียบ ข้อบังคับ เกณฑ์ และประกาศอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

6.4 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร แนวคิดหรือที่มาหรือกระบวนการในการได้มาซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร; PLOs และข้อมูลจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและจากตารางดังต่อไปนี้ ทางหลักสูตรฯ นำมาออกแบบ PLOs

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580	ยุทธศาสตร์ชาติ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน 6 ยุทธศาสตร์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้ประเทศชาติมั่นคง โดยการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์
2. ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)	หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมวดหมู่ - เป้าหมายที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข - เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต - เป้าหมายที่ 3 ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์
3. นโยบายและยุทธศาสตร์การ	นโยบาย “เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจาก

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570	สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว” เป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะแพลตฟอร์ม (Platform) ความร่วมมือ ตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ (2) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม (3) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ (4) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ โดยดำเนินงานควบคู่ไปกับการปฏิรูประบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ	เอกสารและสื่อออนไลน์
4. กฎกระทรวง มาตรฐานการจัด การศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565	หมวด 2 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา ข้อ 11 มาตรฐานการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นมาตรฐานเพื่อให้การดำเนินการตามภาระหน้าที่หลักเป็นไปอย่างครบถ้วนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (3) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม (4) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ข้อ 15 สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการด้านการทะนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดนโยบายและทิศทางการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เพื่อการธำรงรักษา สืบสาน เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทยหรือการพัฒนา ต่อยอด และสร้างคุณค่าใหม่ ทั้งนี้ตามความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	(2) จัดให้มีรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาและ กิจกรรมที่สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมและประเพณีที่หลากหลายของ ท้องถิ่นและของชาติ	
5. ประกาศ คณะกรรมการ มาตรฐานการ อุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565	ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563 หมวดที่ 1 ระบบการจัดการศึกษา หมวดที่ 2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการรับเข้า ศึกษา หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตรและระยะการศึกษา หมวดที่ 4 การคิดหน่วยกิตและการเทียบโอนหน่วย กิต หมวดที่ 5 การลงทะเบียนเรียนและการถอนรายวิชา หมวดที่ 6 สถานภาพและการพ้นสภาพนักศึกษา หมวดที่ 7 การลาพักการศึกษา หมวดที่ 8 การวัดและประเมินผลการศึกษา หมวดที่ 9 สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ หมวดที่ 10 การสำเร็จการศึกษาและการให้ปริญญา หรือประกาศนียบัตร หมวดที่ 11 ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์
6. ประกาศ คณะกรรมการการ อุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติ ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติเกี่ยวกับ สมรรถนะดิจิทัล สำหรับคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรี	1) การสืบค้นและการใช้งาน - สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รู้วิธีใช้ตัวกรองเพื่อจำกัดผลลัพธ์ - รู้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลต่าง ๆ - รู้วิธีการจัดระบบและแบ่งปันทรัพยากรและ ตระหนักถึงประเด็นต่าง ๆ เรื่องลิขสิทธิ์และประเด็นการ คัดลอกผลงาน 2) การสร้างสรรค์และนวัตกรรม	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	- สามารถผลิต (และได้ผลิต) สื่อดิจิทัล เช่น กราฟิก คลิปวิดีโอหรือคลิปเสียง และการบันทึกภาพหน้าจอ เป็นต้น - สามารถเรียนรู้หลักการพื้นฐานได้ตามคำแนะนำ และสามารถทดลองทำได้ 3) เอกลักษณ์และคุณภาพชีวิต - ตระหนักถึงประเด็นความปลอดภัย เช่น ซอฟต์แวร์ ด้านไวรัส และการตั้งค่ารวมมั่นคงปลอดภัยบนอุปกรณ์ รวมทั้งข้อมูลส่วนตัวบนสื่อสังคมออนไลน์ - รู้จักสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการป้องกันข้อมูล - ระมัดระวังและไตร่ตรองในการแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่น และในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ทางออนไลน์ 4) การสอนหรือการเรียนรู้ - สามารถใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่าง สะดวกสบายในการเรียนรู้ - สามารถติดตั้งและใช้ ซอฟต์แวร์ รวมถึง แอปพลิเคชันที่เป็นประโยชน์บนอุปกรณ์ส่วนตัวทั้ง โทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ต เพื่อช่วยในการรวบรวมและ จัดระเบียบบันทึกข้อมูลในการทำงานส่วนตัว 5) เครื่องมือ และเทคโนโลยี - สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่าง คืบเคย และใช้คำศัพท์เฉพาะได้พอสมควร 6) สามารถใช้เครื่องมือที่หลากหลายได้อย่างสะดวกสบาย เพื่อการสนทนาและทำงานร่วมกับผู้อื่นแบบออนไลน์ รวมถึงการแบ่งปันเอกสารและหรือข้อคิดเห็น การประชุมทางไกล (video-conferencing) และการเข้าร่วมสัมมนาผ่านเครื่องมือและช่องทางที่หลากหลาย	
7. ประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการ	ข้อ 5 ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาจัดให้นิสิตนักศึกษาทุกคน ทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษตามแบบทดสอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษาที่สถาบันสร้างขึ้น หรือที่เห็นสมควรจะนำมาใช้วัดประสิทธิภาพทางภาษาอังกฤษ	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
ยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา	(English Proficiency) โดยสามารถเทียบเคียงผลกับ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) หรือมาตรฐานอื่น เพื่อให้ทราบระดับความสามารถของนิสิตนักศึกษาแต่ละคน และสถาบันอุดมศึกษาอาจพิจารณานำผลการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษบันทึกในใบรับรองผลการศึกษาหรือจัดทำเป็นประกาศนียบัตร โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป	
8. เป้าหมายการพัฒนาในระดับชาติและระดับสากลขององค์การสหประชาชาติ 17 เป้าหมาย	เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ข้อ 4.3 ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวิชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี 2573 เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกกระดับ ข้อ 16.3 ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน ข้อ 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกกระดับ ข้อ 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วมและมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ และข้อ 16.8 ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิดเห็นจากผู้บริหารคณะจำนวน 4 ท่าน
9. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง The Future	ทักษะที่จำเป็นสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มหลักคือ กลุ่มที่ 1 ทักษะด้านการคิดและแก้ปัญหา ประกอบด้วยทักษะย่อย 5 ทักษะ ได้แก่ (1) ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และการสร้างนวัตกรรม (2) ทักษะการ	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
of Jobs ว่าด้วยเรื่องแนวโน้มและทิศทางของอาชีพในอนาคต ตลอดจนทักษะการทำงานที่จำเป็นภายในอนาคตอันใกล้ 2025	แก้ปัญหาที่ซับซ้อน (3) ทักษะการคิดและวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ มีวิจารณญาณ (4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการริเริ่มสิ่งใหม่ (5) ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการตัดสินใจและทักษะการระดมความคิด กลุ่มที่ 2 ทักษะด้านการบริหารจัดการตัวเอง ประกอบด้วยทักษะย่อย 2 ทักษะ ได้แก่ (1) ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีกลยุทธ์การเรียนรู้ (2) ทักษะการรับมือกับปัญหา อดทนต่อความกดดัน ทักษะการปรับตัว กลุ่มที่ 3 ทักษะด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วยทักษะย่อย 2 ทักษะ ได้แก่ (1) ทักษะการใช้ ดูแลและจัดการเทคโนโลยี (2) ทักษะการออกแบบและการเขียนโปรแกรม กลุ่มที่ 4 ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประกอบด้วยทักษะย่อย 1 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการเป็นผู้นำและอิทธิพลทางสังคม	
10. รายงานของ World Economic Forum (WEF) เรื่อง ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21 st -Century Skill)	ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21st-Century Skill) ออกมาเป็น 16 ทักษะ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการคำนวณ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการใช้วิทยาศาสตร์กับสิ่งรอบตัว ทักษะการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ทักษะการจัดการด้านการเงิน ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ กลุ่มที่ 2 กลุ่มทักษะที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหาหรือความท้าทายที่ต้องเจอในชีวิต ได้แก่ ทักษะการวิเคราะห์ปัญหาให้ถูกจุด ทักษะการสร้างวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อแก้ปัญหานั้นให้ได้ กลุ่มที่ 3 กลุ่มทักษะที่ใช้ในการจัดการตัวเองกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทักษะความ	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสารและสื่อออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	อยากรู้อยากเห็น ทักชะการริเริ่มสร้างสรรค์ ทักชะความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทักชะความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม ทักชะความเป็นผู้นำและทักชะความตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม	
11. กฎกระทรวง การจัดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564	ข้อ 10 กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามข้อ 3 (4) มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาผสานกับหลักวิชาการ โดยต้อง 1) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญา และคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอน ที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ 2) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม โดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก 3) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา และพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์
12. พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราช วิทยาลัย พ.ศ. 2540	มาตรา 6 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พันธกิจ ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วัตถุประสงค์ 1) ผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดี มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาทั้งในระดับชาติและ	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจาก เอกสารและสื่อ ออนไลน์

แหล่งที่มาข้อมูล	ความต้องการ/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
	นานาชาติ มีความเป็นผู้นำและสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้ และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการพระพุทธศาสนาเถรวาท” 2) พัฒนาศักยภาพความรู้ ผลิตผลงานวิจัย และวิชาการ สร้างสรรค์นวัตกรรม บูรณาการศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด 3) เผยแผ่ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ด้านพระพุทธศาสนาที่แท้จริง ให้แก่พลเมืองโลก สืบสาน ส่งต่อ โดยศาสนทายาทที่เข้มแข็ง แดกฉานในพระธรรมขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้ดำรงทรงไว้ในฐานะสมบัติที่ล้ำค่าของโลก 4) บริการวิชาการ บริการสังคม ด้วยสรรพกำลัง และทุกองคาพยพของพระพุทธศาสนาให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพร เป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก 5) สร้างพลวัตในการพัฒนามหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคีพุทธฯ ให้มีโครงสร้าง ระบบ และกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เน้นการควบคุมกระบวนการสำคัญสู่ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ ที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมประโยชน์	

6.4 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง

PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง

PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดการความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญและพุทธศาสตร์ได้

PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้

6.5 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

หลักการและแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรคุณวุฒิบัณฑิตมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ โดยหลักสูตรได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) คาดหวังด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs) และ (2) คาดหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs) ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)

1) วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าสนใจไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง

2) ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง

3) ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดการความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)

1) มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้

2) แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้

6.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะทั่วไป (GLOs) และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (SLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและ ทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อ ค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและ วิชาชีพขั้นสูง	1. นักศึกษาสามารถอธิบาย ดีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและ ทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่ นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนา ความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทาง รัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้ คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	2. นักศึกษาสามารถสังเกต วิเคราะห์ เปรียบเทียบและ ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทาง วิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้าง นวัตกรรมทางการเมืองที่จัดการความขัดแย้งทาง สังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงาน	3. นักศึกษาสามารถออกแบบการวิจัยขั้นสูง สามารถบูรณา การองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา	

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
ใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ ปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง	
PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้		4. ยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้
PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแพร่		5. แสดงออกถึงภาวะผู้นำ ชักชวน สนับสนุนและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะทั่วไป (General Outcome: GLOs)	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะทาง (Specific Outcome: SLOs)
พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้		

6.7 ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

มาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้	รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้
1. ความรู้ (Knowledge)	➊ รู้ เข้าใจหลักธรรมหรือศาสตร์ทางพุทธศาสนา ➋ รู้ เข้าใจคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของนักรัฐศาสตร์หรือนักปกครองเชิงวิชาการและวิชาชีพ ➌ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการและแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ➍ มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุกกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธศาสนา ➎ มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ➏ รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน ➐ รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ ➑ รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
2. ทักษะ (Skills)	➊ สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง

	❷ สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนบนพื้นฐานแห่งรัฐศาสตร์ พุทธศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ ได้ ❸ สามารถการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ❹ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่ ❺ สามารถพัฒนาหรือสร้างความรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง
3. จริยธรรม (Ethics)	❶ มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม ❷ มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ❸ มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ❹ มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม
4. ลักษณะบุคคล (Character)	❶ มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม ❷ มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ❸ สามารถรับรู้ เห็นคุณค่าและตอบสนองด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ วิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสน์

6.9 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับทักษะและความสามารถที่จำเป็น 4 ด้าน (KSEC)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	✓	✓		
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่ขจัดความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	✓	✓	✓	
PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญและพุทธศาสตร์ได้	✓	✓	✓	✓

PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	✓	✓	✓	✓
---	---	---	---	---

6.7 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีวิสัยทัศน์ พันธกิจและนโยบายของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision Statements)

“ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต”

2. พันธกิจ (Mission Statements)

“ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรม”

3. นโยบาย (Policies)

- 1) ผลิตคณาจารย์ด้านวิชาการพระพุทธศาสนา ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ทั้งด้านความรู้ ความประพฤติมีสำราญธรรมและพรหมวิหารธรรม
- 2) บริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่ชุมชนอย่างกว้างขวาง และเป็นศูนย์กลางแห่งการแสวงหาความรู้วิชาการพระพุทธศาสนา
- 3) แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้านวิชาการพระพุทธศาสนา สังคม และด้านศิลปวัฒนธรรม
- 4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ สร้างภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสม ดำรงความเป็นชาติไทยตามวิถีประเพณี และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา
- 5) บริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้ทันสมัย มีความโปร่งใส เน้นประสิทธิผล มีระบบสวัสดิการที่ดี สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้

ตลอดชีวิต

6) ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย สามารถแสดงความสัมพันธ์กัน ดังนี้

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย							
ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	วิสัยทัศน์	พันธกิจ	นโยบาย (Policies)				
	(Vision Statements)	(Mission Statements)	ผลิตคุณูปการ	บริการวิชาการ	แสวงหาความรู้ใหม่ๆ	ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	บริหารจัดการ
PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	✓	✓	✓	✓	✓		
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓		✓
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดการความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	✓	✓	✓	✓	✓		✓
PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	✓	✓		✓	✓	✓	✓

PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
---	---	---	---	---	---	---	---

6.8 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับคุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันของคณาจารย์ที่พึงประสงค์ มมร.

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	คุณลักษณะพื้นฐานร่วมกันของคณาจารย์ที่พึงประสงค์ มมร.			
	ด้านความรู้	ด้านทักษะ	ด้านจริยธรรม	ด้านลักษณะบุคคล
PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	✓	✓	✓	
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดการความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	✓	✓	✓	✓

PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	✓	✓	✓	✓
PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์สังเคราะห์มาจากค่านิยมร่วมของมหาวิทยาลัย MAHAMAKUT ซึ่งสามารถจัดรวมเป็น 4 ด้าน ดังนี้

GA1. มีคุณธรรมเป็นที่ยึดถือของสังคม ยึดมั่นในหลักพระพุทธศาสนา

GA2. รู้เท่าทันโลกอย่างถูกต้อง มีความเป็นสากล

GA3. สร้างทักษะสร้างสรรค์ มุ่งมั่นสู่การพัฒนา

GA4. ให้ความรู้ที่พัฒนาผู้คนได้ เป็นผู้สอนหลักธรรมอันอุดม มีความชำนาญในการสอน

Morality	อริย	มีคุณธรรมเป็นที่ยึดถือของสังคม
Awareness	สมมาสุมพุทธ	รู้เท่าทันโลกอย่างถูกต้อง
Highbrow	สตถา เทวมานุสสน	มีความชำนาญในการสอน
Analyst	ภควา	สร้างทักษะสร้างสรรค์
Mindfulness	พุทธ	ยึดมั่นในหลักพระพุทธศาสนา
Advancement	สุคโต	มุ่งมั่นสู่การพัฒนา

Knowledge	วิชาจรรยาบรรณ	ให้ความรู้ที่พัฒนาผู้คนได้
Universality	โลกวิทู	มีความเป็นสากล
Trainer	อนุตตโร ปุริสทมมสารถิ	ผู้สอนหลักธรรมอันอุดม

6.9 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs)

ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs)	
ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (PEOs)
PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าสนใจไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	PEO 1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนผ่านแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง วางแผน ออกแบบ หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดปัญหาทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	PEO 2 มีทักษะการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือการพัฒนาคำถามความรู้ใหม่ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญบนพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยการพัฒนา ปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุข กว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการ หรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการ หรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	PEO 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในทางรัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ทางวิชาการหรือ วิชาชีพ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง

PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนา ปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม บนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	PEO 4 แสดงออกถึงมีความีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ โดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนา สังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วย ตนเอง
PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน ที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัส ต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่ พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	PEO 5 แสดงออกถึงมีความีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการ แก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ

7. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้

7.1 ความคาดหวังผลลัพธ์การเรียนรู้ตามลำดับขั้นของการพัฒนานักศึกษา (Stage-Los)

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ได้คำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร มุ่งผลิตบัณฑิตผู้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัณฑิตมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้ (KSEC) ดังนี้

ชั้นปีการศึกษาที่ 1 (YLO 1)

1. ด้านความรู้ (Knowledge)

1) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนผ่านแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง วางแผน ออกแบบ หรือสร้าง นวัตกรรมทางการเมืองที่ขจัดปัญหาทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2. ตัวชี้วัด (Indicators)

1) วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถ ออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง

ชั้นปีการศึกษาที่ 2 (YLO 2)

1. ด้านทักษะ (Skill)

1) มีทักษะการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือการพัฒนางานความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญบนพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการ หรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ ซับซ้อน

2) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในทางรัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ทางวิชาการหรือวิชาชีพ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง

2. ตัวชี้วัด (Indicators)

1) ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยี สารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง

2) ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่ขจัดความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

ชั้นปีการศึกษาที่ 3 (YLO 3)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics)

1) แสดงออกถึงมีความมึคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเองคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ วิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนา

2) แสดงออกถึงมีความมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ

2. ตัวชี้วัด (Indicators)

1) มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้

2) แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้

7.2 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)

7.2.1 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร	PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5
YLO 1 1) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนผ่านแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง วางแผน ออกแบบ หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดปัญหาทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	✓	✓			

YLO 2 1) มีทักษะการทําวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือการพัฒนางองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญบนพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการ หรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน 2) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในทางรัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ทางวิชาการหรือวิชาชีพ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง	✓	✓	✓	✓	
YLO 3 1) แสดงออกถึงควมมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเองคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ วิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนา 2) แสดงออกถึงควมมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ	✓	✓	✓	✓	✓

7.2.2 ตารางแสดงความก้าวหน้าระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) กับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs) แบบร้อยละ

ปีการศึกษา	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา	ร้อยละการเรียนรู้
ปีการศึกษาที่ 1	1) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนผ่านแนวคิด ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง วางแผน ออกแบบ หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่ขจัดปัญหาทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	ร้อยละ 20
ปีการศึกษาที่ 2	1) มีทักษะการทําวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือการพัฒนางานความรู้ใหม่ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญบนพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการ หรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน 2) มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในทางรัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ทางวิชาการ หรือวิชาชีพ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง	ร้อยละ 50
ปีการศึกษาที่ 3	1) แสดงออกถึงคุณมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ วิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนา 2) แสดงออกถึงควมมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ	ร้อยละ 30
	ผลรวมความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้	ร้อยละ 100

7.3 ระบุเนื้อหาที่นักศึกษาต้อง “รู้ (Know)” และ “เข้าใจ (Understanding)” “ทักษะ (Skills) ที่นักศึกษาต้องฝึก” และ “เจตคติ (Attitude) ที่นักศึกษาต้องมี” เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ระบุไว้

7.3.1 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge) ทักษะที่นักศึกษาต้องฝึก (Skills) และเจตคติ (Attitude) = (KSA)

เนื้อหาที่นักศึกษาต้อง “รู้” และ “เข้าใจ”	ทักษะ (Skills)	เจตคติ (Attitude)
K1 รู้ เข้าใจหลักธรรมหรือศาสตร์ทางพุทธศาสนา K2 รู้ เข้าใจคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของนักรัฐศาสตร์หรือนักปกครองเชิงวิชาการและวิชาชีพ K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธศาสนา K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์	S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนบนพื้นฐานแห่งรัฐศาสตร์ พุทธศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ ได้ S3 สามารถการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่	A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม A6 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ

K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	S5 สามารถพัฒนาหรือสร้างความรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง	
--	---	--

7.3.2 ตารางแสดงความสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ระหว่าง ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge) ทักษะที่นักศึกษาต้องฝึก (Skills) และเจตคติ (Attitude) = (KSA)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ PLOs	ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge)	ทักษะที่นักศึกษาต้องฝึก (Skills)	เจตคติ (Attitude)
PLO 1. วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	3 4 5	1 4 5	1 2 3 4
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	3 4 5	2 3	1 2 3 4 5
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่ขจัดความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	3 4 5 6 7 8	2 3 4 5	1 2 3 4 5
PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรม	3 4 5 6 7 8	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

ด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้			
PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่ เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมใน ระดับชาติหรือนานาชาติได้	3 4 5 6 7 8	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5 6

7.3.3 ตารางอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge) ทักษะที่นักศึกษาต้องฝึก (Skills) และเจตคติ (Attitude) = (KSA)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	เนื้อหาที่นักศึกษาต้องรู้ และเข้าใจ (Knowledge)	ทักษะ (Skills)	เจตคติ (Attitude)
PLO 1. วิเคราะห์ สังเคราะห์และ วิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลัก และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่าง ถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อ ค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทาง วิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และ แนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุข กว้างของการปกครองด้วยหลักการใน รัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธ ศาสนา K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ	S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และ สาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่ง ความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและ ศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การ สื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และ	A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความ รับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบ ความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

	ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ	เทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่ S5 สามารถพัฒนาหรือสร้างความรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง	A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง K4 องค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างของการพัฒนาด้วยหลักการและหลักธรรมทางพุทธศาสนา K5 องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ	S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนบนพื้นฐานแห่งรัฐศาสตร์ พุทธศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ ได้ S3 สามารถการพัฒนางค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า มีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการสมัยใหม่	A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม

PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือ สร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่ขจัดความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธศาสนา K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญและพุทธศาสตร์ K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุมลึกและมุมกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน S3 สามารถการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่ S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง	A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม
---	--	--	--

PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้ง ทางโลกและทางธรรมในการพัฒนา ปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนา สังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ รัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และ แนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุข กว้างของการปกครองด้วยหลักการใน รัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธ ศาสนา K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมี นัยสำคัญ K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการ แก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการ แก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐาน แห่งบริบทของรัฐธรรมนูญศาสตร์และพุทธ ศาสตร์ K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยี สมัยใหม่	S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และ สาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่ง ความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและ ศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อ แก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน S3 สามารถการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่ หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ใน สาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้ อย่างมีนัยสำคัญ S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า การสื่อสาร การใช้ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่	A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความ รับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบ ความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ ตลอดชีวิต A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การ ควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคมและ วัฒนธรรม
--	---	---	--

		S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง	
PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	K3 ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง K4 มีองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างของการปกครองด้วยหลักการในรัฐศาสตร์และหลักธรรมทางพุทธศาสนา K5 มีความรู้เชิงลึกและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ K6 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน K7 รู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในหลักการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญและพุทธศาสตร์	S1 สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้บนพื้นฐานแห่งความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในศาสตร์ตนและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันได้อย่างลึกซึ้ง S2 สามารถทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพหรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน S3 สามารถการพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ S4 สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า การสื่อสาร การใช้	A1 มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเคารพกฎ ระเบียบ กติกาทางสังคม A2 มีความใฝ่รู้ความท้าทายและมีกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) A3 มีความกระตือรือร้นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต A4 มีเจตคติในการเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นผู้ตามที่ดี และการทำงานเป็นทีม A5 มีความฉลาดทางอารมณ์ การควบคุมตนเอง การครองตน การยอมรับ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม A6 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนว

	K8 รู้เท่าทันและเข้าใจวิธีใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่ S5 สามารถพัฒนา สร้างความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง	พระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ
--	--	--	---

7.4. การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs)	รหัสวิชา/ชื่อวิชา	ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) เจตคติ (Attitude)	จำนวนหน่วยกิต
PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสังคมในศตวรรษที่ 21	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	วิเคราะห์รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	วิเคราะห์การเมืองในประเพณีภาคอีสาน	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	การเมืองแบบทับซ้อนเชิงอำนาจ	K3+K4+K5+K6+S1+S2+A2+A5	3 (3-0-6)
	ดัชนีนิพนธ์ 1	K4+K5+S1+S2+S3+A2+A3+A4	9 (หน่วยกิต)
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับรัฐศาสตร์ขั้นสูง	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	การพัฒนานวัตกรรมภูมิปัญญาแบบสมานฉันท์	K3+K4+K5+K6+S1+S2+A2+A5	3 (3-0-6)
	ศาสตร์พระราชากับการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	ดัชนีนิพนธ์ 2	K4+K5+S1+S2+S3+A2+A3+A4	9 (หน่วยกิต)

PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทาง การเมืองที่จัดความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือ ทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์	K4+K5+K6+S2+S3+A3+A5	3 (3-0-6)
	การสืบค้นและการเขียนผลงานทางวิชาการ	K3+k4+k5+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	การพัฒนานวัตกรรมภูมิปัญญาแบบสมานฉันท์	K3+K4+K56K6+S1+S2+A2+A5	3 (3-0-6)
	ดุซงึนพนธ์ 3	K5+K6++S1+S2+S3+A2+A3+A5	9 (หน่วยกิต)
	ดุซงึนพนธ์ 4	K5+K6++S1+S2+S3+A2+A3+A5	9 (หน่วยกิต)
PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ และวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลก และทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลัก ศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐาน แห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	สัมมนาคณะสงฆ์กับการเมืองไทย	K1+K2+K4+K5+S1+S2+A3+A5	3 (2-2-5)
	สัมมนาการเมืองร่วมสมัยเพื่อพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพ	K1+K2+K4+K5+S1+S2+A3+A5	3 (2-2-5)
	ภูมิรัฐศาสตร์เชิงพุทธ	K3+K4+K56K6+S1+S2+A2+A5	3 (3-0-6)
	ดุซงึนพนธ์ 5	K5+K6++K7+S2+S3+S4+A5+A6	9 (หน่วยกิต)
PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการ ประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไป ประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่ พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	วิเคราะห์รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	K1+K2+K4+S1+S2+A1+A2+A3	3 (3-0-6)
	ภูมิรัฐศาสตร์เชิงพุทธ	K3+K4+K56K6+S1+S2+A2+A5	3 (3-0-6)
	สัมมนารัฐศาสตร์เชิงพุทธในบริบทการเมือง	K1+K2+K4+K5+S1+S2+A3+A5	3 (2-2-5)
	ดุซงึนพนธ์ 6	K5+K6++K7+S2+S3+S4+A5+A6	9 (หน่วยกิต)

7.5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) กลยุทธ์ / วิธีการสอน และ กลยุทธ์ / วิธีการวัดและการประเมินผล

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การวัดและประเมินผล
PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	1. รายวิชาปรับพื้นฐาน รายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาทางพระพุทธศาสนา หลักสูตรกำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอนดังต่อไปนี้ 1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interactive Lecture) 2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ตามแนวคิดของทิสนา แคมมณี 3) วิธีการสอนแบบกระบวนการแก้ปัญหาแบบอริยสัจ 4 ตามแนวคิดของสาโรจน์ บัวศรี 4) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning) ตามแนวคิดของ John Dewey 5) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method) 6) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)	1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว ผลงานกลุ่ม การประเมินการทำงานเป็นทีม การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ 2. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชาทำการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาตามสภาพจริง 3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชาทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา 4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้โดยรวม (Holistic) และการทวนสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับ

	7) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method)	การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	2. รายวิชาปรับพื้นฐาน รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาทางพระพุทธศาสนา รายวิชาบังคับ และวิชาเลือกหลักสูตรกำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอนดังต่อไปนี้ 1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interactive Lecture) 2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ตามแนวคิดของทีศนา แคมมณี 3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning) ตามแนวคิดของ John Dewey 4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method) 5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method) 6) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method)	1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา และ/หรืออาจารย์ผู้บรรยายร่วมในบางรายวิชาทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว ผลงานกลุ่ม การประเมินการทำงานเป็นทีม การประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ 2. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชาทำการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาตามสภาพจริง 3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชาทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา 4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยองค์รวม (Holistic) และการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)

	7) การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method) 8) วิธีการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) 9) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method)	
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่ขจัดความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญา และคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	3. รายวิชาบังคับและการทำคุณิพนธ์ หลักสูตร กำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้น จึง จัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอน ดังต่อไปนี้ 1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับ นักศึกษา (Interactive Lecture) 2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ของทีศนา แคมมณี 3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning) 4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method) 5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method)	1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ร่วม ทำ การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ หรือการประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็น ต้น 2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำ หลักสูตร ประชุมร่วมกันและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาตามสภาพ จริงเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการศึกษา และทำคุณิพนธ์

	6) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method) 7) การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method) 8) วิธีการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) 9) วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) 10) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method) 11) วิธีการสอนแบบศึกษาด้วยตนเอง (Self-Study Method)	3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ร่วมทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าการทำคุณิพนธ์ของนักศึกษา 4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลลัพท์การเรียนรู้โดยองค์รวม (Holistic) และการทวนสอบผลลัพท์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)
PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญา และคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญและพุทธศาสตร์ได้	4. รายวิชาบังคับ วิชาเลือก และการทำคุณิพนธ์ หลักสูตรกำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอนดังต่อไปนี้ 1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interactive Lecture) 2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ของทีศนาแฉมมณี	1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ร่วม ทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบหรือการประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

	3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning) 4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method) 5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method) 6) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method) 7) การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method) 8) วิธีการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) 9) วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) 10) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method) 11) วิธีการสอนแบบศึกษาด້วยตนเอง (Self-Study Method))	2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ประชุมร่วมกันและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาตามสภาพจริงเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการศึกษาและทำดุษฎีนิพนธ์ 3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ร่วมทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าการทำดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษา 4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยองค์รวม (Holistic) และการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)
PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำ	5. รายวิชาบังคับ วิชาเลือก และการทำดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรกำหนดให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	1. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ร่วม ทำ

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	ดังนั้น จึงจัดการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการหรือศาสตร์การสอนดังต่อไปนี้ 1) การบรรยายรายวิชาแบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา (Interactive Lecture) 2) วิธีการสอนแบบ CIPPA Model ของทีศนาแชนมณี 3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานแบบ PBL (Problem Base Learning) 4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย (Deductive Method) 5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Inductive Method) 6) วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method) 7) การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method) 8) วิธีการสอนแบบการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) 9) วิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)	การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาตามที่ปรากฏในกลยุทธ์การสอน เช่น การประเมินผลงานเดี่ยว การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบหรือการประเมินการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นต้น 2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ประชุมร่วมกันและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าของนักศึกษาตามสภาพจริงเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการศึกษาและทำดุชฎินิพนธ์ 3. อาจารย์ผู้บรรยายรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาดุชฎินิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาดุชฎินิพนธ์ร่วมทำการประเมินสรุปผลการเรียน (Summative Assessment) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความก้าวหน้าการทำดุชฎินิพนธ์ของนักศึกษา 4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยองค์รวม (Holistic) และการทวนสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ในวงรอบปีการศึกษาเพื่อรับ
---	---	---

	10) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method) 11) วิธีการสอนแบบศึกษาด้วยตนเอง (Self-Study Method)	การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา 6 องค์ประกอบ (ทั้งภายในและภายนอก)
--	---	--

7.6 วิธีการวัด (Assessment) ความสามารถ และหรือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	สถานการณ์หรือภาระงานที่สะท้อนสมรรถนะของผู้เรียน (Performance Criteria)	เกณฑ์การบรรลุสมรรถนะ/LO
PLO 1 วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	1. มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ตนและศาสตร์อื่น 2. อธิบายแนวคิด ทฤษฎีในศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง 3. วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี 4. สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	1. การสอบวัดความรู้ผ่านร้อยละ 70 2. ประเมินผลงานจากรายงาน วิเคราะห์กรณีศึกษาและการนำเสนอผลการศึกษผ่านร้อยละ 70 3. ประเมินจากพฤติกรรมที่แสดงออกด้วยวิธีการสังเกตในระดับดีขึ้น 4. ประเมินการแสดงออกทางวิชาเชิงประจักษ์ ได้แก่ การสืบค้นงาน การศึกษาหัวข้อคุณนิพนธ์
PLO 2 ประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือ	1. มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะดิจิทัล 2. อธิบายแนวคิด ทฤษฎีในศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง	1. การสอบวัดความรู้ผ่านร้อยละ 70 2. ประเมินผลงานจากรายงาน วิเคราะห์กรณีศึกษาและการนำเสนอผลการศึกษผ่านร้อยละ 70

เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	3. วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี 4. สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	3. ประเมินจากพฤติกรรมที่แสดงออกด้วยวิธีการสังเกตในระดับดีขึ้น 4. ประเมินการแสดงผลทางวิชาการเชิงประจักษ์ ได้แก่ การสืบค้นงาน การศึกษาหัวข้อคุณลักษณะ
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง หรือสร้างนวัตกรรมทางการเมืองที่จัดการความขัดแย้งทางสังคม สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ มุ่งพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	1. มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะดิจิทัล 2. มีทักษะด้านการทำวิจัยและการสืบค้นงานวิชาการ 3. อธิบายแนวคิด ทฤษฎีในศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง 4. วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี 5. สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	1. การสอบวัดความรู้ผ่านร้อยละ 70 2. ประเมินผลงานจากรายงาน วิเคราะห์กรณีศึกษาและการนำเสนอผลการศึกษาร้อยละ 70 3. ประเมินจากพฤติกรรมที่แสดงออกด้วยวิธีการสังเกตในระดับดีขึ้น 4. ประเมินการแสดงผลทางวิชาการเชิงประจักษ์ ได้แก่ การสืบค้นงาน การเขียนบทความวิชาการ การศึกษาหัวข้อคุณลักษณะ
PLO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญและพุทธศาสตร์ได้	1. มีความรู้ ความเข้าใจเชิงลึกในพุทธศาสนา แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา 2. มีทักษะด้านการทำวิจัยและการสืบค้นงานวิชาการ 3. อธิบายแนวคิด ทฤษฎีในศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง	1. การสอบวัดความรู้ผ่านร้อยละ 70 2. ประเมินผลงานจากรายงาน วิเคราะห์กรณีศึกษาและการนำเสนอผลการศึกษาร้อยละ 70 3. ประเมินจากพฤติกรรมที่แสดงออกด้วยวิธีการสังเกตในระดับดีขึ้น

	4. วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี 5. สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	4. ประเมินการแสดงออกทางวิชาเชิงประจักษ์ ได้แก่ การสืบค้นงาน การเขียนบทความวิชาการ การศึกษาหัวข้อดุชนิพนธ์ 5. ประเมินการแสดงออกทางวิชาเชิงประจักษ์ ได้แก่ ความก้าวหน้าทางวิชาการและการทำดุชนิพนธ์
PLO 5 แสดงออกถึงคุณลักษณะความเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	1. มีความรู้ ความเข้าใจเชิงลึกในพุทธศาสนา แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา 2. มีทักษะด้านการทำวิจัยและการสืบค้นงานวิชาการ 3. อธิบายแนวคิด ทฤษฎีในศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง 4. วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี 5. สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	1. การสอบวัดความรู้ผ่านร้อยละ 70 2. ประเมินผลงานจากรายงาน วิเคราะห์กรณีศึกษาและการนำเสนอผลการศึกษผ่านร้อยละ 70 3. ประเมินจากพฤติกรรมที่แสดงออกด้วยวิธีการสังเกตในระดับดีขึ้น 4. ประเมินการแสดงออกทางวิชาเชิงประจักษ์ ได้แก่ การสืบค้นงาน การเขียนบทความวิชาการ การศึกษาหัวข้อดุชนิพนธ์ 5. ประเมินการแสดงออกทางวิชาเชิงประจักษ์ ได้แก่ ความก้าวหน้าทางวิชาการและการทำดุชนิพนธ์

หมวดที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต

1. แนวคิดในการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง มีความรู้เท่าทันและสามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์คือ “ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” และพันธกิจ คือ “ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทูลบำรุงศิลปวัฒนธรรม” รวมทั้งเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568 ตามวิธีการพัฒนา 5 ด้าน คือ ปรัชญา ประยุกต์ ปฏิบัติ ปฏิบถ และปฏิรูป ดังนั้น หลักสูตรจึงจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษาโดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาจากความต้องการของนักศึกษา ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรนี้จึงมุ่งผลิตดุษฎีบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

1.1 แนวคิดในการออกแบบโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ที่จะใช้ในการพัฒนานักศึกษาให้

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ออกประกาศ เรื่อง การกำหนดให้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 โดยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ตามจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพและผลการดำเนินการที่ผ่านมา ตลอดจนความพร้อมของคณะ สาขาวิชาที่มีอยู่ในสถาบันให้มีความสอดคล้องกัน ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้การเรียนรู้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและสังคม ดังนั้น กระบวนการจัดทำหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ต้องผ่านเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรควรเป็นกระบวนการที่มีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับปรุงตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมและตลาดงานได้ โดยควรให้โอกาสให้กับนักศึกษามีประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาต่าง ๆ ที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้มากที่สุด ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ โดยหลักสูตรได้ศึกษาความต้องการของนักศึกษาและสังคมที่มีผลต่อสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ทำการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและสังคม รวมทั้งการกำหนดมิติและมาตรฐานที่จะให้นักศึกษาบรรลุได้

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร กล่าวคือกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความยืดหยุ่น รวมถึงการกำหนดรายละเอียดของรายวิชาที่จะเป็นส่วนประกอบของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ หลักสูตรพัฒนาวิธีการสอนและการประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความต้องการของหลักสูตร ใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามและประเมินผล หลักสูตรกำหนดกระบวนการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร รวบรวมความคิดเห็นจากนักศึกษา, อาจารย์, และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาความรู้ของคณาจารย์ หลักสูตรมีแผนพัฒนาทักษะและความรู้ของคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิชาการ

1.2 บรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ตั้งไว้รวมถึงแนวคิดในการออกแบบ

การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไม่เพียงแต่เกิดจากกระบวนการการสอนเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับ การสร้างแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ของนักศึกษา ดังนั้นการบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ตั้งไว้รวมถึงแนวคิดในการออกแบบของหลักสูตรครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรอย่างชัดเจนและระบุผลลัพธ์ที่คาดหวังให้นักศึกษาบรรลุได้

2) ปรับทิศทางการเรียนรู้ พิจารณาวิธีการสอนและการเรียนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และนักศึกษาใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนที่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ได้

3) สร้างรายละเอียดของหลักสูตร กล่าวคือการสร้างโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนและกำหนดรายละเอียดของบทเรียนและการประเมินผล

4) ใช้แนวทางการสอนที่หลากหลายโดยการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อเข้าถึงความรู้และสมรรถนะของนักศึกษาทุกระดับและสนับสนุนการเรียนรู้ทำงานร่วมกันและการเรียนรู้จากประสบการณ์

5) จัดทำเนื้อหาการเรียนรู้ สร้างเนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าใจได้ ใช้เทคโนโลยีการสอนและสื่อต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้

6) ให้การติดตามและทบทวนให้การติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษาตลอดการเรียนรู้ ทบทวนผลการเรียนรู้และปรับปรุงหลักสูตรตามความต้องการ

7) สนับสนุนนักศึกษา สร้างระบบสนับสนุนทางการเรียนรู้ เช่น การให้คำปรึกษา หรือการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้

8) การประเมินและปรับปรุง ใช้การประเมินที่เหมาะสมเพื่อวัดความสำเร็จในการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

9) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการประยุกต์ใช้ สร้างโอกาสให้นักศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้ ในสถานการณ์จริง สนับสนุนการพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ในงานหรือชีวิตประจำวัน

2. โครงสร้างหลักสูตร

2.1 จำนวนหน่วยกิต

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) มีปรัชญาการศึกษาและมุ่งจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาการนิยม (Progressive) โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษาโดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และพัฒนาจากความต้องการของนักศึกษา ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาและค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรนี้จึงมุ่งผลิตดุษฎีบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์และวิชาการอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีความสามารถในการทำวิจัยโดยบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ทั้งในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามหลักวิชาการและวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ดุษฎีบัณฑิตมีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ หลักสูตรดำเนินการดังนี้

1) หลักสูตรจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 แบบแผน 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำดุษฎีนิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันกำหนด โดยใช้แผน 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำดุษฎีนิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

2)) หลักสูตรจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 แบบแผน 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำดุษฎีนิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยใช้แผน 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) มีโครงสร้างและรายละเอียดต่อไปนี้

รายการ	จำนวนหน่วยกิต	
	แผน 1.1	แผน 2.1
หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	-	(3)*
หมวดวิชาบังคับ	-	9
หมวดวิชาเลือก	-	3
วิทยานิพนธ์ (Dissertation)	48	36
จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตร	48	48

หมายเหตุ

1. เงื่อนไขของหลักสูตร แผน 1.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจพิจารณาให้นักศึกษาศึกษารายวิชาในหลักสูตรนี้หรือในหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง หรือหลายรายวิชา ตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควร โดยไม่นับหน่วยกิต

2.2 แผนการศึกษา

หลักสูตรจัดการเรียนการสอนแบบแผน 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันกำหนด โดยใช้แผน 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แผน 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท		จำนวน 48 หน่วยกิต
ก. หมวดวิชาพื้นฐาน		-
ข. หมวดวิชาบังคับ		-
ค. หมวดวิชาเลือก		-
ง. หมวดวิทยานิพนธ์	จำนวน	48 หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตร		48 หน่วยกิต

หลักสูตรจัดการเรียนการสอนแบบแผน 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยใช้แผน 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท **จำนวน 48 หน่วยกิต**

ก. หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน*		3 (3-0-6)
ข. หมวดวิชาบังคับ	จำนวน	9 หน่วยกิต
ค. หมวดวิชาเลือก	จำนวน	3 หน่วยกิต
ง. หมวดดุขุณินพนธ์	จำนวน	36 หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตร		48 หน่วยกิต

ก. รายวิชาพื้นฐาน **จำนวน 3 หน่วยกิต**

SO504201 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสังคมในศตวรรษที่ 21	3 (3-0-6)
--	-----------

ข. หมวดวิชาบังคับ **จำนวน 9 หน่วยกิต**

SO504202 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับรัฐศาสตร์ชั้นสูง	3 (3-0-6)
SO504203 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์	3 (3-0-6)
SO504204 สัมมนารัฐศาสตร์เชิงพุทธในบริบทการเมืองโลก	3 (2-2-5)

ค. หมวดวิชาเลือก **จำนวน 3 หน่วยกิต**

SO504205 วิเคราะห์รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	3 (3-0-6)
SO504206 วิเคราะห์การเมืองในประเพณีภาคอีสาน	3 (3-0-6)
SO504207 การเมืองแบบทับซ้อนเชิงอำนาจ	3 (3-0-6)

ง หมวดดุขุณินพนธ์ **48 หน่วยกิต**

หมวดดุขุณินพนธ์ สำหรับแบบแผน 1 แผน 1.1	
SO504208 ดุขุณินพนธ์	

จ หมวดดุขุณินพนธ์ **36 หน่วยกิต**

หมวดดุขุณินพนธ์ สำหรับแบบแผน 2 แผน 2.1	
SO504209 ดุขุณินพนธ์	

หมายเหตุ * วิชาไม่นับหน่วยกิต

2.4 ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร

เลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต ใช้ระบบรหัสวิชาตามที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำหนด คือ ประกอบด้วยอักษรและตัวเลขรวม 5 ตัว (SO xxxxx) โดยมีความหมาย ดังนี้

ลำดับ	เลขรหัส	หมายถึง
ลำดับ 1-2 พยัญชนะ 2 ตัว	SO	รายวิชาเอก ประจำคณะสังคมศาสตร์
ลำดับที่ 3 หมายเลข	5	ระดับการศึกษา หลักสูตรปริญญาเอก
ลำดับที่ 4-5 หมายเลข	04	รหัสประจำหน่วยงานจัดการศึกษา (วิทยาเขตอีสาน)
ลำดับที่ 6 หมายเลข	2	รหัสสาขาวิชา รัฐศาสตร์
ตัวเลขที่ 7-8	01	ลำดับรายวิชา

3. แผนการศึกษา

แผนการจัดการเรียน ป.เอก

แผน 1.1

ปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504201	ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสังคมในศตวรรษที่ 21 (พื้นฐาน)	3 (Aud.)
SO504208	ดุษฎีนิพนธ์ 1	9 หน่วยกิต
รวม	2	9 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504208	ดุษฎีนิพนธ์ 2	9 หน่วยกิต
รวม	1	9 หน่วยกิต

ปีที่ 2

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504208	ดุษฎีนิพนธ์ 3	9 หน่วยกิต
รวม	2	9 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504208	ดุซงึนินพนธ์ 4	9 หน่วยกิต
รวม	1	9 หน่วยกิต

ปีที่ 3

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504208	ดุซงึนินพนธ์ 5	9 หน่วยกิต
รวม	2	9 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504208	ดุซงึนินพนธ์ 6	3 หน่วยกิต
รวม	1	3 หน่วยกิต

แผนการจัดการเรียน ป.เอก

แผน 2.1

ปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504201	ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสังคมในศตวรรษที่ 21 (พื้นฐาน)	3 (Aud.)
SO504202	ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับรัฐศาสตร์ชั้นสูง (บังคับ)	3 (3-0-6)
SO504209	ดุซงึนินพนธ์ 1	6 หน่วยกิต
รวม	3	9 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504203	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์ (บังคับ)	3 (3-0-6)
SO504209	ดุซงึนินพนธ์ 2	6 หน่วยกิต
รวม	2	9 หน่วยกิต

ปีที่ 2

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504204	สัมมนารัฐศาสตร์เชิงพุทธในบริบทการเมืองโลก (บังคับ)	3 (3-0-6)
SO504209	ดุซงึนินพนธ์ 3	6 หน่วยกิต
รวม	2	9 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO5042XX	รายวิชาเลือก	3 (3-0-6)
SO504209	ดุซงึนินพนธ์ 4	6 หน่วยกิต
รวม	2	9 หน่วยกิต

ปีที่ 3

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504209	ดุซงึนินพนธ์ 5	6 หน่วยกิต
รวม	1	6 หน่วยกิต

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
SO504209	ดุซงึนินพนธ์ 6	6 หน่วยกิต
รวม	1	6 หน่วยกิต

4. คำอธิบายรายวิชา/ชุดวิชา (Module)

SO504201 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสังคมในศตวรรษที่ 21 3 (3-0-6)

(Political and Social Theory in the 21st Century)

ศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองและสังคมในยุคปัจจุบัน ระบบการปกครองที่มีประสิทธิภาพ การเปรียบเทียบระบบการปกครองระหว่างประเทศ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการเลือกตั้ง และการสร้างสถาบันทางการเมืองที่เชื่อถือได้ในสังคม รวมถึงการนำไปสู่การวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาทางการเมืองและสังคมในระดับต่าง ๆ ของสังคม ทั้งภาคท้องถิ่น ประเทศ และโลกในศตวรรษที่ 21

Political Science and Social Theory in the 21st Century course focuses on studying principles and theories related to contemporary governance and society.

Students learn about efficient governance systems, comparative governance between countries, electoral efficiency analysis, and the establishment of credible political institutions in society. The course also involves analyzing and addressing political and social issues at various societal levels, including local, national, and global levels in the 21st century.

SO504202 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับรัฐศาสตร์ชั้นสูง 3 (3-0-6)

(Advanced English Language and Digital Skills for Political Science)

ศึกษาภาษาอังกฤษระดับสูงสำหรับนักรัฐศาสตร์ โดยเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในบริบททางการเมืองและองค์กรรัฐศาสตร์ การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่สำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเมือง การสร้างแผนภาพและรายงานการวิจัย การจัดการข้อมูล และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในระบบการทำงานทางการเมือง รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินชีวิตและการงานทางการเมืองในยุคดิจิทัล

Advanced English Language Study for Political Scientists, focusing on developing language skills for use in political contexts and governmental organizations. Utilizing essential digital tools and technologies for political data analysis, creating visualizations and research reports, efficient data management, and communication within political work systems. Additionally, applying contemporary technologies for living and working in the digital era of politics.

SO504203 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)

(Advanced Qualitative Research Methods in Political Science)

การศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยทางรัฐศาสตร์ที่มีคุณภาพและมีระดับสูง ซึ่งเน้นการทบทวนและเสริมสร้างความเข้าใจในกระบวนการวิจัยทางรัฐศาสตร์ที่เชิงคุณภาพอย่างลึกซึ้ง นักศึกษาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการสร้างความรู้ที่มีคุณภาพและมีความเชื่อถือได้ รวมถึงการนำเสนอผลงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับในวงการทางรัฐศาสตร์

To Study of high-quality research methods in political science, focusing on in-depth understanding and enhancement of the qualitative research process in political science. Students will learn about techniques and methods used to generate high-quality and credible knowledge, as well as presenting research findings that are respected in the field of political science.

SO504204 สัมมนารัฐศาสตร์เชิงพุทธในบริบทการเมืองโลก

3 (2-2-5)

(Seminar: Monks and Thai Politics)

ศึกษาความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างพระภิกษุและการเมืองในประเทศไทยด้านประวัติศาสตร์ บทบาท และอิทธิพลของพระภิกษุในการเมือง การมีส่วนร่วมของพระภิกษุในการเคลื่อนไหวสังคม การมีส่วนร่วมในการทำการเมือง ผลกระทบของสอนศาสนาพุทธต่ออุดมการณ์การเมือง และการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างศาสนากับรัฐในสังคมไทย ทำความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับความเชื่อระหว่างพระภิกษุและการเมืองในบริบทการเมืองโลก

Studying the intricate relationship between monks and politics in Thailand from a historical perspective, exploring the roles and influences of monks in politics, their participation in social movements, involvement in governance, the impact of Buddhist teachings on political attitudes, and the collaborative practices between religion and the state in Thai society. This aims to gain a profound understanding of the belief system between monks and politics within the context of global political dynamics.

SO504205 วิเคราะห์รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก

3 (3-0-6)

(Analyzing Politics in the Tripitaka)

การศึกษาปรัชญาและหลักการของรัฐศาสตร์ที่มีอยู่ในพระไตรปิฎก วิเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักการในการทำงานวิชาการและชีวิตประจำวัน ศึกษาปรัชญาของพระพุทธศาสนาที่สอนให้เข้าใจถึงการปกครองและการบริหารจัดการในรูปแบบที่ดีและมีจริยธรรม รวมถึงการประยุกต์ใช้ปรัชญาในการแก้ไขปัญหาทางรัฐศาสตร์และการสร้างสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรือง

Studying the Philosophy and Principles of Politics as Found in the Tripitaka, analyzing and applying these principles in academic work and daily life. Exploring the philosophy of Buddhism to understand governance and administration in ethical and effective ways, and applying these principles to address political challenges and build prosperous societies.

SO504206 วิเคราะห์การเมืองการปกครองในบริบทภาคอีสาน

3 (3-0-6)

(Analyzing Politics in the traditions of the Northeastern Region)

การศึกษาเกี่ยวกับระบบการเมืองและการจัดการปกครองในภาคอีสานของประเทศไทย นักศึกษาจะได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการเมืองและระบบปกครองของภาคอีสาน รวมถึงการวิเคราะห์ประเด็นและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีผลต่อการเมืองในภาคนี้ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดและการดำเนินการทางการเมืองในภาคอีสาน เช่น สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อการเมือง

To study of the political system and governance in the northeastern region of Thailand. Students will study the political structure and governance system of the northeastern region, including analyzing local customs and cultures that influence politics in this region. Additionally, the course will study factors influencing the emergence and conduct of politics in the Northeast, such as economic, social, and local cultural situations that impact politics.

SO504207 การเมืองแบบทับซ้อนอำนาจ

3 (3-0-6)

(Overlapping Power Politics)

ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจในสังคมและการปฏิบัติการเมืองในสถานการณ์ที่มีการซ้อนทับกันในมิติต่างๆ เช่น อำนาจรัฐบาลกับอำนาจเอกชน อำนาจระดับกลางกับอำนาจในระดับพื้นที่ หรือแม้กระทั่งอำนาจทางการเงินกับอำนาจทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการศึกษวิเคราะห์ปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการทางการเมืองในสถานการณ์ที่มีการทับซ้อนของอำนาจหลาย ๆ แหล่ง และการสร้างแนวทางแก้ไขหรือการจัดการเพื่อให้การเมืองทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประชาชนอย่างเหมาะสม

Study and analyze the structure of political power and the relationships between powers in society and political practices in situations where powers overlap in various dimensions. These dimensions may include the power of the government versus private entities, central authority versus regional powers, or even financial power versus educational power. The focus is on studying and analyzing the problems and challenges that arise in political operations in situations where multiple sources of power overlap, and on developing strategies or management approaches to ensure that politics operates efficiently and aligns with the needs of society and the people.

SO504208 ดุษฎีนิพนธ์ 1-6

48 หน่วยกิต

Dissertation

ศึกษาค้นคว้า ตั้งคำถามวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบตามแนวทางการวิจัยเชิงศาสตร์ นำเสนอการออกแบบและเค้าโครงการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองของไทยหรือต่างประเทศต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์ตามลำดับขั้นตอนจนถึงการเขียนบทสรุป และผ่านความเห็นชอบ นำเสนอบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการผ่านวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรับรอง

The systematic processes of the dissertation from the intensive study, research design, research question to find accurate answers. Presentation the research

design and outline on Thai or foreign political issues to the dissertation advisors and committee until the summary of the dissertation that approved by the committee. Publication of the research article or the academic article in any qualified academic journals.

SO504209 ดุษฎีนิพนธ์

36 หน่วยกิต

Dissertation

ศึกษาค้นคว้า ตั้งคำถามวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบตามแนวทางการวิจัยเชิงศาสตร์ นำเสนอการออกแบบและเค้าโครงการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองของไทยหรือต่างประเทศต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์ตามลำดับขั้นตอนจนถึงการเขียนบทสรุป และผ่านความเห็นชอบ นำเสนอบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการผ่านวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรับรอง

The systematic processes of the dissertation from the intensive study, research design, research question to find accurate answers. Presentation the research design and outline on Thai or foreign political issues to the dissertation advisors and committee until the summary of the dissertation that approved by the committee. Publication of the research article or the academic article in any qualified academic journals.

หมวดที่ 4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

☒ ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ และมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย

1.2 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

☒ วัน – เวลาราชการปกติ

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนเมษายน - เดือนมิถุนายน

☒ นอกวัน – เวลาราชการ (เสาร์ - อาทิตย์)

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน

1.3 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

☒ มีภาคฤดูร้อน (หลักสูตรอาจเปิดสอนสำหรับนักศึกษาที่เคยลงทะเบียนเรียนหรือสอบไม่ผ่านในรายวิชา หรือเหตุจำเป็นอื่นใด ให้หลักสูตรเสนอขออนุมัติต่อสภาวิชาการหรือสภามหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเปิดในภาคการศึกษาฤดูร้อนของแต่ละชั้นปี มีระยะเวลาการศึกษาที่เทียบเคียงได้กับภาคปกติ)

1.4 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย

1.5 ระบบจัดการศึกษา

☒ แบบชั้นเรียน

☒ แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก

☐ แบบทางไกลผ่านสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก

☒ แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-Learning)

☒ แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต

☒ อื่น ๆ (ระบุ) ระบบออนไลน์ หรือกิจกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับหลักสูตร

1.6 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา (ถ้ามี)

การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษาของหลักสูตร (หากมี) ให้เป็นไปตามระเบียบหรือประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

จากการสัมภาษณ์และการประชุมร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยายพิเศษ สามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

- 1) นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากศาสตร์หรือสาขาอื่น มีพื้นฐานทางด้านรัฐศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มากยิ่งขึ้น
- 2) นักศึกษาแรกเข้ามีทักษะด้านภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มากยิ่งขึ้น
- 3) นักศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจทักษะด้านการวิจัยขั้นสูง และต้องการปรับพื้นฐานการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้มากยิ่งขึ้น
- 4) นักศึกษาบางกลุ่มมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีหรือทักษะด้านดิจิทัลในระดับปานกลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มากยิ่งขึ้น

3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา / ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2

- 1) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์ให้กับนักศึกษาจบปริญญาตรี ปริญญาโทต่างสาขาและขาดความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์
- 2) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือมีการบรรยายเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม
- 3) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือเปิดคลินิกปรึกษาการทำวิจัยตลอดหลักสูตร
- 4) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ขั้นสูง และทักษะด้านดิจิทัลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือเปิดคลินิกปรึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ตลอดหลักสูตร

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ไม่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ภาคสนามโดยเฉพาะ แต่ได้จัดการฝึกปฏิบัติการฐานในส่วนที่จำเป็นซึ่งเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัย และระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563 กำหนดให้นักศึกษาทุกรูป/คน ต้องเข้ารับการอบรมมาตรฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน (แบบสะสมหรือแบบต่อเนื่องก็ได้)

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

นักศึกษาต้องรู้จักพัฒนากายภาวนา จิตภาวนา และปัญญาภาวนา สามารถรู้ทันอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับจิตและสามารถที่จะสงบระงับอารมณ์ด้านลบที่เกิดขึ้นได้ แสดงออกเชิงพฤติกรรมที่สังเกตได้เชิงสัญลักษณ์ถึงการยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม วิชาชีพ หรือแสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

4.2 ช่วงเวลาที่จัดประสบการณ์

การอบรมกรรมฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน (แบบสะสมหรือแบบต่อเนื่องก็ได้) ให้เป็นไปตามประกาศของคณะหรือตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

แบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ เช้า บ่าย และเย็น เป็นระยะเวลารวม 15 วัน รายละเอียดเป็นไปตามกำหนดการของการฝึกอบรมหลักสูตรกรรมฐานเข้มข้น

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิจัย

5.1 คำอธิบายโดยย่อ

ศึกษาค้นคว้า ตั้งคำถามวิจัยเพื่อแสวงหาคำตอบตามแนวทางการวิจัยเชิงศาสตร์ นำเสนอการออกแบบและเค้าโครงการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองของไทยหรือต่างประเทศต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมดูแลนิพนธ์ตามลำดับขั้นตอนจนถึงการเขียนบทสรุป และผ่านความเห็นชอบ นำเสนอบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการผ่านวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรับรอง

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

สามารถเลือกปัญหาการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองตามศาสตร์หรือตามแนวพุทธศาสตร์ หรือตามบริบทของมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา โดยทำการสำรวจและวิเคราะห์ สังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ออกแบบการวิจัยและเขียนเสนอโครงการดุษฎีนิพนธ์ มีการพัฒนาเครื่องมือในการทำวิจัย รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามหลักการวิจัย เขียนรายงานดุษฎีนิพนธ์เพื่อนำเสนอและสอบปกป้องดุษฎีนิพนธ์การเขียนรายงานดุษฎีนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ การเขียนรายงานวิจัยเพื่อการเผยแพร่

5.3 ช่วงเวลา

- 1) แผน 1.1 แบบวิชาการชั้นสูง ช่วงปีการศึกษาที่ 2-3 ภาคการศึกษาที่ 1 และ 2
- 2) แผน 2.1 แบบวิชาชีพชั้นสูง ช่วงปีการศึกษาที่ 2-3 ภาคการศึกษาที่ 1 และ 2

5.4 จำนวนหน่วยกิต

- 1) แผน 1.1 แบบวิชาการ ทำดุษฎีนิพนธ์เน้นวิชาการชั้นสูง จำนวน 48 หน่วยกิต
- 2) แผน 2.1 แบบวิชาชีพ ทำดุษฎีนิพนธ์เน้นวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 48 หน่วยกิต

5.5 การเตรียมการ

1) อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำดัชนีนิพนธ์โดยให้นักศึกษาเป็นผู้เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวข้อที่นักศึกษาสนใจซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ศึกษา

2) อาจารย์ที่ปรึกษาดัชนีนิพนธ์หลักและที่ปรึกษาดัชนีนิพนธ์ร่วม จัดตารางเวลาการให้คำปรึกษาและการติดตามการทำงานของนักศึกษา

3) นักศึกษามีคู่มือการทำดัชนีนิพนธ์และอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน

5.6 กระบวนการประเมินผล

กระบวนการประเมินผล กลไกการทวนสอบมาตรฐาน มีดังนี้

1) การติดตามความก้าวหน้า การวัดผลและประเมินคุณภาพโครงสร้างดัชนีนิพนธ์ โดยอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษา

2) กระบวนการประเมินความก้าวหน้าในระหว่างการทำดัชนีนิพนธ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษากำหนดให้นักศึกษารายงานความก้าวหน้าทุกบทและให้บันทึกไว้ในสมุดรายงานความก้าวหน้าดัชนีนิพนธ์ และมีลายเซ็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง

3) การประเมินผล ความเรียบร้อยของดัชนีนิพนธ์ ให้เป็นไปตามรูปแบบ (Format) ระเบียบวิธีวิจัยและคู่มือการทำดัชนีนิพนธ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยอาจารย์ที่ปรึกษาดัชนีนิพนธ์ก่อนทำการสอบป้องกันดัชนีนิพนธ์

4) การวัดและประเมินผลขั้นตอนสุดท้าย คือ การเข้าสอบปากเปล่า (Oral Examination) โดยนักศึกษานำเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการสอบดัชนีนิพนธ์ที่ได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า 5 รูป/คน ซึ่งรวมอาจารย์ที่ปรึกษาและ/หรืออาจารย์ที่ปรึกษาร่วมด้วย โดยมีผลการสอบเป็น ดีมาก (Very Good) ดี (Good) ผ่าน (Pass) และ ตก (Fail) เป็นเกณฑ์ 4 ระดับ

6. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้, รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้, และปลูกฝังให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) เป็นกระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อนและต้องให้ความสนใจอย่างถี่ถ้วนจากผู้สอน สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนั้น หลักสูตรได้ดำเนินการที่ครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้

1) หลักสูตรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน หลักสูตรระบุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ อย่างชัดเจน เช่น การพัฒนาทักษะทางการคิด การแก้ปัญหา หรือการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2) อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยาย สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง หลักสูตรจัดการเรียนการสอน สร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและสนับสนุนการสนทนา นักศึกษาควรรู้สึกอิสระที่จะแสดงความคิดเห็นและถามคำถาม

3) อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยาย สร้างแรงจูงใจและทำให้เรียนรู้เป็นเรื่องสนุก ทำท่าย น่าสนใจ อาจารย์ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าใจได้ ใช้วิธีการการสอนที่เป็นคลาสเรื่อง การใช้เทคโนโลยี หรือกิจกรรมที่สร้างความสนุก

4) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม อาจารย์ผู้บรรยายให้โอกาสในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการทำงานและการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น

5) อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยาย กระตุ้นการแสวงหาความรู้ หลักสูตรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น หนังสือ วีดีโอ แหล่งข้อมูลออนไลน์ และการสำรวจสิ่งต่าง ๆ

6) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ส่งเสริมการวัดและปรับปรุง หลักสูตรกำหนดให้ตัวชี้วัดที่ชัดเจนและกำหนดเวลาในการประเมินผล เพื่อให้นักศึกษาได้รับข้อมูลและมีโอกาสปรับปรุงตนเอง

7) หลักสูตรสนับสนุนการพัฒนารอบคิดแบบเติบโต สะท้อนให้เห็นความสำเร็จของการพยายามและการพัฒนาทักษะ ประกาศและพูดเรื่องเหตุการณ์ที่ทำให้เราได้เรียนรู้

8) หลักสูตรพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นนิสัยตลอดชีวิตให้นักเรียนรับรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

7. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นั่นใจว่านักศึกษาสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้กับโลกของการทำงานจริงได้และตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นั่นใจว่านักศึกษาสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในโลกรของการทำงานจริงได้ และตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง หลักสูตรมีความเชื่อมั่นและได้โดยการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) หลักสูตรกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ระบุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับทักษะและความรู้ที่จะนำไปใช้ในการทำงานจริง

2) การผนวกรวมทักษะทางปฏิบัติ หลักสูตรสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ทักษะที่ได้เรียนรู้ในสถานการณ์จริง โปรแกรมการฝึกงาน โครงการที่เป็นทางการ หรือกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21

3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม อาจารย์ผู้บรรยาย ส่งเสริมและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย หลักสูตรเปิดโอกาสในการทดลองในสถานการณ์ที่หลากหลาย เช่น การทำโปรเจกต์ (Project) การแก้ปัญหาสังคม การสร้างแนวปฏิบัติที่ดีทางวิชาการหรือวิชาชีพ c)การทำงานกับทีมงานที่มีความหลากหลาย

4) การให้คำแนะนำและติดตาม อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำที่สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะและความรู้ของนักศึกษา และติดตามผลการใช้ทักษะเหล่านั้นในสถานการณ์จริง

5) การให้โอกาสในการแก้ปัญหาจริง หลักสูตรสร้างโอกาสให้นักศึกษาสามารถใช้ทักษะและความรู้ในการแก้ปัญหาทางธุรกิจจริง โดยการนำเสนอโจทย์ปัญหาหรือโปรเจกต์ (Project) ที่เกี่ยวข้องกับภาวะการทำงานจริงทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ

6) การสนับสนุนการทำงานกลุ่ม หลักสูตรจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์และเห็นมุมมองที่หลากหลาย

7) การตอบสนองความต้องการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับฟังและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ต่อไปตามความต้องการและคาดหวังของนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทุกภาคส่วน

8) การให้ตัวชี้วัดและประเมิน หลักสูตรให้ตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปรับปรุงหลักสูตร

9) การสร้างทางเสริมสร้างเสริมการเรียนรู้ หลักสูตรสนับสนุนการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้นักศึกษารู้ว่าการเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุดและต้องการการพัฒนาต่อเนื่อง

8. แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้เกี่ยวข้องกับการออกแบบและดำเนินกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถทำเพื่อให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เป้าหมาย หลักสูตรมีแนวคิดและการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) การวางแผนการเรียนรู้ หลักสูตรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและทันสมัย ทำให้นักศึกษารู้ว่าทำไมเราต้องเรียนรู้และว่าคาดหวังอะไรจากกระบวนการนี้

2) ปรับใช้การสอนตามสไตล์ (Style) การเรียนของนักศึกษา อาจารย์ผู้บรรยายต้องทราบถึงสไตล์ (Style) การเรียนของนักศึกษาและปรับการสอนให้เข้ากับลักษณะที่พึงประสงค์นั้น เช่น การใช้สื่อต่าง ๆ การให้โจทย์ที่ท้าทาย หรือการใช้กิจกรรมที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ เป็นต้น

3) ให้โอกาสในการทดลองและปฏิบัติ หลักสูตรสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง และปฏิบัติการทำงานตามที่ได้เรียนรู้

4) สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้น หลักสูตรสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ให้โอกาสในการถาม-ตอบ และส่งเสริมการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิด

5) ใช้เทคโนโลยีการศึกษา หลักสูตรใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น การใช้แพลตฟอร์ม (Platform) การเรียนรู้ออนไลน์ การใช้แอปพลิเคชันการเรียนรู้ (Learning Application) หรือการใช้สื่อต่าง ๆ

6) ส่งเสริมการทำงานกลุ่ม (Teamwork) ให้โอกาสในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความคิดและการเรียนรู้จากกัน

7) ให้ตัวชี้วัดและการประเมิน หลักสูตรใช้ตัวชี้วัดที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเพื่อวัดความสำเร็จของนักศึกษาต่อไป

8) การปรับปรุงตามผลการประเมิน หลักสูตรปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ตามผลการประเมินให้ตอบสนองต่อความก้าวหน้าและความต้องการของนักศึกษา

9) สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) หลักสูตรและอาจารย์ผู้บรรยายส่งเสริมการเรียนรู้เป็นนิสัยตลอดชีวิต ให้นักศึกษารับรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

9. แนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรและระดับรายวิชา เกี่ยวข้องกับการออกแบบและนำทางกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพที่สูง ต่อไปนี้คือแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับหลักสูตรและระดับรายวิชา หลักสูตรมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ก. ระดับหลักสูตร

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและธุรกิจ

2) ให้แนวทางเกี่ยวกับทักษะ ความรู้ และทักษะทางการมีอยู่ในตลอดหลักสูตร

ข. ระดับรายวิชา

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของรายวิชาในแต่ละระดับให้ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของรายวิชาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

ก. ระดับหลักสูตร

1) ใช้แนวทางการสอนที่สร้างความเข้าใจและการนำไปใช้ในชีวิตจริง

2) ให้โอกาสในการทดลองและปฏิบัติในสถานการณ์จริงที่เป็นทางการ

ข. ระดับรายวิชา

- 1) ใช้วิธีการสอนที่ให้นักเรียนมีโอกาสนในการปฏิบัติทักษะและความรู้ที่ได้รับ
- 2) สร้างโอกาสให้นักเรียนมีประสบการณ์ทางภาควิชาและสาขาวิชา
3. การใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้

ก. ระดับหลักสูตร

- 1) ให้โอกาสในการใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มี

ประสิทธิภาพ

ข. ระดับรายวิชา

- 1) ผนวกรวมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในกระบวนการสอนและการเรียนรู้
- 2) ให้นักเรียนมีโอกาสนในการใช้และทดลองเทคโนโลยีที่เป็นที่นิยมในสาขาวิชา
4. การสนับสนุนการทำงานกลุ่ม

ก. ระดับหลักสูตร

- 1) สนับสนุนโครงการหรือโปรเจกต์ที่ต้องการการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ข. ระดับรายวิชา

- 2) สร้างกิจกรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกับนักศึกษาท่านอื่น
5. การตอบสนองความต้องการ

ก. ระดับหลักสูตร

- 1) รับฟังความคิดเห็นและปรับปรุงหลักสูตรตามความต้องการ

ข. ระดับรายวิชา

- 2) ให้นักศึกษามีโอกาสในการให้ความคิดเห็นและติชมแบบทันที

10. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

ระดับความผูกพันระหว่างรายวิชากับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (levels of engagement) ดังนี้

Introductory (I) : รายวิชาที่สอนหลักการพื้นฐานหรือฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะที่สูงขึ้นที่สอดคล้องกับ PLOs

Reinforce (R) : รายวิชาที่สอนหลักการขั้นสูงหรือให้นักศึกษาฝึกฝนทักษะที่สูงขึ้นจากระดับพื้นฐานที่จำเป็นต่อการบรรลุ PLOs

Practice (P) : รายวิชาที่ปฏิบัติ

Mastery (M) : รายวิชาที่สอนเนื้อหาเชิงลึกและเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่สูงขึ้นตามที่ PLOs กำหนด

10. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (PLOs) จากหลักสูตรสู่รายวิชา

รายวิชา/หน่วยกิต	ชั้น ปี	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)				
		PLO 1	PLO 2	PLO 3	PLO 4	PLO 5
SO504201 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสังคมในศตวรรษที่ 21 3 (3-0-6)		I	R	P		
SO504202 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับรัฐศาสตร์ชั้นสูง 3 (3-0-6)		I	R	P		
SO504203 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)		I	R	P		
SO504204 สัมมนารัฐศาสตร์เชิงพุทธในบริบทการเมืองโลก 3 (2-2-5)		I	R	P		
SO504205 วิเคราะห์รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6)		I	R	P		
SO504206 วิเคราะห์การเมืองในประเพณีภาคอีสาน 3 (3-0-6)		I	R	P	M	
SO504207 การเมืองแบบทับซ้อนเชิงอำนาจ 3 (3-0-6)		I	R	P		
SO504208 ดุษฎีนิพนธ์ แผน 1.1	I	R	P	M	M	
SO504209 ดุษฎีนิพนธ์ แผน 2.1	I	R	P	M	M	

11. ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา (YLOs) ในตารางของรายวิชา มีความหมายดังนี้

ชั้นปีที่ 1 (YLO 1)

YLO 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชา พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาและศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้

ชั้นปีที่ 2 (YLO 2)

YLO 2.1 มีทักษะการทําวิจัย โดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้างเพื่อ แก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน หรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชาพุทธศาสน์เพื่อการพัฒนาได้อย่างมีนัยสำคัญ

YLO 2.2 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดการสมัยใหม่ที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้และการนำไปใช้ ประโยชน์ได้ในวงกว้าง

ชั้นปีที่ 3 (YLO 4)

YLO 3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ วิชาชีพโดยวิธีการพัฒนา ปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของ พุทธศาสน์เพื่อการพัฒนา

YLO 3.2 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรม ทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่ พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ

หมวดที่ 5 ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารหลักสูตร

1. แนวคิดในการกำหนดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.1 ความพร้อมและศักยภาพของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของหลักสูตร

หลักสูตรมีระบบและกลไกในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของหลักสูตร ให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การเรียนรู้ รวมถึงกฎหมายและจริยธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการบริหาร ส่งเสริม และพัฒนาอาจารย์ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียน การสอนตามเกณฑ์ ASEAN University Network - Quality Assurance (AUN - QA) รวมทั้งมีการกำกับติดตามข้อมูลของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้มีคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ การคงอยู่ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

1.2 การบริหารจัดการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (Facilities & Infrastructure) และการให้บริการนักศึกษา (Student support service)

หลักสูตรมีระบบการบริหารจัดการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (Facilities & Infrastructure) และการให้บริการนักศึกษา (Student support service) สอดคล้องกับนโยบายของภาควิชา รัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ในการจัดเตรียม สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทั้งด้านกายภาพห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่พักผ่อนระหว่างเรียน รวมถึงมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสมต่อการสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การ เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ โดยก่อนเปิดปีการศึกษาอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตรจะประเมินความเพียงพอและความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการสอนและการให้บริการผู้เรียน อันจะช่วยส่งเสริมการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ เช่น มีจำนวนที่เพียงพอหรือ สัดส่วนที่เหมาะสมต่อผู้เรียน การเข้าถึงบริการต่าง ๆ อย่างทั่วถึง การให้บริการที่ดี สาธารณูปโภคขั้น พื้นฐานที่เหมาะสม การให้ทุนสนับสนุน เป็นต้น และหลังจากสิ้นปีการศึกษาจะประเมินความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (Facilities & Infrastructure) และการ ให้บริการนักศึกษา (Student support service) และนำผลการประเมินที่ได้ไปบรรจุไว้ในแผนการ บริหารจัดการสิ่งสนับสนุนการสอนและการให้บริการของหลักสูตรต่อไป

2. การบริหารทรัพยากร

หลักสูตรจัดสรรงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียน การสอน โสตทัศนูปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ในชั้นเรียน และสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้นักศึกษาในหลักสูตร สามารถบรรลุ PLOs ทั้ง 5 ข้อ ได้ ดังนี้

2.1 การบริหารงบประมาณ

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) จัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อทรัพยากรการเรียนการสอนที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีมติเห็นชอบว่าจำเป็นต่อการสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน สร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา และสามารถพัฒนาให้นักศึกษาบรรลุ PLOs ทั้ง 5 ข้อ ได้

2.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ได้สำรวจทรัพยากรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย แล้วพบว่ามหาวิทยาลัยมีความพร้อมที่จะสามารถส่งเสริมการเรียนการสอนของหลักสูตรให้บรรลุ PLOs ทั้ง 5 ข้อ กล่าวคือ มหาวิทยาลัยมีความพร้อมด้านหนังสือ ตำรา และการสืบค้นผ่านฐานข้อมูลโดยมีห้องสมุดที่มีหนังสือเกี่ยวกับรายวิชาทางรัฐศาสตร์ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น และภาควิชาที่เกี่ยวข้องมีหนังสือ ตำราเฉพาะทาง รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ได้แก่ (1) หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา (3) ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง และ (4) ระบบเครือข่าย

2.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

นอกจากนี้แล้ว เพื่อสร้างความมั่นใจว่า นักศึกษาในหลักสูตรจะได้ตำราและสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยและสอดคล้องต่อการพัฒนา PLOs ทั้ง 6 ข้อ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้วางแผนการจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติมในแต่ละปีการศึกษา โดยมีกลไกดังต่อไปนี้

- 1) มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน
- 2) ให้อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนเสนอรายชื่อสื่อ และตำราที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนการวิจัยต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
- 3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดสรรงบประมาณประจำปีและจัดซื้อตำราและสื่อต่าง ๆ
- 4) ประสานงานกับห้องสมุดในการจัดซื้อหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้อง
- 5) สำรวจความต้องการและการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนจัดหาและติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน และเจ้าหน้าที่ด้านสารสนเทศฯ รับผิดชอบซึ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อของอาจารย์ร่วมกัน ประเมินความพอเพียงและความต้องการใช้สื่อของอาจารย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เป้าหมาย จัดให้มีห้องเรียน สื่อการสอน ระบบเครือข่ายและช่องทางการเรียนรู้ที่เพียงพอเพื่อสนับสนุนการศึกษาในห้องเรียน นอกห้องเรียนและเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การดำเนินการ

(1) จัดให้มีห้องเรียนที่มีความพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) จัดให้มีเครือข่ายและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมเพียงพอให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

(3) จัดให้มีห้องสมุดให้บริการทั้งหนังสือ ตำรา สื่อทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้

3) การประเมินผล

(1) สถิติของจำนวนหนังสือ ตำราและสื่อทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการ และสถิติการใช้งานหนังสือ ตำรา และสื่อทัศนวัสดุเพื่อการเรียนรู้

(2) ผลสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการให้บริการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และปฏิบัติการ

3. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

คณะสังคมศาสตร์และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้ดำเนินการเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่ที่ครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ เข้าใจระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และให้รับทราบบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาที่สอน

2) ชี้แจงปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหลักสูตรมอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการศึกษาระดับมหาศุภบัณฑิต รายละเอียดหลักสูตร คู่มืออาจารย์ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนระดับศุภบัณฑิตศึกษา

3) อบรมเทคนิควิธีการสอน การใช้สื่อ การวัดประเมินผล การวิเคราะห์นักศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดทำรายละเอียดรายวิชาและแผนการสอนเทคนิคการควบคุมศุภนิพนธ์ และการให้คำปรึกษาศุภนิพนธ์

4) กำหนดอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำปรึกษา และประเมินการสอนของอาจารย์ใหม่

5) อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุมัติให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาโทได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาศุภนิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบศุภนิพนธ์

นิพนธ์ในระดับปริญญาโท ต้องมีผลงานทางวิชาการภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 2 ปี หรือ 2 เรื่อง ภายใน 4 ปี หรือ 3 เรื่องภายใน 5 ปี

4. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์

4.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลที่ครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมอาจารย์ให้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการสอนแบบต่าง ๆ การสร้างแบบทดสอบต่าง ๆ ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้ที่อ้างอิงพัฒนาการของนักศึกษา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอน การใช้และผลิตสื่อการสอน

2) มีการเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

3) มีการทำงานเป็นทีมในรูปแบบของคณะกรรมการบริหารรายวิชาหรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ดังนั้น คณาจารย์ใหม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับคณาจารย์อาวุโส ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

4.2 การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ ที่ครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการวิจัยเพิ่ม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ในสาขาวิชา

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยอย่างต่อเนื่องและสนับสนุนการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการ การประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

3) สนับสนุนให้อาจารย์สร้างผลงานทางวิชาการ เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น

4) สนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการ และวิชาชีพแก่สังคม

5. อาจารย์ที่ปรึกษาคุศณินิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาคุศณินิพนธ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) อาจารย์ที่ปรึกษาคุศณินิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรง

ตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย 1 เรื่องต้องเป็น First Author หรือ Corresponding Author

2) อาจารย์ที่ปรึกษาคณะนิพนธ์ร่วม ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ร่วมเป็นที่ปรึกษาคณะนิพนธ์ร่วม อย่างน้อย 1 คน โดยอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาคณะนิพนธ์หลัก สำหรับอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษาคณะนิพนธ์ร่วมภายนอกต้องมีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อคณะนิพนธ์ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง

3) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงมากเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อคณะนิพนธ์โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

6. อาจารย์ผู้สอบคณะนิพนธ์

อาจารย์ผู้สอบคณะนิพนธ์ ต้องประกอบไปด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยมีอาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำร่วมเป็นผู้สอบด้วย รวมไม่น้อยกว่า 5 คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องไม่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคณะนิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาคณะนิพนธ์ร่วม โดยอาจารย์ผู้สอบคณะนิพนธ์ ต้องมีคุณสมบัติ คุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1) กรณีเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำ ต้องมีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และอย่างน้อย 1 เรื่องต้องเป็นผลงานวิจัย

2) กรณีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อคณะนิพนธ์ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง

3) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่มีคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อคณะนิพนธ์ โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

7. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา

การศึกษาแผน 1.1 และ 2.1 ให้ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน หรือเทียบเท่า สอบผ่านการการวัดคุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิขอการทำคุณวุฒิบัตร เสนอคุณวุฒิบัตร และสอบผ่านการสอบปากเปล่าเป็นขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับคุณวุฒิบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่าให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัตรที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา และต้องเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วย องค์ความรู้ใหม่จากข้อความแห่งการริเริ่มและความรู้ความเข้าใจในคุณวุฒิบัตรของนักศึกษา สำหรับนักศึกษาปริญญาเอกของกลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการกำหนด และการพัฒนาโดยไม่สำเร็จการศึกษาของการศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันกำหนด

8. แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 3 ปี

แผนแบบ 1.1 ใช้วุฒิปริญญาโท จำนวน 48 หน่วยกิต เน้นวิชาการขั้นสูง

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา (รูป/คน)				
	2567	2568	2569	2570	2571
หลักสูตรปริญญาเอก					
ชั้นปีที่ 1	-	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 2	-	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 3	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-
คาดว่าจะจบการศึกษา	-	-	-	-	-

แผนแบบ 2.1 ใช้วุฒิปริญญาโท จำนวน 48 หน่วยกิต เน้นวิชาชีพขั้นสูง

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษา (รูป/คน)				
	2567	2568	2569	2570	2571
หลักสูตรปริญญาเอก					
ชั้นปีที่ 1	6	6	6	6	6
ชั้นปีที่ 2	-	6	6	6	6
ชั้นปีที่ 3	-	-	6	6	6
รวม	6	12	18	18	18

คาดว่าจะจบการศึกษา	-	-	6	6	6
--------------------	---	---	---	---	---

9. งบประมาณตามแผน (ความน่าจะเป็น)

9.1 งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียด รายรับ	ปีงบประมาณ (5 ปี นับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
ค่าลงทะเบียน	1,800,000	3,600,000	5,400,000	5,400,000	5,400,000
รวมรายรับ	1,800,000	3,600,000	5,400,000	5,400,000	5,400,000

9.2 งบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ (5 ปี นับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
ก. งบดำเนินการ					
1. เงินเดือนอาจารย์	1,296,000	1,296,000	1,296,000	1,296,000	1,296,000
2. เงินเดือนเจ้าหน้าที่	180,000	180,000	180,000	180,000	180,000
3. ค่าตอบแทนอาจารย์บรรยายพิเศษ	108,000	108,000	108,000	108,000	108,000
4. ทุนวิจัย	18,000	36,000	54,000	54,000	54,000
5. ค่าหนังสือ/ ตำรา/วารสาร	9,000	18,000	27,000	27,000	27,000
6. ค่าบริหารจัดการหลักสูตร	9,000	18,000	27,000	27,000	27,000
รวม (ก)	1,620,000	1,656,000	1,692,000	1,692,000	1,692,000
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	7,500	15,000	22,500	22,500	22,500
รวม (ข)	7,500	15,000	22,500	22,500	22,500
รวม (ก) + (ข)	1,627,500	1,671,000	1,714,500	1,714,500	1,714,500
ค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปี = 271,250 บาท					
ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อคนต่อหลักสูตร = 813,750 บาท					

9.3 รายรับทั้งปีการศึกษา (หน่วย : บาท)

รายละเอียด	ปีงบประมาณ (5 ปี นับจากปีหน้าปก)				
	2567	2568	2569	2570	2571
รายรับ ทั้งปีการศึกษา	172,500	1,929,000	3,685,500	3,685,500	3,685,500

หมายเหตุ**

อัตราค่าธรรมเนียมเรียกเก็บเงินประเภทอื่น ๆ (ทั่วไป) ให้เป็นไปตามบัญชีแนบท้ายประกาศมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เรื่อง อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา พ.ศ. 2564

10. ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์

10.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	คุณวุฒิ (สาขาวิชา)	สำเร็จการศึกษาจาก	
				สถาบัน/ประเทศ	ปี พ.ศ.
1.	พระมหาวิรุธ วิโรจน์ (นิลเพ็ชร)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) รป.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น	2561
				มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	2549
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2543
2.	นางสาวณัฐอร เจือจันทร์	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2564
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2553
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2548
3.	พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา)	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2563
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2551
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2544

10.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	คุณวุฒิ (สาขาวิชา)	สำเร็จการศึกษาจาก	
				สถาบัน/ประเทศ	ปี พ.ศ.
1.	พระมหาวิรุธ วิโรจโน (นิลเพ็ชร)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) รป.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น	2561
				มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	2549
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2543
2.	นางสาวณัฐอร เจือจันทร์	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2564
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2553
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2548
3.	พระครูประยุตสารธรรม (วรชัด ทะสา)	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	2563
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2551
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	2544

10.3 อาจารย์ผู้สอน (ถ้ามี)

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	คุณวุฒิ (สาขาวิชา)	สำเร็จการศึกษาจาก		ผลงานทางวิชาการ (การค้นคว้าวิจัยหรือการ แต่งตำรา)	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
				สถาบัน/ประเทศ	ปี พ.ศ.		ที่มีอยู่ แล้ว	ที่จะมีใน หลักสูตรนี้
1	พระมหาวิรุฐ วิโรจโน (นิลเพ็ชร)	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) รป.ม. รัฐประศาสนศาสตร์ ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยการจัดการ และเทคโนโลยีอีสเทิร์น, ไทย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2561 2549 2543	ตามเอกสารภาคผนวก		✓
2	นางสาวณฐอร เจือจันทร์	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2564 2553 2548			

3	พระครูประยุตสารธรรม (วรชิต ทะสา)	อาจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (สังคมวิทยาและ มานุษยวิทยา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2563 2551 2544			✓
4	พระครูปลัด ทวี อภัย (ช่ายมณี)	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศศ.ม. (สังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, ไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2561 2550 2546			✓
5	ดร.สิทธิพร เกษจ้อย	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D. (Sociology) สส.ม. (การวิจัยทางสังคม สงเคราะห์ศาสตร์) ศน.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ) (เกียรติคุณอันดับหนึ่ง)	Bharati Vidyapeeth University, Pune, India มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2555 2550 2547			✓
6	ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ	อาจารย์	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, ไทย	2560			

			ศษ.ม. (สังคม ศาสนาและ วัฒนธรรม) ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	วิทยาลัยทองสุข, ไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ธนบุรี, ไทย มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2563 2558 2559 2556			
7	ดร. อัครเดช นิละโยธิน	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา) ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) คอบ. (ครุศาสตร์อุตสาหกรรม)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ไทย มหาวิทยาลัยพระจอม เกล้าพระนครเหนือ, ไทย	2559 2547 2534			
8	ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2561 2555 2544			
9	ดร.อภิชาติ เหมือยไธสง	อาจารย์	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ร.ม. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์, ไทย	2561			

			รป.บ. (การบริหารท้องถิ่น)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ไทย	2552			
			ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา ธิราช, ไทย	2558			
				มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย, ไทย	2548			

10.4 อาจารย์พิเศษ (ถ้ามี)

หมวดที่ 6 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา ที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง ในกรณีที่เป็นักศึกษาจากต่างประเทศจะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่ ก.พ. รับรองหรือคณะกรรมการประจำคณิบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และคุณสมบัติอื่น ๆ ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.50 จากระบบ 4 แต้ม หรือเทียบเท่า ในกรณีที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว คณะกรรมการคณิบัณฑิตวิทยาลัยอาจพิจารณา รับสมัครได้โดยพิจารณาจากผลงานทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ และความสามารถ

3) สำหรับผู้ที่ไม่เคยผ่านการศีกษาทางด้านรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ ต้องศีกษารายวิชา ปรับพื้นฐานไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต หรือตามเหมาะสมโดยให้ยิตมติคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เป็นที่สิ้นสุด

4) ต้องไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นจากสถานภาพการเป็นนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา หรือมี บุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

5) คุณสมบัติ นอกเหนือจากข้อ 1-5 ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย หรือคณะ/สาขาวิชา หรือการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอย่างเอกฉันท์

2. ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

จากการสัมภาษณ์และการประชุมร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร อาจารย์ผู้บรรยายพิเศษ สามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

1) นักศีกษาที่สำเร็จการศีกษาจากศาสตร์หรือสาขาอื่น มีพื้นฐานทางด้านรัฐศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มีมากขึ้น

2) นักศีกษาแรกเข้ามีทักษะด้านภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง และต้องการปรับ พื้นฐานให้มีมากขึ้น

3) นักศีกษาขาดความรู้ ความเข้าใจทักษะด้านการวิจัยขั้นสูง และต้องการปรับ พื้นฐานการทำวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้มีมากขึ้น

4) นักศีกษาบางกลุ่มมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีหรือทักษะด้านดิจิทัลในระดับปาน กลาง และต้องการปรับพื้นฐานให้มีมากขึ้น

3. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา / ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2

1) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์ให้กับ นักศีกษาจบปริญญาตรี ปริญญาโทต่างสาขาและขาดความรู้พื้นฐานทางรัฐศาสตร์

2) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือมีการบรรยายเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มเติม

3) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือเปิดคลินิก (Academic Clinic) ปรัชญาการทำวิจัยตลอดหลักสูตร

4) หลักสูตรจัดสอนเสริมรายวิชาที่เสริมสร้างความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ขั้นสูง และทักษะด้านดิจิทัลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตร หรือเปิดคลินิกปรัชญาการใช้คอมพิวเตอร์ตลอดหลักสูตร

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ

หลักสูตรรัฐคุษฎีคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2567) ไม่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ภาคสนามโดยเฉพาะ แต่ได้จัดการฝึกปฏิบัติการฐานในส่วนที่จำเป็นซึ่งเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัย และระเบียบมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับคุษฎีบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563 กำหนดให้นักศึกษา ทุกรูป/คน ต้องเข้ารับการอบรมมาตรฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน (แบบสะสมหรือแบบต่อเนื่องก็ได้)

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

นักศึกษาต้องรู้จักพัฒนากายภาวนา จิตภาวนา และปัญญาภาวนา สามารถรู้ทันอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับจิตและสามารถที่จะสงบระงับอารมณ์ด้านลบที่เกิดขึ้นได้ แสดงออกเชิงพฤติกรรมที่สังเกตได้เชิงสัญลักษณ์ถึงการยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม วิชาชีพ หรือแสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

4.2 ช่วงเวลาที่จัดประสบการณ์

การอบรมมาตรฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน (แบบสะสมหรือแบบต่อเนื่องก็ได้) ให้เป็นไปตามประกาศของคณะหรือตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

แบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ เช้า บ่าย และเย็น เป็นระยะเวลารวม 15 วัน รายละเอียดเป็นไปตามกำหนดการของการฝึกอบรมหลักสูตรฐานเข้มข้น

องค์ประกอบที่ 7 การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

1.1 การวัดผลการศึกษา

ประเมินผลการศึกษาจากการสอบรายวิชาประจำภาคการศึกษา การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) การสอบโครงการดุษฎีนิพนธ์ การสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์ และการเข้ารับการปฏิบัติการตามฐานตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนี้

1) การสอบภาษาต่างประเทศสำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอกให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

2) การสอบรายวิชาประจำภาคการศึกษา เป็นการสอบประจำภาคการศึกษาเพื่อวัดว่านักศึกษามีความรู้ในรายวิชา ซึ่งอาจเป็นการสอบข้อเขียน หรือการวัดผลการศึกษาโดยวิธีอื่น โดยนักศึกษาจะต้องสอบรายวิชาทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไว้ เว้นแต่รายวิชานั้นได้ถอนอย่างถูกต้องตามประกาศมหาวิทยาลัย

3) การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เป็นการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า หรือเป็นการสอบข้อเขียนอย่างเดียว สำหรับนักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก เพื่อประเมินความรู้ความสามารถของนักศึกษาในทฤษฎีพื้นฐานและระเบียบวิธีวิจัยเพื่อวัดศักยภาพในการเป็นผู้มีสิทธิเสนอโครงการดุษฎีนิพนธ์ กระทำโดยคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ ซึ่งคณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 3 คน โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการดุษฎีบัณฑิตศึกษาประจำคณะ นักศึกษามีสิทธิสอบวัดคุณสมบัติไม่เกิน 2 ครั้ง

4) การสอบโครงการดุษฎีนิพนธ์ เป็นการสอบเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการดุษฎีนิพนธ์ กระทำโดยคณะกรรมการสอบโครงการดุษฎีนิพนธ์ ซึ่งคณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 5 คน โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และเมื่อคณะได้อนุมัติโครงการดุษฎีนิพนธ์แล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับโครงการดุษฎีนิพนธ์ นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขออนุมัติเปลี่ยนแปลงต่อคณะกรรมการดุษฎีบัณฑิตศึกษาประจำคณะ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการดุษฎีบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะก่อนจึงจะดำเนินการได้

5) การสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์ เป็นการสอบเพื่อประเมินผลงานดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก ประกอบด้วยการตรวจประเมินคุณภาพผลงาน การทดสอบความรู้ของนักศึกษาด้วยวิธีการสอบปากเปล่า และการประชุมพิจารณาผลงานของกรรมการ กระทำโดยคณะกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์ จำนวนไม่เกิน 5 คน ที่คณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และถือว่าสอบผ่านดุษฎีนิพนธ์ เมื่อ

คณะกรรมการสอบทั้งคณะมีมติเป็นเอกฉันท์ให้สอบผ่าน นักศึกษามีสิทธิสอบป้องกันคุณสมบัติไม่
เกิน 2 ครั้ง

6) การเข้ารับการอบรมวิปัสสนากรรมฐานเป็นระยะเวลารวม 15 วัน เพื่อส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพก่อนสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

7) หากมีเกณฑ์เพิ่มเติมอื่น ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย

1.2 การประเมินผลการศึกษา

การประเมินผลการศึกษาแต่ละรายวิชาจะกระทำเป็นสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายและค่า
ระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.0
B+	ดีมาก (Very Good)	3.5
B	ดี (Good)	3.0
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	2.5
C	พอใช้ (Fair)	2.0
D+	อ่อน (Poor)	1.5
D	อ่อนมาก (Very Poor)	1.0
F	ผลการประเมินขั้นตก (Fail)	0.0

ผลการศึกษาอาจได้ด้วยสัญลักษณ์อื่น ดังนี้

I (Incomplete)	การวัดผลไม่สมบูรณ์
IP (In Progress)	การสอนยังไม่สิ้นสุด
S (Satisfactory)	ผลการประเมินเป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจ
V (Visitor)	การร่วมฟัง
W (Withdrawn)	การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ
M (Missing)	ขาดสอบ
N (No Report)	ยังไม่ได้รับผลการประเมิน

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

ในกระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามลำดับ ดังนี้

2.1 กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาขณะที่เป็นนักศึกษา

1) เปรียบเทียบผลการเรียนของนักศึกษาที่เรียนในรายวิชา ซึ่งอาจเป็นต่างกลุ่ม ต่างชั้นปี ต่างคณะ แล้วแต่กรณี เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงรายวิชา

2) ทบทวนเนื้อหาวิชาทุกปีการศึกษา โดยอาจพิจารณาพร้อมกับอาจารย์ผู้สอนรายวิชาอื่นที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือให้เกิดความสัมพันธ์และต่อเนื่องแล้วแต่กรณี และทบทวนเนื้อหาโดยเทียบกับวิชาของสถาบันอื่น หรือเทียบกับตำราหรือบทความทางวิชาการหรือผลการวิจัย เพื่อให้เกิดการพัฒนาเนื้อหาให้ทันสมัยและมีมาตรฐานทางวิชาการ

3) ทบทวนและวิเคราะห์ความก้าวหน้าจากผลงานการทำดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษา

2.2 กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาหลังจากจบการศึกษา

1) ประเมินจากการได้งานทำตามสาขาวิชาของนักศึกษา

2) ประเมินจากความพึงพอใจของการทำงานในหน่วยงาน

3) ประเมินจากตำแหน่งและความก้าวหน้าในสายงาน

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

3.1 ปริญญาเอก แผน 1

แผน 1 สอบผ่านการวัดคุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำดัชนีนิพนธ์ เสนอดุษนิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับดุษนิพนธ์บัณฑิตศึกษา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาและต้องเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วย องค์ความรู้ใหม่ซึ่งพิจารณาจากข้อความแห่งการริเริ่ม และความรู้ความเข้าใจในดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษา สำหรับผลงานดัชนีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดัชนีนิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด อย่างน้อย 2 เรื่อง สำหรับนักศึกษาปริญญาเอกกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการกำหนด

3.2 ปริญญาเอก แผน 2

แผน 2 ศึกษาวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จาก 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติเพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำดัชนีนิพนธ์ เสนอดุษนิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายจนบรรลุผลลัพท์การเรียนรู้

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับคุณวุฒิบัณฑิตศึกษา สำหรับการสอบปากเปล่าให้ดำเนินการโดย คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิตที่สถาบันแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ในการสอบประกอบด้วย องค์ความรู้ใหม่ซึ่งพิจารณาจากข้อความแห่งการริเริ่มและความรู้ความเข้าใจในคุณวุฒิบัณฑิตของนักศึกษา สำหรับผลงานคุณวุฒิบัณฑิตหรือส่วนหนึ่งของคุณวุฒิบัณฑิตต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด หรือได้รับสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ สำหรับนักศึกษาปริญญาเอกกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการกำหนด

3.3 คุณสมบัติผู้สอบคุณวุฒิบัณฑิต

อาจารย์ผู้สอบคุณวุฒิบัณฑิต ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยอาจมีอาจารย์ประจำหรือนักวิจัยประจำร่วมเป็นผู้สอบด้วย และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกไม่น้อยกว่า 2 คน รวมทั้งหมดแล้วไม่น้อยกว่า 5 คน ทั้งนี้ ประธานกรรมการสอบต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โดยอาจารย์ผู้สอบคุณวุฒิบัณฑิตต้องมีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการดังนี้

1) กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง โดยเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ อย่างน้อย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

2) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์ที่กำหนดในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อคุณวุฒิบัณฑิต ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง

3) กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่มีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงมาก เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงกับหัวข้อคุณวุฒิบัณฑิตโดยผ่านความเห็นชอบจากสภาที่สถาบันกำหนด

3.4 การพัฒนาสภาพ

การพัฒนาสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับคุณวุฒิบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

หมวดที่ 8 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การกำกับมาตรฐานหลักสูตรตามที่กำหนดโดย สป.อว.

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ดำเนินการประกันคุณภาพตามนโยบาย สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยกำหนดให้มีประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับ หลักสูตรใช้เกณฑ์ ASEAN University Network - Quality Assurance (AUN - QA) เป็นแนวทาง ในการวางแผน ควบคุม ดำเนินงาน และปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมด้านต่อไปนี้

- 1) ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 2) ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- 3) ด้านแนวทางการจัดการเรียนการสอน
- 4) การประเมินผู้เรียน
- 5) ด้านบุคลากรสายวิชาการ
- 6) การบริการและการช่วยเหลือผู้เรียน
- 7) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน
- 8) ด้านผลผลิตและผลลัพธ์

การดำเนินงานของหลักสูตรมีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร เป็นคณะกรรมการบริหาร หลักสูตร มีหน้าที่ออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการศึกษามุ่งเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ (แนวทาง OBE) กำหนดผู้มีส่วนได้เสียและวิธีการได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวังที่นำมาสู่การกำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่สะท้อนความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่ครอบคลุมตามมาตรฐาน ผลลัพธ์การเรียนรู้ และสะท้อนเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาว นำมาสู่การ ออกแบบโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา และรายวิชาที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะทางวิชาการและวิชาชีพได้ รวมทั้งการ มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ ปลูกฝังผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดกรอบคิดแบบเติบโต

นอกจากนี้หลักสูตรมีการกำกับติดตาม การกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลที่ สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ระดับรายปี (YLOs) และระดับรายวิชา (CLOs) โดยประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ในการเลือก วิธีการ เครื่องมือที่เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลที่น่าเชื่อถือที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ แท้จริงของผู้เรียน มีระบบกลไกในการทบทวน ตรวจสอบ กำกับกับการเก็บข้อมูลป้อนกลับ และการรายงาน ผลการเรียนรู้ที่นำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทั้งของผู้สอนและผู้เรียน

เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรและรายวิชาคาดหวังของหลักสูตร โดยกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ตามกระบวนการ ดังต่อไปนี้

1) แต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 3 รูป/คน มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชารัฐศาสตร์ ชั้นต่ำปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการ ที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีภาระหน้าที่ในการบริหาร และพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร โดยการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ OBE นำผลมาพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

3) มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างน้อยทุก 5 ปี โดยนำความคิดเห็นของคณะกรรมการวิพากษ์และพัฒนาหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ บัณฑิตใหม่ ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิชาการ มาประกอบการพิจารณาด้วย

1.1 เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ตามรูปแบบของ AUN-QA

เกณฑ์คุณภาพที่ 1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes)

1) หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เหมาะสมเป็นไปตามการกำหนดของอนุกรมวิธานการเรียนรู้ ที่ต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย และสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

2) หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ของรายวิชาทั้งหมดอย่างเหมาะสม โดยต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

3) หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ทั่วไป (เกี่ยวข้องกับการเขียนและการสื่อสาร, การแก้ปัญหา, เทคโนโลยีสารสนเทศ) และผลการเรียนรู้เฉพาะทาง(เกี่ยวข้องกับความรู้และทักษะของสาขาวิชา)

4) หลักสูตรแสดงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่ถูกรวบรวมและสะท้อนให้เห็นในผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

5) หลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่บรรลุได้ของผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา

เกณฑ์

คุณภาพที่ 2 โครงสร้างโปรแกรมและเนื้อหา (Program Structure and Content)

1) ข้อกำหนดของหลักสูตรและรายวิชาทั้งหมดต้องมีความครบถ้วน ทันสมัย พร้อมใช้งานและมีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

2) การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องหรือนำไปสู่การบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3) การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรต้องมาจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่รวบรวมมาโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

4) แต่ละรายวิชามีส่วนร่วมในการผลักดันผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บรรลุได้อย่างชัดเจน

5) โครงสร้างหลักสูตรต้องแสดงรายวิชาอย่างสมเหตุสมผล การลำดับรายวิชา (Basic -> Intermediate -> Specialized courses) และรายวิชาบูรณาการ

6) โครงสร้างหลักสูตรมีตัวเลือกให้ผู้เรียนในการศึกษาวิชาเอก และ/หรือวิชารองที่เป็นความเชี่ยวชาญพิเศษ

7) หลักสูตรแสดงการทบทวนโครงสร้างหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย และสอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรมการทำงาน

เกณฑ์คุณภาพที่ 3 แนวทางการจัดเรียนการสอน (Teaching and Learning Approach)

1) มีปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ต้องถูกแสดงไว้อย่างชัดเจนและมีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และถูกนำไปใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน

2) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

3) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) มีกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ และปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เช่น ทักษะการสอบสวนเชิงวิพากษ์ ทักษะการประมวลผลข้อมูล ทักษะการทดลองหาความคิดและวิธีปฏิบัติใหม่)

5) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ ความคิดสร้างสรรค์การสร้างนวัตกรรม และแนวคิดของผู้ประกอบการ

6) กระบวนการเรียนการสอนมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าตอบโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการทำงาน และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เกณฑ์คุณภาพที่ 4 การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)

1) มีวิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย โดยสอดคล้องกับการบรรลุผลสำเร็จของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

2) นโยบายการประเมินผู้เรียน การอุทธรณ์ผลการประเมินถูกแสดงไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสารไปยังผู้เรียน และนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ

3) การประเมินผู้เรียนต้องมีมาตรฐานและกระบวนการที่แสดงความก้าวหน้าและการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสารไปยังผู้เรียน และนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ

4) วิธีการประเมินผู้เรียนต้องแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) การเฉลยคำตอบ (Marking schemes) เวลาในการประเมิน (Timelines) และกฎระเบียบในการประเมิน (Evaluation) โดยวิธีการประเมินเหล่านี้ต้องมีความเที่ยงตรง คงเส้นคงวา และยุติธรรม

5) วิธีการประเมินผู้เรียนต้องแสดงถึงการบรรลุผลสำเร็จของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร และผลการเรียนรู้ระดับรายวิชา

6) มีการป้อนกลับผลการประเมินให้แก่ผู้เรียนอย่างทันท่วงที

7) การประเมินผู้เรียนและกระบวนการ มีการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการทำงาน และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เกณฑ์คุณภาพที่ 5 คุณภาพของบุคลากรสายวิชาการ (Academic Staff)

1) หลักสูตรมีแผนอัตรากำลังอาจารย์ (รวมถึงการสืบทอดตำแหน่ง การเลื่อนชั้น การโยกย้ายกำลังคน การเลิกจ้าง และแผนเกษียณอายุ) ที่ต้องมีการดำเนินการตามแผน เพื่อให้มั่นใจในคุณภาพและปริมาณอาจารย์ให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

2) หลักสูตรมีการแสดงภาระงานของอาจารย์ (Staff workload) โดยมีการวัดและกำกับติดตามเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

3) หลักสูตรมีการแสดงสมรรถนะของอาจารย์ โดยมีการกำหนด ประเมิน และสื่อสารไปยังอาจารย์ทุกคน

4) หลักสูตรมีการจัดสรรภาระงานที่เหมาะสมกับคุณสมบัติ ประสบการณ์ และความถนัดของอาจารย์

5) หลักสูตรมีการเลื่อนตำแหน่งอาจารย์ที่อยู่บนฐานของคุณธรรม โดยพิจารณาจากผลงานด้านการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ

6) หลักสูตรมีการระบุและสื่อสารให้อาจารย์ได้เข้าใจถึงสิทธิ์และสิทธิพิเศษ สิทธิประโยชน์ บทบาทและความสัมพันธ์ และความรับผิดชอบ ทั้งนี้โดยต้องคำนึงถึงจริยธรรมทางวิชาชีพ และความอิสระทางวิชาการ

7) หลักสูตรมีการระบุความต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาของอาจารย์อย่างเป็นระบบ และมีการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมและการพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น

8) หลักสูตรแสดงถึงการจัดการประสิทธิภาพของอาจารย์ รวมถึงการให้รางวัล และการได้รับการยอมรับ โดยต้องมาจากการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนและการวิจัยของอาจารย์

เกณฑ์คุณภาพที่ 6 การบริการและการช่วยเหลือผู้เรียน (Student Support Services)

- 1) นโยบายการรับนักศึกษา เกณฑ์การรับเข้า และกระบวนการรับเข้าของหลักสูตร ต้องมีการระบุไว้อย่างชัดเจน มีการสื่อสาร เผยแพร่ และข้อมูลเป็นปัจจุบัน
- 2) มีแผนระยะสั้นและระยะยาวในการให้บริการสนับสนุนทั้งแก่อาจารย์และผู้เรียน เพื่อให้มั่นใจว่าเพียงพอและนำไปสู่คุณภาพของการให้บริการเพื่อการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ
- 3) ระบบที่เพียงพอในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ และภาระการเรียนรู้โดยความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ และภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องได้รับการบันทึกและติดตามอย่างเป็นระบบ มีการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปแก้ไขตามความเหมาะสม
- 4) มีการแสดงถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตร การร่วมประกวดแข่งขัน และบริการสนับสนุนต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียน เพื่อเพิ่มการเรียนรู้และเพิ่มศักยภาพในการทำงานของผู้เรียน
- 5) สมรรถนะของเจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนผู้เรียน (ตามข้อ 6.1 - 6.4) ต้องมีการระบุเพื่อใช้ในการสรรหาและการปฏิบัติงาน และสมรรถนะเหล่านั้นต้องได้รับการประเมินเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นสมรรถนะตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ของบุคลากรกลุ่มนี้ไว้อย่างดีเพื่อให้มั่นใจว่าการส่งมอบบริการเป็นไปอย่างราบรื่น
- 6) บริการสนับสนุนผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน การเทียบเคียง และการเพิ่มประสิทธิภาพ

เกณฑ์คุณภาพที่ 7 สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure)

- 1) ทรัพยากรทางกายภาพที่หลักสูตรส่งมอบ รวมถึงอุปกรณ์ วัสดุ และเทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีเพียงพอ
- 2) ห้องปฏิบัติการและเครื่องมือปฏิบัติการต้องทันสมัย พร้อมใช้งาน และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) จัดให้มีห้องสมุดดิจิทัลตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 4) มีการจัดหาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความจำเป็นของอาจารย์เจ้าหน้าที่ และผู้เรียน
- 5) มหาวิทยาลัยมีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์และโครงสร้างพื้นฐานเครือข่ายที่เข้าถึงได้ง่ายสามารถส่งถึงชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเต็มที่สำหรับการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ
- 6) มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความปลอดภัย และการเข้าถึงสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ต้องมีการกำหนดและดำเนินการ

7) มหาวิทยาลัยจัดให้มีสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยาอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งต่อการเรียนรู้ การวิจัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

8) สมรรถนะของเจ้าหน้าที่สนับสนุนการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องมีการระบุ และประเมิน เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นทักษะตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบริการผู้เรียน) ต้องได้รับการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพ

เกณฑ์คุณภาพที่ 8 ผลผลิตและผลลัพธ์ (Output and Outcomes)

1) อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการออกกลางคัน และเวลาเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษา ต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตาม และมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

2) อัตราการได้งานทำ การประกอบอาชีพอิสระ การเป็นผู้ประกอบการ และการศึกษาต่อต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตาม และมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

3) ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ของอาจารย์และผู้เรียน ต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตามและมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

4) ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร ต้องมีการแสดงข้อมูลและกำกับติดตาม

5) ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ต้องมีการแสดงข้อมูล กำกับติดตามและมีการเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

2. บัณฑิต

2.1 การวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (P)

ขั้นตอนการวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตร มีดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อันประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรวางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแผนพัฒนาฯ ดังกล่าว ประกอบด้วย

2) แผนพัฒนานักศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 5 ข้อ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ใช้กลไกการออกแบบรายวิชา กลวิธีการสอนและการประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ มาเป็นแผนงานหลักในการผลักดันให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ทั้ง 5 ข้อ

3) แผนพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้ (2) ด้านทักษะ (3) ด้านจริยธรรม (4) ด้านลักษณะบุคคล กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้นำ (PLOs) ทั้ง 6 ข้อ มาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 ทั้ง 4 ด้าน และกำหนดออกมาเป็นลำดับขั้นในการพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านดังกล่าว คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ใช้กลไกการออกแบบรายวิชา กลวิธีการสอน การประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ มาเป็นแผนงานหลักในการผลักดันให้นักศึกษาบรรลุคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านที่กำหนดไว้

4) แผนพัฒนานักศึกษาให้บรรลุคุณลักษณะพิเศษ กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร กำหนดกลยุทธ์และวิธีการในการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้น มาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษเหล่านั้น

5) แผนส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้วางแผน (1) การประชาสัมพันธ์ (2) การสัมมนาและทำวิจัยกับความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต และ (3) การจัดสัมมนาเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับวิชากลุ่มวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และกลุ่มวิชารัฐศาสตร์เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้นักศึกษาค้นพบแนวทางในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา

2.2. การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตรตามแผนที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

- 1) ออกแบบรายละเอียดของรายวิชาในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ได้กำหนดไว้ในเรื่อง CLOs กลวิธีการสอนและการประเมินผล
- 2) จัดการเรียนการสอนตามที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของรายวิชา
- 3) ประเมินผลการเรียนการสอนตามเกณฑ์การประเมิน (Assessment Rubric) ซึ่งจะถูกออกแบบให้เป็นเกณฑ์การประเมินที่สามารถวัดพัฒนาการของนักศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ได้
- 4) หลักสูตรร่วมกับคณะฯ จัดให้มีสัมมนาและ/หรือส่งเสริมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรเผยแพร่ผลงานวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

2.3 การทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิต (C)

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

- 1) ในทุกสิ้นปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทวนสอบและดูแลกำกับติดตามนักศึกษาในหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนา PLOs คุณลักษณะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และคุณลักษณะพิเศษ
- 2) ประเมินคุณภาพของบัณฑิตโดยให้บรรลุตามกรอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
- 3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประเมินผลการจัดสัมมนาและการเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกปีการศึกษา พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนเพื่อการพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป

2.4 การนำผลการประเมินไปพัฒนาแผนการพัฒนาคณาภพบัณฑิตของหลักสูตร (A)

ขั้นตอนการดำเนินงาน มีดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นำผลการทวนสอบนักศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา มาปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาในรายวิชาต่าง ๆ ในปีการศึกษาถัดมาให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่นักศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นำจุดแข็งจุดอ่อนที่ค้นพบมาพัฒนาการจัดงานสัมมนาและการเผยแพร่ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยนำเอาผลการวิจัยด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและความรู้ความสามารถของบัณฑิตในหลักสูตรมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาแผนงานด้านนี้ หากนักศึกษาในหลักสูตรสามารถบรรลุเกณฑ์คุณภาพที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ นักศึกษาเหล่านั้นจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับ (1) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) (2) มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (3) คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร และ (4) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3) ให้มีการสำรวจข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรและแสดงผลสัมฤทธิ์การบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

4) ให้มีการสำรวจภาวะการณ์ของบัณฑิตที่ได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระ ภายในระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่สำเร็จการศึกษา

5) ให้มีการสำรวจความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตเป็นประจำทุกปี และแจ้งผลการสำรวจให้กับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้รับทราบเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

3. นักศึกษา

3.1 การวางแผนรับนักศึกษาและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา (P)

1) กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและวิธีการรับนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร และเป็นไปตามคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร และเป็นไปตามระเบียบการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2) กำหนดจำนวนนักศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพของหลักสูตรในการพัฒนานักศึกษาเหล่านั้นให้บรรลุ PLOs ของหลักสูตร และงบประมาณในการบริหารหลักสูตร

3) ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินงานตามแผน กล่าวคือ จำนวนผู้สมัครไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ให้ปรับแผนงบประมาณการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่

3.2 การดำเนินงานดูแลนักศึกษาระหว่างการเรียนการสอน (D)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้กำหนดกระบวนการดูแลนักศึกษา ดังนี้

1) กระบวนการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนว

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่ นักศึกษาทุกคน พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและแนะแนวทางต่าง ๆ ในการเรียน

(2) อาจารย์ที่ปรึกษาดังกล่าวจะต้องกำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา พร้อมจัดทำตาราง การทำงานติดไว้หน้าห้องทำงานและเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหลักสูตร

2) กระบวนการรักษานักศึกษาให้คงอยู่

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดให้มีการประชุมรายงานผลความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน ข้อร้องเรียนของนักศึกษา และปัญหาด้านการเรียนของ นักศึกษาในหลักสูตร เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาทุกภาคการศึกษา

(2) อาจารย์ที่ปรึกษารายงานผลการให้คำปรึกษา สถานภาพ ปัญหาและข้อร้องเรียน ของนักศึกษาในที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ รายงานพัฒนาการของนักศึกษาและปัญหา ที่ค้นพบในระหว่างการจัดการเรียนการสอน

3) กระบวนการอุทธรณ์และร้องเรียนของนักศึกษา

(1) ในคาบแรกของการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนในทุกรายวิชาต้องชี้แจง รายละเอียดของรายวิชาทั้งในเรื่องวัตถุประสงค์ของรายวิชา CLOs ที่นักศึกษาต้องบรรลุ กลวิธีการ สอน วิธีการเก็บคะแนน และวิธีการประเมินผล ซึ่งต้องมีการแสดงเกณฑ์การประเมิน (Assessment Rubric) หรือเกณฑ์และเงื่อนไขการให้คะแนนที่ชัดเจน

(2) รายงานหรือการเก็บคะแนนระหว่างเรียนในรูปแบบอื่น ๆ จะต้องแจ้งผลการ ประเมินให้นักศึกษารับทราบภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากนักศึกษาได้ส่งงาน เพื่อนักศึกษาจะได้นำผล การประเมินนั้นไปปรับปรุงงานในครั้งต่อไป

(3) ในการสอบกลางภาค และปลายภาค หากนักศึกษาไม่พอใจในผลการประเมิน นักศึกษาสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบในการสอบ คะแนน และวิธีการประเมินของอาจารย์ ในแต่ละรายวิชาได้

3.3 การทวนสอบแผนการดูแลนักศึกษา (C)

1) กระบวนการทวนสอบผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการ สอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ และแนวทางแก้ไข

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการประเมินด้านต่าง ๆ ดังกล่าว มากำหนด แนวทางการแก้ไขและแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในภาคการศึกษาถัดไป

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรชี้แจงแนวทางการแก้ไขและพัฒนาให้อาจารย์และ นักศึกษารับทราบทุกภาคการศึกษา

2) กระบวนการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา ในระดับรายวิชาทุกภาคการศึกษา

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในระดับหลักสูตรก่อนจบการศึกษา

3) กระบวนการสำเร็จการศึกษา

(1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

(2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในเรื่อง การบรรลุ PLOs กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา 4 ด้าน และคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในหลักสูตร

(3) นักศึกษาดำเนินตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการสำเร็จการศึกษา

3.4 การนำผลการทวนสอบไปปรับปรุงแผนการดูแลนักศึกษา (A)

1) กระบวนการปรับปรุงแผนการรับนักศึกษาและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

(1) ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะนำแผนการรับนักศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาจริงมาทบทวนเพื่อปรับแผนการรับนักศึกษาในปีการศึกษาถัดไป

(2) ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะนำรายงานผลการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาและผลการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลในรายวิชาเหล่านั้นมาทบทวนเพื่อปรับแผนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาในปีการศึกษาถัดไป

2) กระบวนการปรับปรุงแผนการให้คำปรึกษาและแนะแนวในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำรายงานผลการให้คำปรึกษาและแนะแนวของอาจารย์ที่ปรึกษา และข้อร้องเรียนของนักศึกษามาทบทวนเพื่อปรับแผนการให้คำปรึกษาและแนะแนวในปีการศึกษาถัดไป

3) กระบวนการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำรายงานผลการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ รายงานผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในแต่ละรายวิชา รายงานการประเมินผลการสอนของนักศึกษา และรายงานความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนมาทบทวนเพื่อปรับแผนการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาถัดไป

4. อาจารย์

4.1 การวางแผนอัตรากำลังอาจารย์ (P)

(1) การแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ประชุมร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร

(2) การแต่งตั้งอาจารย์พิเศษต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ตรง และมีความเชี่ยวชาญพิเศษ หรือมีวุฒิการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ว่าด้วยคุณสมบัติของอาจารย์พิเศษ

(3) มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่เพื่อมาเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ใหม่ดังกล่าวจะต้องมีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ว่าด้วยคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร

4.2 การพัฒนาอาจารย์ (D)

(1) กำหนดให้อาจารย์ในหลักสูตรทำวิจัยและผลิตผลงานวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

(2) จัดสรรงบประมาณในการทำวิจัยและผลิตผลงานวิชาการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการสรรหาแหล่งเผยแพร่ผลงานวิชาการให้แก่อาจารย์ในหลักสูตร

(3) กระตุ้นและส่งเสริมให้อาจารย์ในหลักสูตรขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

(4) อาจารย์ในหลักสูตรเข้าร่วมการสัมมนาหรืออบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

4.3 การทวนสอบคุณภาพและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ (C)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดให้มีการประชุมทวนสอบคุณภาพและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของอาจารย์ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา กำหนดแนวทางแก้ไขรวมทั้งสรรหาอาจารย์ใหม่ ๆ มาประจำหลักสูตร

4.4 การพัฒนาแผนอัตรากำลังและการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ (A)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการทวนสอบคุณภาพและความเชี่ยวชาญของอาจารย์มาเป็นข้อมูลในการปรับแผนอัตรากำลังและการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ได้ค้นพบ

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

5.1 การออกแบบหลักสูตรและวางระบบการจัดการเรียนการสอน (P)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้วางแผนและออกแบบปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้ทันสมัยและตอบโจทยความต้องการของประเทศ ในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้นำหลักการจัดการศึกษาแบบ Outcomes Based Education (OBE) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 มาเป็นเกณฑ์หลักในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

5.2 การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผน (D)

ในระหว่างการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรควบคุม กำกับและติดตามการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผน ดังนี้

(1) จัดให้มีการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน อย่างน้อย 1 รายวิชา 1 ครั้งต่อภาคการศึกษา

(2) จัดให้มีการประชุมรายงานผลการจัดการเรียนการสอนทุกสิ้นภาคการศึกษา

5.3 การดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอน (C)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนทุกภาคการศึกษาดังนี้

(1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาต่าง ๆ ต้องจัดส่งรายงานผลการดำเนินงานรายวิชา (OBE5) ภายใน 30 วันหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนให้แก่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(2) จัดให้มีการประชุมรายงานผลการจัดการเรียนการสอนทุกสิ้นภาคการศึกษา โดยนำเอารายงานผลการดำเนินงานรายวิชาในรายวิชาต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อทวนสอบประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ

(3) จัดให้มีการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ทุกรายวิชา

5.4 การนำผลการประเมินไปปรับปรุงกลวิธีการสอน (A)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (OBE) ในรายวิชานั้น ๆ ในปีการศึกษาถัดไป

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

6.1 มีระบบการดำเนินงานของหลักสูตร ภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัย ในการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทั้งทางด้านกายภาพ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการเรียนรู้ อย่างเพียงพอ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

6.2 มีการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนำเอาผลการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

7. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

7.1 การประเมินหลักสูตร โดยนักศึกษาปัจจุบันและอาจารย์ เพื่อนำข้อมูลมาทบทวนและปรับปรุงการจัดการแผนการเรียน การจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาวิชาที่อาจซ้ำซ้อน ไม่ทันสมัย ยาก/ง่าย เป็นต้น

7.2 การประเมินหลักสูตรโดยศิษย์เก่า เพื่อติดตามผลการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรไปใช้ในการทำงาน

7.3 การประเมินผลโดยผู้ใช้บัณฑิต เพื่อสำรวจความพึงพอใจและความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรนี้

หมวดที่ 9 ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

1. การวางแผนคุณภาพ

การวางแผนคุณภาพของหลักสูตรมีการดำเนินการต่อไปนี้

1.1 ขั้นการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ

1) การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำการศึกษาซึ่งจะจัดทำการศึกษาโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Study Report)

2) การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการ ควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

2) การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร รายกลุ่ม รายหมวด และให้การนิเทศ

3) การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมิน

ต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปสู่การวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผล แล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

1.3 ขั้นตอนการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงาน และผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

2. ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

2.1 การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

2.1.1 การปรับปรุงรายวิชา

จากการรวบรวมข้อมูลและการประเมินการสอนของอาจารย์ อาจนำผลที่ได้มาปรับปรุงรายวิชาหรือเพิ่มรายวิชาเลือก ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่มีผลกระทบโครงสร้างของหลักสูตร การปรับปรุงเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับตามความต้องการของนักศึกษา ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงหลักสูตรที่ไม่มีผลกระทบโครงสร้างของหลักสูตร

2.1.2 การปรับปรุงหลักสูตร

การปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับถือเป็นการปรับปรุงมาก และมีผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตร จะทำทุก 5 ปีเมื่อครบรอบระยะเวลาการใช้หลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ชุมชนบัณฑิต โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) คณะกรรมการประเมินหลักสูตร จัดทำรายงานการประเมินผล และเสนอประเด็นที่จำเป็นในการปรับปรุง
- 2) จัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร
- 3) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรและให้ข้อเสนอแนะ
- 4) หลักสูตรที่ได้ปรับปรุงเสนอให้สภาวิชาการพิจารณา ก่อนนำเสนอสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ

2.1. การวางแผนคุณภาพ (Quality Planning) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) และการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการหลักสูตร

กระบวนการ	การวางแผนคุณภาพ	ความเสี่ยง/การบริหารความเสี่ยง	จุดควบคุมคุณภาพ
1. กระบวนการออกแบบหลักสูตร และ สาระรายวิชาในหลักสูตร	1. การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2. วิธีการได้มาของความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4. การกำหนด PLOs 5. การออกแบบหลักสูตรด้วยวิธี BCD (Backward Curriculum Design) 6. Curriculum mapping 7. การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและแผนการศึกษา 8. การออกแบบ CLOs	1. การพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว/ปรับรูปแบบการเรียนการสอนการค้นคว้าให้มีความทันสมัย 2. นักศึกษามีพฤติกรรมในการเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป/จัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากขึ้น	1. พิจารณา SHs ได้ครอบคลุม 2. วิธีการได้มาของความต้องการแต่ละกลุ่ม SHsเหมาะสม 3. PLOs สะท้อนความต้องการของ Key SHs 4. PLOs ครอบคลุม TQF ทั้ง 4 ด้าน 5. ความสอดคล้องของรายวิชาและสาระรายวิชากับ PLOs 6. ความสอดคล้องระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผลเกราบกับผลลัพธ์การเรียนรู้ 7. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาที่สอดคล้องกับ PLOs ที่รายวิชารับผิดชอบ

			8. นักศึกษาได้เรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ของ Bloom's taxonomy
2. การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้	1. จัดทำอัตรากำลังของอาจารย์ผู้สอน โดยการรับอาจารย์ใหม่ตามความเชี่ยวชาญที่ตรงกับรายวิชา ในหลักสูตร 2. มีระบบการกำหนดผู้สอนตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์วิจัย 3. มีการพัฒนาอาจารย์ใหม่ 4. วางระบบติดตามกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ LOs และ SHs 5. ประเมินการพัฒนาทักษะของนักศึกษาในหลักสูตรโดยอิงตาม PLOs 6. ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ LOs และ SHs	1. ผู้สอนเกษียณอายุ หรือเสียชีวิต ทำให้ในระหว่างรอการจัดสรรตำแหน่ง มีจำนวนผู้สอนลดลง 2. จำนวนนักศึกษาจากภายนอก หลักสูตรที่เพิ่มมากขึ้น	1. อาจารย์ประจำหลักสูตรที่เพียงพอ และมีความเชี่ยวชาญตรงกับความต้องการของหลักสูตร 2. Course Syllabus มี CLOs ที่สอดคล้องกับ PLOs 3. ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นไปตาม YLOs และ PLOs 4. นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด 5. ความพึงพอใจของผู้ใช้ทุกระดับ
3. การประเมินนักศึกษา	1. มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ในระดับรายวิชา ที่สอดคล้องกับ CLOs	1. การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่าง ๆ ในโลกที่ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน	1. การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทุกชั้นปี

	2. มีระบบการประเมินผล การเรียนรู้ในระดับหลักสูตรตาม PLOs และตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 4 ด้าน 3. การทวนสอบรายวิชาทุกภาคเรียน 4. การสอบถามคณาจารย์บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต และการนำผลการประเมินเข้าที่ประชุมเพื่อปรับปรุงการประเมิน นักศึกษาที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้และความต้องการของ SHs	2. ข้อจำกัดของนักศึกษาที่หลักสูตรยังให้ความช่วยเหลือได้ มีครอบคลุม	2. ผลการทวนสอบการสัมฤทธิ์ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา 3. ผลประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและ SHs ต่อหลักสูตร
4. กระบวนการรับ บริหารและพัฒนาอาจารย์	1. ประเมินอัตรากำลังต่อรายวิชาที่สอนในแต่ละสาขา 2. กระบวนการรับอาจารย์ใหม่ โดยผ่านกรรมการที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร 3. มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่และมีระบบอาจารย์พี่เลี้ยง	1. อาจารย์ใหม่ต้องเริ่มต้นปฏิบัติงานในหลายด้านทั้ง ด้านการสอน งานวิจัย บริการวิชาการ จึงอาจส่งผล ต่อการเรียนการสอนและการขอตำแหน่งทางวิชาการ	1. แผนการรับอาจารย์ใหม่ 2. แผนการพัฒนาอาจารย์

5. กระบวนการรับนักศึกษา	1. ระบบการรับสมัคร	1. นักศึกษาใหม่มีความรู้พื้นฐานที่แตกต่างกัน/มีการอบรมปรับพื้นฐานก่อนเข้าเรียน	1. เกณฑ์การรับนักศึกษา 2. คุณภาพและจำนวนนักศึกษาแรกเข้า 3. การสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด
6. กระบวนการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา	1. ส่งเสริมทักษะที่เป็นที่ต้องการของ SHs	1. งบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีแนวโน้มปรับลดลง ทำให้ต้องปรับลด กิจกรรมที่มีความล้ำสมัยออกไป	1. เป้าหมายของกิจกรรมตอบโจทย์ SHs 2. ผลประเมินความพึงพอใจ
7. กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากร การเรียนรู้	1. สำรวจความเพียงพอและ พร้อมใช้ของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 2. จัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 3. การประเมินความพึงพอใจต่อสิ่ง สนับสนุนการเรียนรู้ นำผลประเมินที่ ได้มาปรับปรุง	1. งบประมาณในการจัดการมีแนวโน้ม ปรับลดลง	1. ผลสำรวจความต้องการ สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ 2. ผลประเมินความพึงพอใจต่อสิ่ง สนับสนุนการเรียนรู้

3. วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและการอุทธรณ์

นักศึกษาอุทธรณ์ผลการเรียนผ่านช่องทางการส่งเอกสารขออุทธรณ์ผลการศึกษา โดยนำส่งที่เลขานุการหลักสูตร ประธานหลักสูตรตรวจสอบผลการอุทธรณ์แล้วดำเนินการ 2 แนวทาง ดังนี้

- 1) แก้ไขผลการเรียน โดยให้อาจารย์ประจำรายวิชาแก้ไข แจ้งผลการแก้ไขแก่นักศึกษา แก้ไขผลการเรียนในระบบบริการการศึกษา
- 2) คงผลการเรียนเดิมแล้วแจ้งผลการอุทธรณ์แก่ผู้ร้องเรียน
- 3) กระบวนการพิจารณาข้อร้องเรียนอยู่ภายใต้คณะกรรมการอุทธรณ์ที่แต่งตั้งจากผู้เป็นกลางและให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

4. การนำข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษามาใช้ในการทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาบรรลุมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้

การนำข้อมูลการประเมินผลการจัดการศึกษามาใช้ในการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญเพื่อให้นักศึกษาบรรลุมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุด การนำข้อมูลการประเมินผลมาใช้ในการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรจะช่วยให้หลักสูตรมีการพัฒนาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัยตามความต้องการของนักศึกษาและสถานะทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป และหลักสูตรได้ดำเนินการดังนี้

- 1) วางแผนการประเมิน ก่อนที่จะนำข้อมูลการประเมินมาใช้ควรวางแผนการประเมินที่เป็นระบบและมีวัตถุประสงค์ชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตร
- 2) รวบรวมข้อมูลการประเมิน รวบรวมข้อมูลจากการทำประเมินผลการจัดการศึกษาต่าง ๆ เช่น การสอบ การทำโปรเจก และการประเมินทางการศึกษาอื่น ๆ
- 3) วิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับเพื่อทำความเข้าใจถึงความสำเร็จและข้อบกพร่องของหลักสูตร
- 4) ทบทวนหลักสูตรโดยให้ทีมผู้พัฒนาหลักสูตร คณาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดร่วมทบทวนข้อมูล และวิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อหาวิธีการปรับปรุง
- 5) กำหนดแผนปรับปรุง จากการทบทวน กำหนดแผนการปรับปรุงที่เหมาะสม เช่น การปรับเป้าหมายการเรียนรู้ การปรับเนื้อหา หรือการปรับวิธีการสอน
- 6) นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพื่อช่วยในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งในด้านเนื้อหา วิธีการสอน และการประเมิน
- 7) การสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องสื่อสารผลการทบทวนและแผนการปรับปรุงกับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ เช่น คณาจารย์ นักศึกษา และผู้ปกครองเพื่อเกิดความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็น

8) นำแผนการปรับปรุงมาใช้ นำแผนการปรับปรุงไปใช้ในการดำเนินการจริง เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเรียนรู้

9) การทบทวนและปรับปรุง ทำการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลการประเมินเพื่อปรับปรุงและปรับให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพตลอดเวลา

5. วิธีการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ

การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบเกี่ยวกับหลักสูตรที่มีอยู่ หลักสูตรใช้วิธีการในการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตร ดังนี้

1) เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร

2) โซเชียลมีเดีย (social media) ใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย (Platforms) เช่น Facebook Twitter LinkedIn เพื่อสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลหลักสูตร โดยการโพสต์ข้อมูล รูปภาพ หรือวิดีโอที่เกี่ยวข้อง

3) การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ

4) บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ

5) การให้บริการคำปรึกษา ให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาหรือผู้สนใจเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร

6. การบริหารความเสี่ยงในการจัดการหลักสูตร

การบริหารความเสี่ยงในการจัดการหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญเพื่อรักษาคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร ต่อไปนี้คือขั้นตอนที่สามารถทำเพื่อการบริหารความเสี่ยงในการจัดการหลักสูตร และการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างรอบคอบและต่อเนื่องเพื่อให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่นดังนี้

1) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการจัดการหลักสูตร โดยการระบุความเสี่ยงทั้งหมดที่เป็นไปได้ เช่น ความเสี่ยงทางการเงิน, ความเสี่ยงทางการเรียนรู้, หรือความเสี่ยงทางบุคคล

2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ทำการประเมินความเสี่ยงในแต่ละประการ โดยการกำหนดระดับความรุนแรงและความถี่ของความเสี่ยง เพื่อจะสามารถให้ความสำคัญและมีแผนการจัดการที่เหมาะสม

3) การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Plan) พัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงที่ระบุวิธีการจัดการความเสี่ยงที่ระบุไว้ รวมถึงการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของทีมผู้บริหาร

4) การจัดการความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk Management) ในกรณีที่ความเสี่ยงเกี่ยวกับด้านการเงิน เช่น การลงทุนในการพัฒนาหลักสูตร หรือปัญหาทางการเงินอื่น ๆ จะต้องมีการวางแผนการจัดการเงินที่รอบคอบ

5) การสร้างแผนการฉุกเฉิน (Creating an Emergency Plan) พัฒนาแผนการที่จะดำเนินการในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือความเสี่ยงที่ไม่คาดฝันไว้ โดยทำการฝึกฝนทีมที่เกี่ยวข้องในการตอบสนอง

6) การทบทวนและปรับปรุงแผน (Reviewing and Improving Plans) ตรวจสอบแผนการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและปรับปรุงตามสถานการณ์หรือข้อมูลใหม่ที่เกิดขึ้น

7) การฝึกอบรมทีม (Teamwork Training) ทำการฝึกทีมที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับความเสี่ยง และเข้าใจวิธีการดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง

8) การสื่อสาร (Communication) สื่อสารเกี่ยวกับความเสี่ยงและแผนการบริหารความเสี่ยงให้ทราบกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคคลในทีม นักศึกษา และผู้บริหาร

9) การให้ข้อมูลเป็นระบบ (Organization of Information) สร้างระบบในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงและผลกระทบ เพื่อให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

10) การสนับสนุนการปรับตัว (Adaptation Support) สนับสนุนทีมในการปรับตัวและปรับปรุงการจัดการหลักสูตรตามความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

7. กลไกในการติดตามและการนำผลไปใช้ในการพัฒนา

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes)	1. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้: หลักสูตรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับหลักสูตรหรือโครงการการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยให้มีความชัดเจนและสามารถวัดได้ด้วยเกณฑ์ที่เป็นประโยชน์ 2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้: หลักสูตรสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ และใช้วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การอ่านหนังสือ เขียนบทความ ทำโครงงาน หรือการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ เป็นต้น 3. ดำเนินการติดตาม: ใช้เครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ เพื่อติดตามการดำเนินงานและผลลัพธ์การเรียนรู้ เช่น การสร้างแบบฟอร์มประเมิน การสัมภาษณ์ หรือการสำรวจความคิดเห็น 4. วิเคราะห์ผลลัพธ์: ทำการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้รับ โดยการนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้และการติดตามมาวิเคราะห์เพื่อทำประเมินค่าประสิทธิภาพของกิจกรรม และใช้ข้อมูล	1. กำหนดเป้าหมายเป็นระยะยาวและสังเกตผล: หลักสูตรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสามารถวัดได้ และตั้งเป้าหมายสำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนรู้และสามารถทำได้ 2. ใช้วิธีการติดตามที่หลากหลาย: ใช้เครื่องมือและวิธีการติดตามการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การสอบทางออนไลน์ การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม หรือการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน 3. ประเมินและบันทึกผลลัพธ์: ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้ข้อมูลจากการติดตามและวัดผล และบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์และใช้ในขั้นตอนต่อไป 4. สร้างรายงานและสรุปผล: สร้างรายงานและสรุปผลของการติดตามผลลัพธ์การเรียนรู้ และนำเสนอข้อมูลให้กับผู้ปกครองหรือผู้ประสานงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	เหล่านี้ในการปรับปรุงหรือประเมินการเรียนรู้ในอนาคต 5. ประเมินและปรับปรุง: ใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ผลลัพธ์เพื่อประเมินและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป เพื่อให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นในอนาคต	ทราบถึงความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของการเรียนการสอน 5. ปรับปรุงและประเมิน: ใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามและการประเมินเพื่อปรับปรุงและประเมินขั้นตอนการเรียนการสอนในอนาคต และสร้างวิธีการสอนที่เหมาะสมแก่นักเรียนในระยะยาว 6. สร้างวงจรสะท้อนกลับ: สร้างวงจรสะท้อนกลับ (Feedback) โดยที่การประเมินผลจะถูกนำกลับมาใช้เพื่อปรับปรุงการสอนในรอบถัดไป และเป็นการติดตามผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว
โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (Program Structure and Content)	1. การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร: หลักสูตรมีโครงสร้างที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ โดยการกำหนดโครงสร้างรวมถึงการกำหนดระยะเวลาการเรียนการสอน ระดับการศึกษา และโมดูลหรือรายวิชาที่เกี่ยวข้อง 2. การออกแบบเนื้อหา: เนื้อหาของหลักสูตรควรถูกออกแบบให้เป็นระเบียบและเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์	1. การระดมความคิดเห็น: เริ่มต้นด้วยการระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น คณาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง หรือผู้ประสานงาน โดยการเรียกประชุม หรือจัดกิจกรรมสำหรับการเก็บข้อมูลความคิดเห็น 2. การวิเคราะห์ข้อมูล: นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์อย่างรอบคอบเพื่อเข้าใจความต้องการของนักศึกษา และต้องการของหลักสูตร ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือ

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	การเรียนรู้ โดยครอบคลุมเนื้อหาที่สอดคล้องกับพื้นที่หรือสาขาวิชาที่กำหนด 3. การพัฒนาเนื้อหา: หลักสูตรควรเนื้อหาที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับนักศึกษา โดยการพัฒนาเนื้อหาสามารถทำได้โดยการใช้แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น หนังสือเรียน เอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน อินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ 4. การประเมินและปรับปรุง: หลักสูตรควรมีการระบบการประเมินผลการเรียนรู้และการสอน เพื่อให้สามารถปรับปรุงเนื้อหาหรือวิธีการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุดในการสอนและการเรียนรู้	ต่างๆ เช่น SWOT Analysis เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล 3. การกำหนดเป้าหมาย: จากการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวัง 4. การออกแบบโครงสร้างและเนื้อหา: ออกแบบโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรใหม่ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยคำนึงถึงหลักการสอนและการเรียนรู้ที่เหมาะสม 5. การพัฒนาเนื้อหา: พัฒนาเนื้อหาที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยอาจจะใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น หนังสือเรียน เอกสารประกอบการสอน หรือสื่อการเรียนรู้อินเทอร์เน็ต 6. การประเมินและปรับปรุง: ทำการประเมินผลการพัฒนาโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร และปรับปรุงตามความต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
		7. การดำเนินการและการติดตามผล: ดำเนินการตามแผนการพัฒนาโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรและทำการติดตามผลการใช้งานและผลลัพธ์ที่ได้รับจากนักศึกษา โดยใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการปรับปรุงหรือประเมินในอนาคต 8. การพัฒนาต่อยอด: หลังจากการดำเนินการและการติดตามผลเสร็จสิ้น สามารถพัฒนาโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรต่อไปในอนาคตตามความเปลี่ยนแปลงและความต้องการใหม่ของนักศึกษาและองค์กรในทุก
กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ (Teaching and Learning)	1. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้: หลักสูตรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจว่าความสำเร็จของการเรียนรู้คืออะไร 2. ใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสม: ใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เช่น การใช้สื่อการสอน เทคโนโลยีการสอนออนไลน์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการปฏิสัมพันธ์อย่างเข้มข้น	1. ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้: หลักสูตรตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเน้นการปรับปรุง โดยให้ระบุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้นักศึกษารับรู้และปรับปรุง 2. ใช้เครื่องมือการสอนและเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ: ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น แพลตฟอร์มการ

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	3. ติดตามกระบวนการการเรียนการสอน: ติดตามและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนการสอน โดยการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การสนทนา หรือการตอบคำถาม 4. ประเมินผลการเรียนรู้: ใช้เครื่องมือการประเมินผลเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจและทักษะของนักศึกษา เช่น การสอบ การให้งานโครงการ หรือการสัมภาษณ์ 5. แจ้งผลการเรียนรู้: แจ้งผลการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา โดยให้ข้อเสนอแนะเพื่อช่วยให้พัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้นในอนาคต 6. ประเมินกระบวนการการเรียนรู้: ประเมินกระบวนการการเรียนรู้ของตนเองว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ และทำการปรับปรุงตนเองตามผลประเมินที่ได้รับ 7. ประเมินการจัดการเรียนการสอน: ประเมินวิธีการจัดการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ และทำการปรับปรุงหรือพัฒนาการสอนต่อไป	เรียนการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือโปรแกรมการสอนออนไลน์ 3. ติดตามผลการเรียนรู้ของนักศึกษา: ใช้เครื่องมือการประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษารวมถึงการให้คำแนะนำและติชมเพื่อส่งเสริมการพัฒนา 4. ประเมินและปรับปรุงกระบวนการการเรียนการสอน: ประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบว่าวิธีการสอนที่ใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ และทำการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามผลประเมิน 5. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สนับสนุนให้นักศึกษาเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนและทราบถึงแหล่งข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ตลอดเวลา 6. พัฒนาสถานการณ์การเรียนการสอน: ทำการวิเคราะห์และปรับปรุงสถานการณ์การเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการ โดยการใช้

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	8. สรุปและสร้างสรรค์: สรุปผลการเรียนรู้ทั้งหมดและสร้างสรรค์กระบวนการการเรียนรู้ใหม่ในอนาคตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	ข้อมูลการประเมินและข้อเสนอแนะจากนักศึกษาและผู้สอน 7. สร้างชุมชนการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างนักศึกษาและผู้สอน โดยใช้ห้องสนทนาออนไลน์ กระดานสนทนา เป็นต้น 8. การพัฒนาเอกสารและเนื้อหาการเรียนการสอน: พัฒนาเอกสารการเรียนการสอนและเนื้อหาการเรียนการสอนตามความต้องการและความเหมาะสมในสถานการณ์และยุคปัจจุบัน
การประเมินผลนักศึกษา (Student Assessment)	1. ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้: หลักสูตรตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเน้นการปรับปรุง โดยให้ระบุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้นักศึกษารับรู้และปรับปรุง 2. ใช้เครื่องมือการสอนและเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ: ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. กำหนดตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์การเรียนรู้: หลักสูตรกำหนดตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน เพื่อให้เป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผล 2. ใช้เครื่องมือการประเมินที่เหมาะสม: เลือกใช้เครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และทักษะที่ต้องการสอน เช่น แบบทดสอบมาตรฐาน การสัมภาษณ์ หรือการประเมินผลงาน

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	เรียนการสอนออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือ โปรแกรมการสอนออนไลน์ 3. ติดตามผลการเรียนรู้ของนักศึกษา: ใช้เครื่องมือการประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา รวมถึงการให้คำแนะนำและติชมเพื่อส่งเสริมการพัฒนา 4. ประเมินและปรับปรุงกระบวนการการเรียนการสอน: ประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบว่าวิธีการสอนที่ใช้มีประสิทธิภาพหรือไม่ และทำการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามผลประเมิน 5. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สนับสนุนให้นักศึกษาเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยให้การสนับสนุนและทราบถึงแหล่งข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ตลอดเวลา 6. พัฒนาสถานการณ์การเรียนการสอน: ทำการวิเคราะห์และปรับปรุงสถานการณ์การเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการ โดยการใช้	3. ติดตามและบันทึกข้อมูล: ติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษาตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ และบันทึกข้อมูลการประเมินผลอย่างละเอียด 4. การส่งเสริมและสนับสนุน: การให้ข้อเสนอแนะและการส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับทราบเกี่ยวกับความก้าวหน้าของตนเองและวิธีการปรับปรุง 5. การแก้ไขและปรับปรุง: การให้นักศึกษาได้รับข้อเสนอแนะและวิธีการปรับปรุงเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะต่อไป 6. การประเมินเชิงสรุป: การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลการประเมินเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ในอนาคต 7. การประเมินตนเอง: ส่งเสริมให้นักศึกษามีการประเมินตนเองและการวิจารณ์ผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง 8. การให้ความรู้สึกความมั่นใจและการสนับสนุน: ส่งเสริมให้นักศึกษามีความมั่นใจในความสามารถของตนเองและให้ความสนับสนุนในการพัฒนาต่อไป

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	ข้อมูลการประเมินและข้อเสนอแนะจากนักศึกษาและผู้สอน 7. สร้างชุมชนการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างนักศึกษาและผู้สอน โดยใช้ห้องสนทนาออนไลน์ กระดานสนทนา เป็นต้น 8. การพัฒนาเอกสารและเนื้อหาการเรียนการสอน: พัฒนาเอกสารการเรียนการสอนและเนื้อหาการเรียนการสอนตามความต้องการและความเหมาะสมในสถานการณ์และยุคปัจจุบัน	
กระบวนการเกี่ยวกับผู้ที่สนใจจะเข้ามาเป็นนักศึกษาใหม่ของหลักสูตรในอนาคต (Prospective Students)	1. วางแผนธุรกิจ: กำหนดวัตถุประสงค์ของธุรกิจการศึกษาและวางแผนกลยุทธ์ทางธุรกิจ รวมถึงการวางแผนการเงินและการตลาด 2. สร้างแบรนด์: สร้างและจัดการแบรนด์ที่มีคุณภาพและเป็นที่รู้จักในวงการการศึกษา โดยเน้นไปที่คุณภาพของการสอนและบริการที่ได้รับ	1. สนับสนุนและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างเต็มที่โดยให้แรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 2. ให้การสนับสนุนทางการศึกษา: ให้บริการที่เหมาะสมและความสนับสนุนในด้านการเรียนการสอน การให้คำแนะนำในการเลือกตัวเลือกลงทางการศึกษา และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	3. พัฒนาหลักสูตร: ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่เป็นไปตามความต้องการและความสนใจของตลาดเป้าหมาย 4. การตลาดและโฆษณา: ใช้ช่องทางการตลาดและโฆษณาที่เหมาะสม เช่น โซเชียลมีเดีย โบรชัวร์ หรือเว็บไซต์เพื่อโปรโมทและประชาสัมพันธ์หลักสูตร 5. จัดกิจกรรมและเหตุการณ์: จัดกิจกรรมและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรหรือแนวทางการศึกษาเพื่อเพิ่มความน่าสนใจและสร้างความสนใจให้กับผู้สนใจ 6. การสร้างพันธมิตร: สร้างความร่วมมือกับภาคสาธารณะและภาคเอกชน เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการศึกษา 7. การบริการลูกค้า: ให้บริการลูกค้าอย่างเต็มที่และมุ่งเน้นไปที่ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครอง 8. การติดตามและประเมิน: ติดตามและประเมินความสำเร็จของธุรกิจการศึกษาตามเป้าหมายที่	3. สร้างโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต: ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการให้บริการการพัฒนาอาชีพ การอบรม และโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4. สร้างศูนย์กลางการเรียนรู้: สร้างศูนย์กลางการเรียนรู้และทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะต่างๆ ทั้งในแง่ของการเรียนการสอนและการพัฒนาสายงาน 5. สร้างชุมชนการเรียนรู้: สร้างชุมชนการเรียนรู้ที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา 6. พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต: ให้โอกาสในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต เช่น ทักษะการทำงานทีม การคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร 7. ติดตามและให้คำแนะนำสำหรับอนาคต: ติดตามและให้คำแนะนำในการวางแผนอนาคตและเส้นทาง

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	กำหนดไว้ และทำการปรับปรุงตามความต้องการของตลาดและผู้บริโภค	การสร้างอนาคตที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและชีวิต
ระบบสนับสนุนนักศึกษาในหลักสูตร (Student Support)	1. วางแผนและออกแบบหลักสูตร: สร้างหลักสูตรที่มีโครงสร้างและเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาโดยพิจารณาความต้องการและความสนใจของนักศึกษา 2. ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้: นำเทคโนโลยีการเรียนรู้มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือเครื่องมือการสอนออนไลน์ 3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้: จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ 4. ให้บริการการทดสอบและประเมินผล: ให้บริการการทดสอบและประเมินผลเพื่อให้นักศึกษาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของพวกเขาและจุดที่ต้องปรับปรุง 5. สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง: สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างนักศึกษา	1. วางแผนและออกแบบระบบ: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการสนับสนุนนักศึกษา และออกแบบระบบที่เหมาะสมตามความต้องการของนักเรียนและการเรียนรู้ 2. ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้: นำเทคโนโลยีการเรียนรู้มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้: จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความน่าสนใจและเชื่อมโยงกับเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ 4. ให้บริการการทดสอบและประเมินผล: ให้บริการการทดสอบและประเมินผลเพื่อให้นักศึกษาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าและจุดที่ต้องปรับปรุง 5. สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างนักศึกษา

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	อาจารย์ และทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนที่เหมาะสม ห้องสมุด หรือพื้นที่การเรียนรู้ออนไลน์ 6. ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคล: ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคลในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ 7. สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะเสริมสร้าง: สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะเสริมสร้างที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและชีวิตที่ประสบความสำเร็จในอนาคต 8. ติดตามและประเมินผล: ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสนับสนุนต่อไป	อาจารย์ และทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนที่เหมาะสม ห้องสมุด หรือพื้นที่การเรียนรู้ออนไลน์ 6. ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคล: ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคลในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ 7. สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะเสริมสร้าง: สร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะเสริมสร้างที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพและชีวิตที่ประสบความสำเร็จในอนาคต 8. ติดตามและประเมินผล: ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสนับสนุนต่อไป
บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน (Academic and Support Staff)	1. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ: ให้โอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรสายสนับสนุนการศึกษา เช่น การฝึกอบรมในเรื่องของเทคโนโลยีการเรียนรู้ การแก้ปัญหา หรือการจัดการเวลา	1. วางแผนและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาบุคลากร และทำให้ผู้บริหารและบุคลากรเข้าใจถึงความสำคัญของการพัฒนาความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของพวกเขา

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	2. การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนส่วนบุคคล: ให้การสนับสนุนและการปรึกษาเพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพและความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาหรือการจัดการกับนักศึกษา 3. การสนับสนุนการเรียนรู้: ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากรผ่านการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในองค์กร เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของพวกเขา 4. การสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร: สร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร โดยส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ 5. การประเมินและติดตามผลลัพธ์: ให้การประเมินและติดตามผลลัพธ์ของการพัฒนาบุคลากร เพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการพัฒนาต่อไป	2. การให้โอกาสในการเรียนรู้: สร้างโอกาสให้กับบุคลากรในการเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม สัมมนา หรือการศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะใหม่ๆ 3. การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้: ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ออนไลน์ โดยให้บุคลากรเข้าร่วมคอร์สออนไลน์ หรือใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับการฝึกอบรม 4. การให้การติดตามและคำปรึกษา: ให้การติดตามและคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับงานของพวกเขา เพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาทักษะ 5. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องภายในองค์กร โดยเชื่อมโยงกับการทำงานประจำวัน และพัฒนาทักษะใหม่ๆ 6. การประเมินและติดตามผล: ประเมินผลการพัฒนาบุคลากร และติดตามความก้าวหน้าของพวกเขาในการพัฒนาความรู้และทักษะ

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	6. การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง: สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร โดยสร้างแรงจูงใจและการสนับสนุนในการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะใหม่ๆ 7. การเสริมสร้างองค์กรเรียนรู้: สร้างองค์กรเรียนรู้ภายในองค์กร เพื่อสนับสนุนการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ และส่งเสริมการเรียนรู้จากความสำเร็จและความล้มเหลวของผลงาน	7. การสนับสนุนการพัฒนาส่วนตัว: สนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาส่วนตัว โดยให้โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น การเรียนภาษาต่างประเทศ การท่องเที่ยว เป็นต้น
สิ่งแวดล้อมทางวิชาการ (Academic Environment)	1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางวิชาการที่ต้องการให้กับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความต้องการของนักศึกษาและบุคลากร 2. สร้างสภาพแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้: สร้างสภาพแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ โดยการจัดห้องเรียนหรือพื้นที่ การเรียนรู้ให้เหมาะสมและสะดวกสบาย	1. วางแผนและกำหนดเป้าหมาย: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางวิชาการที่ต้องการ เช่น การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ 2. วิเคราะห์และประเมินสถานะปัจจุบัน: ทำการวิเคราะห์และประเมินสถานะปัจจุบันของสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ เพื่อทราบข้อจำกัด และโอกาสในการพัฒนา

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	3. ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้: ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ 4. สนับสนุนการเรียนรู้ระหว่างทีม: สร้างแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ระหว่างทีม โดยการสร้างพื้นที่เพื่อการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนความรู้ 5. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้: สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน 6. สนับสนุนการพัฒนาสมรรถภาพ: สนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานของพวกเขา โดยการจัดทำแผนการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร 7. ติดตามและประเมินผล: ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป	3. วางแผนการดำเนินงาน: จัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ โดยระบุกิจกรรมระยะเวลา และทรัพยากรที่จำเป็น 4. การประสานงาน: สร้างทีมงานหรือกลุ่มงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานงานและร่วมกันดำเนินการพัฒนา 5. การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้: ปรับปรุงและสร้างสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ รวมถึงการเตรียมพื้นที่เรียนรู้ที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย 6. การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี: สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะทางดิจิทัล 7. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้: สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	8. สร้างพื้นที่เรียนรู้ออนไลน์: สร้างและพัฒนาพื้นที่เรียนรู้ออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกและมีความสมบูรณ์สำหรับบุคลากรและนักศึกษาทุกคนในองค์กร	8. การติดตามและประเมินผล: ติดตามและประเมินผล การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป
ทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน (Resources, Facilities, and Infrastructure)	1. วางแผนและกำหนดเป้าหมาย: กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา โดยให้มุ่งเน้นการปรับปรุงและการพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการ และการพัฒนาในอนาคต 2. การจัดทำแผนการดำเนินงาน: จัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการระบุระยะเวลา และการจัดสรรทรัพยากร 3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์: การสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ และทักษะที่เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรและการศึกษา 4. การสร้างสิ่งสนับสนุน: สร้างสิ่งสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการสอน เช่น ห้องเรียนที่	1. วางแผนและกำหนดเป้าหมาย: กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน อย่างชัดเจนและเน้น ที่การพัฒนาที่ต่อเนื่อง 2. จัดทำแผนการพัฒนา: จัดทำแผนการพัฒนา ทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน โดย ระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลา และ ทรัพยากรที่จำเป็น 3. การนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้งาน: นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้งานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การใช้เทคโนโลยีด้านการเรียนรู้ออนไลน์ หรือการใช้ระบบการจัดการฐานข้อมูล 4. การสร้างทีมงาน: สร้างทีมงานหรือกลุ่มงานที่มีความรู้ และทักษะที่เหมาะสมในการพัฒนาและ ดำเนินการทางการศึกษาต่อเนื่อง

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	เหมาะสม อุปกรณ์การเรียนรู้ หรือเทคโนโลยีการเรียนรู้ 5. การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน: การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา เช่น อาคารเรียนรู้ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และการสอน 6. การใช้เทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการสอน 7. การตรวจสอบและประเมินผล: ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพขึ้น	5. การระบุและการจัดสรรทรัพยากร: การระบุและการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม 6. การติดตามและประเมินผล: การติดตามและประเมินผลการพัฒนา ทรัพยากร สิ่งสนับสนุน และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
ผลผลิตของหลักสูตร (Output)	1. กำหนดเป้าหมายผลผลิต: กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ สำหรับผลผลิตที่ต้องการให้ผลิติดูออกมาจากหลักสูตร	1. สร้างระบบติดตามผลผลิต: การสร้างระบบหรือเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับติดตามผลผลิตของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบฐานข้อมูลออนไลน์,

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	2. การสร้างตัวชี้วัด (Indicators): สร้างตัวชี้วัดที่สามารถวัดและประเมินผลผลิตของหลักสูตรได้อย่างชัดเจน เช่น อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการได้รับการวิเคราะห์เชิงลึก หรือผลการประเมินระดับความพร้อมทางวิชาการ 3. การรวบรวมข้อมูล: รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตที่ต้องการติดตาม โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การสำรวจ, การสำรวจความคิดเห็น, การสัมภาษณ์, หรือข้อมูลที่ได้มาจากระบบสารสนเทศ 4. การวิเคราะห์ผล: วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตร และหาวิธีการปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป 5. การรายงานผล: รายงานผลผลิตของหลักสูตรให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรต่อไป	แบบสำรวจออนไลน์, หรือระบบติดตามผลผลิตผ่านอินเทอร์เน็ต 2. กำหนดตัวชี้วัดที่มีความเชื่อถือได้: การเลือกใช้ตัวชี้วัดที่เหมาะสมและมีความเชื่อถือได้ในการติดตามผลผลิตของหลักสูตร เช่น อัตราการสำเร็จการศึกษา, อัตราการได้รับทุนการศึกษา, หรือผลการประเมินความพร้อมทางวิชาการ 3. การรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง: การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบบันทึกข้อมูลออนไลน์, แบบสำรวจผ่านอินเทอร์เน็ต, หรือการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ 4. การวิเคราะห์และรายงานผล: การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อประเมินผลผลิตของหลักสูตร และรายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ข้อมูลในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
ผลลัพธ์และความสำเร็จ (Outcome and Achievement)	- กำหนดตัวชี้วัดของผลลัพธ์และความสำเร็จ: กำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ว่าคุชภักดิ์บัณฑิตได้รับความรู้และทักษะที่เหมาะสมจากการศึกษาในหลักสูตร - รวบรวมข้อมูล: รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์และความสำเร็จของคุชภักดิ์บัณฑิต โดยอาจมีการใช้แบบสอบถาม, สัมภาษณ์, หรือการสำรวจเพื่อรับข้อมูล - วิเคราะห์และประเมินผล: วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อประเมินผลลัพธ์และความสำเร็จของคุชภักดิ์บัณฑิตตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ - การรายงานผล: รายงานผลลัพธ์และความสำเร็จให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร, อาจารย์ที่ปรึกษา, หรือนายจ้าง โดยอาจมีการใช้รูปแบบการรายงานที่เหมาะสม เช่น รายงานประจำเทอม, รายงานประจำปี, หรือการนำเสนอผลการศึกษาในการประชุม - การให้ข้อเสนอแนะและการพัฒนา: การให้ข้อเสนอแนะและการพัฒนาเพื่อเสริมสร้าง	- กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด: กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์และความสำเร็จของคุชภักดิ์บัณฑิตที่ต้องการติดตาม - รวบรวมข้อมูล: รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์และความสำเร็จของคุชภักดิ์บัณฑิตอย่างต่อเนื่อง โดยอาจใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจ, สัมภาษณ์, หรือการติดตามผ่านระบบสารสนเทศ - วิเคราะห์ข้อมูล: วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความสำเร็จและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของคุชภักดิ์บัณฑิต - การประเมินและปรับปรุง: การประเมินผลลัพธ์และความสำเร็จของคุชภักดิ์บัณฑิตอย่างต่อเนื่องเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตรและการศึกษา และปรับปรุงหลักสูตรต่อไปให้มีคุณภาพและเหมาะสมต่อนักศึกษา - การรายงานผล: การรายงานผลลัพธ์และความสำเร็จของคุชภักดิ์บัณฑิตแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร, อาจารย์ที่ปรึกษา, หรือส่วนราชการอื่น ๆ

ประเด็น	กระบวนการติดตามการดำเนินงาน (Check)	กระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
	ความสามารถและสมรรถนะของบุคลากรใน อนาคต	เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการต่อไปในทิศทาง ที่เหมาะสม

8. การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข กรณีที่นักศึกษาไม่บรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามที่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนด

การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเมื่อนักศึกษาไม่บรรลุผลลัพท์การเรียนรู้ตามที่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดเป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีขั้นตอนที่สามารถทำได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ไม่บรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงการทบทวนการประเมินผล ข้อมูลการเรียนรู้ และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อหาปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการเรียนรู้
- 2) ติดต่อกับผู้สอนและนักศึกษา สร้างโอกาสในการสนทนากับผู้สอนและนักศึกษาที่ไม่บรรลุผลการเรียนรู้ เพื่อเข้าใจมุมมองและความรู้สึกของนักศึกษาในกรณีนี้
- 3) ทำการประเมินเพิ่มเติม นำเสนอการทำการประเมินเพิ่มเติมหรือการทดสอบในบางกรณี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการทบทวนและปรับปรุง
- 4) วางแผนการปรับปรุง พัฒนาแผนการปรับปรุงที่ใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงการสอนและเนื้อหาของหลักสูตร
- 5) ปรับแก้วิธีการสอน ปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและสถานะของนักศึกษา ในบางกรณีอาจต้องใช้วิธีการสอนที่แตกต่างหรือให้การสนับสนุนเพิ่มเติม
- 6) พัฒนาวัสดุการเรียน พัฒนาหรือปรับปรุงวัสดุการเรียนเพื่อให้เหมาะสมและช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา
- 7) จัดการทบทวน จัดการทบทวนผลการปรับปรุงเพื่อติดตามการดำเนินการและทำการปรับปรุงต่อไปตามความจำเป็น
- 8) สื่อสารกับนักศึกษา สื่อสารกับนักศึกษาเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับปรุงและช่วยให้นักศึกษาเข้าใจถึงกระบวนการและวัตถุประสงค์
- 9) การเชื่อมโยงกับบริการสนับสนุน ติดต่อหน่วยบริการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ศูนย์สนับสนุนการเรียนรู้ ทีมวิชาการ หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การสนับสนุนที่เหมาะสม

**ภาระงานสอนและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
และอาจารย์ประจำหลักสูตร**

อาจารย์หมายเลข 1	พระมหาวิรุธ วิโรจน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ร.ด. (รัฐศาสตร์) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)

ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO504202 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับรัฐศาสตร์ชั้นสูง 3 (3-0-6)
- 2) SO504203 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์ 3 (3-0-6)
- 3) SO504207 การเมืองแบบทับซ้อนเชิงอำนาจ 3 (3-0-6)
- 4) SO504208 ดุษฎีนิพนธ์
- 5) SO504209 ดุษฎีนิพนธ์

ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

1. บทความวิจัย

- พระมหาวิรุธ วิโรจน์ (นิลเพ็ชร), พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา), ณัฐอร เจือจันทร์, สุรัช ชูคง, และอำนาจ มีราคา. (2567). กระบวนการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 2(2567), 86-96 (TCI 2)
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdirimu/issue/view/17649>
- พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา), พระมหาวิรุธ วิโรจน์, ณัฐอร เจือจันทร์. (2567). การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มมร วิทยาเขตอีสาน*. 5(1), 232-245.
<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/hsjs/index>
- ธีรวัฒน์ หินแก้ว, พิระยุทธ ศิลพรหม, พระครูประยุตสารธรรม, ณัฐอร เจือจันทร์ และพระมหาวิรุธ วิโรจน์. (2567). กลยุทธ์การจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืนพื้นที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. *วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2567*. (TCI 2)
<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/stw/issue/view/113>

พระมหาวิรุธ วิโรจโน (นิลเพ็ชร), สุทธินันท์ พรหมพันธุ์ใจ, ชนาธิป ศรีโท และจักรี ศรีจารุเมธีญาณ.

(2564). การเสริมสร้างสุขภาพด้วยหลักสัปปุริสธรรม 7 สำหรับกลุ่มเด็กแว้นในจังหวัด
ขอนแก่น. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*
วิทยาเขตขอนแก่น. 21(1), 92-120. (TCI 1)

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/view/243798>

สิทธิพร เกษจ้อย, พระวรชาติ ทะสา, พระมหาสัจจรักษ์ ไธสงวน, ประเสริฐ ชมพรมมา,

วิรุธ นิลเพ็ชร. (2563). การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
จังหวัดขอนแก่น.

วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 5(2) 240-257 (TCI 1)

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/243390>

2. บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

2. บทความวิชาการ

อำนวย มีราคา, **พระมหาวิรุธ วิโรจโน** และพระมหาสมบัติ คุณะโสโก. (2565). การบริหารสถานศึกษา
ตามแนวการปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ตามแนวพุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศ.

วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น. 4(2), (TCI tier 2

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jmli/index> (TCI tier 2)

พระมหาสมบัติ คุณะโสโก, **พระมหาวิรุธ วิโรจโน** และพระครูสังฆรักษ์ ทวี อภโย. (2565). ศึกษา
วิเคราะห์เรื่องกามในนิพเพธิกสูตร: สาเหตุและกลยุทธ์การแก้ไขตามแนวพุทธศาสตร์.

วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. 22(1) (TCI tier 2)

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/issue/view/17358>

(TCI tier 2)

พระมหาวิรุธ วิโรจโน (นิลเพ็ชร). (2564). ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเสมอภาคกันในครอบครัวตาม
แนวพุทธศาสตร์” *วารสารการประชุมวิชาการและนำเสนอบทความวิจัยระดับชาติ*

และเขตลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ 3 *วารสารวิชาการพระพุทธรักษาเขตลุ่มแม่น้ำโขง* 4(1), 12-27

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/bmrj/issue/view/17310> (TCI tier 2)

Phramaha Wiruth Wirojano, Phrakhrupalud Surawut Sangmano, Phrakhrusangkharak

Thawee Abhayo & Suraphon Promgun. (2021). Administrating organizations

for the organizational justice. *Turkish journal of Physiotherapy and*

Rehalibitation 32(3) ISSN 2651-4451 | e-ISSN 2651-446X.

<http://psychologyandeducation.net/pae/index.php/pae/issue/view/1> (TCI 1)

Phrakhrusangkharak Thawee Abhayo, **Phramaha Wiruth Wirojano**, Chanatip Sritho & Suraphon Promgun. (2021). "Leadership According to the Buddhist Concepts. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, Vol.12 No. 8 (2021), 2428-2433.

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/jsi/issue/view/pdf> (TCI tier 1)

อาจารย์หมายเลข 2

ดร.ณฐอร เจือจันทร์

วุฒิการศึกษาสูงสุด

ร.ด. (รัฐศาสตร์)

ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง)

ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)

ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO504201 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสังคมในศตวรรษที่ 21 3 (3-0-6)
- 2) SO504204 สัมมนารัฐศาสตร์เชิงพุทธในบริบทการเมืองโลก 3 (2-2-5)
- 3) SO504208 ดุษฎีนิพนธ์
- 4) SO504209 ดุษฎีนิพนธ์

ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

1. ผลงานวิจัย

พระมหาวิรุฑ วิโรจโน (นิลเพ็ชร), พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา), **ณฐอร เจือจันทร์**, สุรัชชัย ชูคง, และอำนาจ มีราคา. (2567). กระบวนการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี.

วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2(2567), 86-96

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdirimu/issue/view/17649>

พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา), วิรุฑ วิโรจโน, **ณฐอร เจือจันทร์**. (2567). การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน. 5(1), 232-245.

<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/hsjs/index>

ธีรวัฒน์ หินแก้ว, พีระยุทธ ศิลาพรหม, พระครูประยุตสารธรรม, **ณฐอร เจือจันทร์** และพระมหาวิรุฑ วิโรจโน. (2567). กลยุทธ์การจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืนพื้นที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. *วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์* ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2567.(TCI 2)

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/stw/issue/view/113>

Prasong Promsri. Sitthiporn Khetjoi. **Nathaorn Chuachan**. Prasert Chompromma.

Thaworn Worabuttara. Pongmanut Deeod. Phattharachai Uthaphan.

Radchaneeboon Neadpuckdee& Prachan Chachikul. The Development of the Strategic Plan with Family, Community, and Buddhism to Build Social Protection Against Drugs in Thai Vulnerable Youth. *International Education Studies*; Vol. 16, No. 3; 2023 ISSN 1913-9020 E-ISSN 1913-9039 Published by Canadian Center of Science and Education

<https://ccsenet.org/journal/index.php/ies/article/view/0/48787> (TCI 1)

ณัฐอร เจือจันทร์, อภิชาติ เหมือยไธสง, วาริณี โสภารจ, วรชิต ทะสา (2564) การเสริมสร้างสุขภาพด้วยหลักพละ 5 สำหรับชุมชนริมทางรถไฟในจังหวัดขอนแก่น, *ตีพิมพ์ JBER Journal of Buddhism Education and Research Vol.7(1) 98-110*. (January- April, 2021) (TCI 2)

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jber/issue/view/16633>

2. บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

พระณัฐวุฒิ พันทะลี , มนต์เทียน มนตราภิบุลย์ , อาทิตย์ ผ่านพูล , อภิชาติ เหมือยไธสง,

ณัฐอร เจือจันทร์, (2566). บทความวิชาการเรื่อง อาชญากรรมแก๊งคอลเซ็นเตอร์ในสังคมไทยยุคดิจิทัล.

ตีพิมพ์ในงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 (แบบออนไลน์) "สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม" วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

https://image.makewebeasy.net/makeweb/0/gPiDX1Xgr/_compressed.pdf.

(TCI tier 2)

อาทิตย์ ผ่านพูล, อภิชาติ เหมือยไธสง, **ณัฐอร เจือจันทร์**, มนต์เทียน มนตราภิบุลย์,

พระณัฐวุฒิ อภิบุณโย, (2566). ราชปราชญ์ตามปรัชญาของเพลโต Philosopher Kin in Philosophy of Plato.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน. 4(3), 128-139.

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jhsmbuisc/article/view/267681/180118>

(TCI tier 2)

พระปิยพงษ์ จันทร์ดล, **ณัฐอร เจือจันทร์**, ชนาธิป ศรีโท, ก้องพิพัฒน์ ก้องคำ, สุรศักดิ์ อุดเมืองเพีย (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในยุคดิจิทัล, *MCU*

UBONRATCHATHANI Journal of Buddhist Studies.

วารสารพุทธศาสตร์ มจร. อุบลราชธานี, 4(2), 281-290.

<https://drive.google.com/file/d/1Si1oIRZFFdwR9SUTHYYONo07FQM8MXiD/view>
(TCI tier 2)

อาจารย์หมายเลข 3 วุฒิการศึกษาสูงสุด	พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา) ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) ศน.บ. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)
--	--

ภาระงานสอนในหลักสูตรนี้

- 1) SO504205 วิเคราะห์รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก 3 (3-0-6)
- 2) SO504206 วิเคราะห์การเมืองในประเพณีภาคอีสาน 3 (3-0-6)
- 3) SO504208 ดุษฎีนิพนธ์
- 4) SO504209 ดุษฎีนิพนธ์

ผลงานวิจัยและ / หรือ ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 5 ปี

1. บทความวิจัย

พระมหาวิรุฑ วิโรจโน (นิลเพ็ชร), **พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา)**, ณัฐอร เจือจันทร์, สุรัชย์ ชูคง, และอำนาจ มีราคา. (2567). กระบวนการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี.

วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2(2567), 86-96 (TCI 2)

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/rdimu/issue/view/17649>

พระครูประยุตสารธรรม (วรชาติ ทะสา), วิรุฑ วิโรจโน, ณัฐอร เจือจันทร์. (2567). การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน. 5(1), 232-245.

ธีรวัฒน์ หินแก้ว, พีระยุทธ ศิลาพรหม, **พระครูประยุตสารธรรม**, ณัฐอร เจือจันทร์ และพระมหาวิรุฑ วิโรจโน. (2567). กลยุทธ์การจัดการป่าชุมชนอย่างยั่งยืนพื้นที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2567.(TCI 2)

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/stw/issue/view/113>

ณัฐอร เจือจันทร์, อภิชาติ เหมือยไธสง, วาริณี โสภาร, **วรชิต ทะสา** (2564) การเสริมสร้างสุขภาพ ด้วยหลักพละ 5 สำหรับชุมชนริมทางรถไฟในจังหวัดขอนแก่น, *JBER Journal of Buddhism Education and Research Vol.7(1)* 98-110. (January- April, 2021) (TCI 2)

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jber/issue/view/16633>

สิทธิพร เกษจ้อย, **พระวรชิต ทะสา**, พระมหาสังฆารักษ์ ไร่สงวน, ประเสริฐ ชมพรมมา, วิรุฒ นิลเพชร. (2563).การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จังหวัดขอนแก่น. *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 5(2)* 240-257 (TCI 1) <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/243390>

2. บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

พระครูวินัยธร วรชิต ปยุตโต (ทะสา). ศักดิ์ดา ต้นคชสาร.เรื่องฤทธิ์ คงอยู่ (2564). “การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมชุมชน”, *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อ การพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม หน้า 248-256.*

<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/issue/view/16836> (TCI tier 2)

พระครูวินัยธร วรชิต ปยุตโต (ทะสา). (2564). “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน., Phrakhruwinaithorn Worachat Payutto (Thasa). (2021). “Socio- Political Education and Women Empowerment in Buddhist Perspective”, *Turkish Journal of Psychology and Education, 58-4, pp.1611-1614.*

<http://psychologyandeducation.net/pae/index.php/pae/issue/view/10>(TCI tier 1)

สิทธิพร เกษจ้อย, เอนก มูลมา, สังฆารักษ์ ไร่สงวน, พระครูวินัยธร วรชิต ทะสา. (2564). บทบาทนัก สังคมสงเคราะห์กับการบริการสวัสดิการในโรงพยาบาล. *วารสารปัญญาปณิธาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม*

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PPJ/issue/view/17118> (TCI tier 2)

ก เอกสารเปรียบเทียบเกณฑ์หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 กับ พ.ศ. 2565

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565
1. โครงสร้างหลักสูตร ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดดังนี้ แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต	1. โครงสร้างหลักสูตร ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ แผน 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดดังนี้ แผน 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แผน 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต
2. คุณสมบัติอาจารย์ 2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1	2. คุณสมบัติอาจารย์ 2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1

ตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้หลักสูตรเดียว 2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 3 คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 2.3 กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน หรือมีนักศึกษาน้อยกว่า 10 คน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี	รายการต้องเป็นผลงานวิจัย และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตร 2.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย 3 คน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 2.3 อาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก แม้ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังสำเร็จการศึกษา อนุมัติให้เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอกได้ แต่ทั้งนี้หากจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาคุณูปนิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบคุณูปนิพนธ์ในระดับปริญญาเอก ต้องมีผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัย ภายหลังการสำเร็จการศึกษา อย่างน้อย 1 เรื่อง ภายใน 2 ปี หรือ 2 เรื่อง ภายใน 4 ปี หรือ 3 เรื่อง ภายใน 5 ปี 2.4 กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน
---	---

3. คุณสมบัตินักศึกษา 3.1 จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมากร หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด 3.2. การลงทะเบียนเรียนและระยะเวลาการศึกษา ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 15 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ 3.3 ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกให้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ส่วนผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเอกให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา	3. คุณสมบัตินักศึกษา 3.1 จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมากร หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด 3.2 จำนวนหน่วยกิตในการลงทะเบียนเรียนและระยะเวลาการศึกษาในแต่ละหลักสูตรและระดับการศึกษา ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด 3.2 การพัฒนาโดยไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันกำหนด
4. การประกันคุณภาพของหลักสูตร 4.1 ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรโดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ (1) การกำกับมาตรฐาน (2) ดุษฎีบัณฑิต (3) นักศึกษา (4) คณาจารย์ (5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินนักศึกษา และ (6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4. การประกันคุณภาพของหลักสูตร 4.1 ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรตามที่สภาสถาบันกำหนด
5. การพัฒนาหลักสูตร 5.1 ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี	5. การพัฒนาหลักสูตร 5.1 ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี

5.2 ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณาและให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด	5.2 ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการและให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นเป็นที่สุด
---	---

การเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต พ.ศ. 2564 กับ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต พ.ศ. 2567

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564	หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564)	หมายเหตุ/คำอธิบาย																																											
1. โครงสร้างหลักสูตร แบบ 1 รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต แบบ 2 รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">รายการ</th><th colspan="2">จำนวนหน่วยกิต</th></tr> <tr> <th>แบบ 1</th><th>แบบ 2</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)</td><td>-</td><td>(6)</td></tr> <tr> <td>หมวดวิชาบังคับพื้นฐาน</td><td>-</td><td>(9)</td></tr> <tr> <td>หมวดวิชาบังคับ</td><td>-</td><td>15</td></tr> <tr> <td>หมวดวิชาเลือก</td><td>-</td><td>9</td></tr> <tr> <td>ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)</td><td>-</td><td>36</td></tr> <tr> <td>จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร</td><td>60</td><td>60</td></tr> </tbody> </table>	รายการ	จำนวนหน่วยกิต		แบบ 1	แบบ 2	หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	-	(6)	หมวดวิชาบังคับพื้นฐาน	-	(9)	หมวดวิชาบังคับ	-	15	หมวดวิชาเลือก	-	9	ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)	-	36	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	60	60	1. โครงสร้างหลักสูตร แผน 1.1 รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แผน 2.1 รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">รายการ</th><th colspan="2">จำนวนหน่วยกิต</th></tr> <tr> <th>แบบ 1</th><th>แบบ 2</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)</td><td>-</td><td>(3*)</td></tr> <tr> <td>หมวดวิชาบังคับ</td><td>-</td><td>9</td></tr> <tr> <td>หมวดวิชาเลือก</td><td>-</td><td>3</td></tr> <tr> <td>ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)</td><td>-</td><td>36</td></tr> <tr> <td>จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร</td><td>48</td><td>48</td></tr> </tbody> </table>	รายการ	จำนวนหน่วยกิต		แบบ 1	แบบ 2	หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	-	(3*)	หมวดวิชาบังคับ	-	9	หมวดวิชาเลือก	-	3	ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)	-	36	จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	48	48	1. หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564 ใช้ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 2. หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567 ใช้ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565
รายการ		จำนวนหน่วยกิต																																											
	แบบ 1	แบบ 2																																											
หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	-	(6)																																											
หมวดวิชาบังคับพื้นฐาน	-	(9)																																											
หมวดวิชาบังคับ	-	15																																											
หมวดวิชาเลือก	-	9																																											
ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)	-	36																																											
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	60	60																																											
รายการ	จำนวนหน่วยกิต																																												
	แบบ 1	แบบ 2																																											
หมวดวิชาเสริมพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	-	(3*)																																											
หมวดวิชาบังคับ	-	9																																											
หมวดวิชาเลือก	-	3																																											
ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)	-	36																																											
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	48	48																																											

SO61001 หลักพื้นฐานและการประยุกต์ทางรัฐศาสตร์ 3(3-0-6)	SO504201 ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และสังคมในศตวรรษที่ 21 3(3-0-6)	ปรับรหัสและคำอธิบายรายวิชา
SO61002 วิเคราะห์การเมืองการปกครองไทย 3(3-0-6)	SO504202 ทักษะภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลสำหรับรัฐศาสตร์ชั้นสูง 3(3-0-6)	ปรับรายวิชาใหม่ตาม PLO
SO61003 ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต 3(3-0-6)	SO504203 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์ 3(3-0-6)	ปรับเนื้อหาให้ทันสมัย
SO61004 วิปัสสนากรรมฐานสำหรับดุษฎีบัณฑิต 3 (2-2-5)	SO504204 สัมมนารัฐศาสตร์เชิงพุทธในบริบทการเมืองโลก 3(2-2-5)	ปรับรายวิชาใหม่ตาม PLO
SO61005 วิเคราะห์รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก 3(3-0-6)	SO504205 วิเคราะห์รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก 3(3-0-6)	ปรับรายวิชาใหม่ตาม PLO
SO61006 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงเชิงคุณภาพทางรัฐศาสตร์ 3(3-0-6)	SO504206 การจัดทำแผนและงบประมาณ 3(3-0-6)	ปรับรายวิชาใหม่ตาม PLO
SO61007 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์ 3(3-0-6)	SO504207 การเมืองแบบทับซ้อนเชิงอำนาจ 3(3-0-6)	ปรับรายวิชาใหม่ตาม PLO
SO61008 สัมมนาแนวคิดทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ 3(3-0-6)	SO504208 ดุษฎีนิพนธ์	
SO61009 สัมมนาการเมืองและการจัดการการปกครองของไทย 3(3-0-6)	SO504209 ดุษฎีนิพนธ์	
SO61010 สัมมนาการเมืองและการปกครองเปรียบเทียบขั้นสูง 3(3-0-6)		หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564
SO61011 ประชาธิปไตยและการสร้างระบบระเบียบทางการเมืองตามแนวทางพระพุทธศาสนา 3(3-0-6)		หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564
SO61012 สัมมนาปัญหาการพัฒนาประชาธิปไตยและการต่อต้านการคอร์รัปชัน 3(3-0-6)		หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564
SO61013 สัมมนาการวิจัยทางรัฐศาสตร์ร่วมสมัย 3(3-0-6)		หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564
SO61014 นิเวศวิทยาการเมือง 3(3-0-6)		หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564
SO61015 สัมมนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศชั้นสูง 3(3-0-6)		หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564
SO61016 การเมืองกับการจัดการปกครองที่ดี 3(3-0-6)		หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564
SO61017 ดุษฎีนิพนธ์ 60 หน่วยกิต		หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2564
SO61018 ดุษฎีนิพนธ์ 36 หน่วยกิต		

ข. เอกสารระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
เอกสารหมายเลข 1 การระบุผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน	บทบาท/หน้าที่
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย (University Administrators)	1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทั่วไปของมหาวิทยาลัย, การจัดการทรัพยากร, และการสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร.
2. คณะอาจารย์ (Faculty Members)/อาจารย์ประจำ/อาจารย์ผู้สอน (กำหนดจำนวนด้วย เช่น ตามหลักระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย)	2. ผู้บริหารด้านการเรียนการสอนมีอำนาจในการวางแผน, ดูแล, และปรับปรุงกระบวนการการสอนทั้งหลักสูตรและวิธีการการสอน
3. นักวิจัยและทีมวิจัย (Researchers and Research Teams) เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน/งานประชาสัมพันธ์(กำหนดจำนวนด้วย เช่น ตามหลักระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย)	3. นักวิจัยมีบทบาทในการทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร, ที่สนับสนุนการพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย และการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยและหลักสูตร
4. นักศึกษาปัจจุบัน (Students)/ชมรมนักศึกษา/ดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี (กำหนดจำนวนด้วย เช่น ตามหลักระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย)	4. นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรผ่านการให้ความคิดเห็น, การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง, และการใช้ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	บทบาท/หน้าที่
1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. นายกรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจในรัฐบาลมีบทบาทในการกำหนดนโยบายทั่วไปและการสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตร
2. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	2. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ตรวจสอบและรับรองหลักสูตร

3. ผู้ใช้คุชฎีบัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	3. การได้รับคุชฎีบัณฑิตคือการนำเข้าแรงงานที่มีความรู้และทักษะที่เพิ่มขึ้นจากการศึกษาที่ระดับคุชฎีบัณฑิต มีโอกาสในการพัฒนาและขยายฐานลูกค้าหรือฐานลูกค้าทางธุรกิจ ส่วนได้ส่วนเสียของผู้ใช้คุชฎีบัณฑิตและนายจ้างนี้มีความสำคัญในกระบวนการภาคธุรกิจและการศึกษาที่มีคุณค่าทั้งสองฝั่ง เพื่อให้การศึกษาและการทำงานมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อกัน
4. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	4. พระที่ได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์สามารถช่วยในการบูรณาการศาสนาและวัฒนธรรมของสังคมชน โดยการนำความรู้ทางศาสนา, ปัญญาธรรม, และทักษะทางวิชาการมาช่วยในการพัฒนาชุมชน การศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเข้มแข็ง, ความรู้, และทักษะที่เหมาะสมในสังคมภายในคณะสงฆ์ และการนำไปใช้ในการส่งเสริมความเจริญของชุมชน.
5. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว (กำหนดจำนวนด้วย เช่น ตามหลักระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย)	5. โอกาสในการหางาน, เงินเดือนที่ดี, โอกาสในการพัฒนาอาชีพ,ทุนการศึกษาและสนับสนุนต่าง ๆ และการสร้างเครือข่ายให้มหาวิทยาลัย
6. นักศึกษาในอนาคต	6. สนับสนุนฐานการเรียนรู้ที่สมบูรณ์, การพัฒนาโปรแกรมที่เฉพาะเจาะจง, การสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา, การให้ทุนการศึกษาและการสนับสนุนการเงิน, ความสัมพันธ์กับโลกอุตสาหกรรม, การสนับสนุนนวัตกรรมและความเป็นเลิศ

ค. เอกสารหมายเลข 2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย (University Administrators)	1. ศึกษาจากนโยบายการบริหารจากเอกสาร, การสัมภาษณ์ผู้บริหาร
2. คณะอาจารย์ (Faculty Members)/อาจารย์ประจำ/อาจารย์ผู้สอน	1. คณะผู้บริหารการเรียนการสอน (Academic Affairs Administrators) /อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 4. การประชุมสัมมนา, การสนทนากลุ่ม, การตีเบทข้อมูล, การกำหนดนโยบายแบบเสียงข้างมาก, การตัดสินใจแบบ Consensus และการ SWOT
3. นักวิจัยและทีมวิจัย (Researchers and Research Teams) เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน/งานประชาสัมพันธ์	1. การประชุมสัมมนา, การสนทนากลุ่ม, การตีเบทข้อมูล, การกำหนดนโยบายแบบเสียงข้างมาก, การตัดสินใจแบบ Consensus
4. นักศึกษาปัจจุบัน (Students)/ชมรมนักศึกษา/ดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี	1. แบบสอบถาม, แบบสัมภาษณ์, การสัมภาษณ์เชิงลึก, การสนทนากลุ่ม, การติดตามประเมินผลความก้าวหน้าหลังสำเร็จการศึกษา
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. ศึกษาจากนโยบายการบริหารจากเอกสาร, การสัมภาษณ์ผู้บริหาร
2. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	1. การสำรวจ โดยใช้การแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสื่อสารออนไลน์
3. ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	1. การสำรวจโดยลงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ เช่น ภาควิชาหรือหน่วยงานการศึกษา การใช้การแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสื่อสารออนไลน์
4. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1. การสำรวจโดยลงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ การสำรวจโดยลงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ การรับฟังเสียงสะท้อนจากงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

5. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1. การสำรวจโดยลงพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ เช่น ภาควิชาหรือฝ่ายทางการศึกษา กลุ่มไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊กส์ การใช้การแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสื่อสารออนไลน์
6. นักศึกษาในอนาคต	1. ศึกษาจากนโยบายจากแหล่งทุนการศึกษาและผู้ให้ทุนในการสนับสนุนการศึกษา, การสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ให้ทุนสนับสนุน, การแสวงหาความต้องการ ผลลัพธ์และผลลัพธ์อื่นที่พึงประสงค์ของแหล่งทุน

ง. เอกสารหมายเลข 3 การวิเคราะห์และการจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ระดับบัณฑิตศึกษา

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	คะแนน POWER (คะแนน 1-5 จากคะแนนน้อยที่สุดไป หาคะแนนมากที่สุด) *ก่อนปรับปรุง*	คะแนน IMPACT (คะแนน 1-5 จากคะแนนน้อย ที่สุดไปหาคะแนนมากที่สุด) *หลังปรับปรุง*	ค่าคะแนน P*I (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)	ลำดับที่ ความสำคัญ
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน (Internal Stakeholder)				
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	4	5	23	3
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	5	5	25	2
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	4	4	22	4
4. นักศึกษาปัจจุบัน	5	5	25	1
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก (External Stakeholder)				

1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	5	5	25	2
2. คณะกรรมการมาตรฐานการ อุดมศึกษา/สป.อว.	5	5	25	3
3. ผู้ใช้ดุขภูิบัณฑิต/นายจ้าง/ หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงาน ภาคเอกชน	4	5	25	1
4. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	3	4	22	5
5. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	4	4	20	6
6. นักศึกษาอนาคต	3	4	23	4

จ. เอกสารหมายเลข 4 ความต้องการ (WANTS) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักสูตรรัฐศาสตรดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน	ความต้องการ (WANTS) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	1. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตดุขภูิบัณฑิตที่มีคุณภาพ พัฒนางค์ความรู้ ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะอาจารย์	1. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตดุขภูิบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะด้านดิจิทัล ในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์

	ของตนสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	1. หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 และมีความฉลาดทางอารมณ์ ผ่านการศึกษาวิจัยหรือการค้นคว้าอิสระ
4. นักศึกษาปัจจุบัน	1. เป็นรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตที่ทรงคุณค่า มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน สามารถสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก	ความต้องการ (WANTS) ของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย
1. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. มุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม
2. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	1. ใช้มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามกฎหมายกระทรวงนี้ มีการส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง
3. ผู้ใช้ดุษฎีบัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	1. สิ่งคาดหวัง คือ มีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงานและมีจรรยาบรรณ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

4. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์ต้องการพระที่มีความรอบรู้ ทันสมัย มีภาวะผู้นำ และยึดมั่นในหลักธรรมวินัย
5. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วทุกรุ่น	1. รักษาความสัมพันธ์กับโรงเรียนเก่าของตนและการสร้างเครือข่าย บริการด้านอาชีพ การเข้าถึงทรัพยากร โปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิษย์เก่า และโอกาสในการมีส่วนร่วมผ่านการบริจาค การให้คำปรึกษา
6. นักศึกษาในอนาคต	1. สิ่งคาดหวัง คือ ลดเวลาเรียน การสำเร็จการศึกษา มีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ฉ. เอกสารหมายเลข 5 ความต้องการจำเป็น (NEEDS) ของผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตร

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	ความต้องการ(WANTS)	ความต้องการจำเป็น(NEEDS)
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	1) หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ 2) ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน 3) พัฒนาคณะความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	1. มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน (ระดับความถี่ = 7) 2. พัฒนาคณะความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา (ระดับความถี่ = 6) 3. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ (ระดับความถี่ = 6)
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะอาจารย์	1) หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ 2) ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน	4. สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านการวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน (ระดับความถี่ = 3)

	3) พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	5. มีทักษะและความรู้ ทำงานเป็นทีม มีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่ม และการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงาน มีจรรยาบรรณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (ระดับความถี่ = 3)
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	1) หลักสูตรและดุฎิบัญญัติมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ 2) ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน 3) พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาและวิจัย	
4. นักศึกษาปัจจุบัน	1) ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน 2) มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน สามารถสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	
5. กระทรวง อว	1) พัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม	

6. คณะกรรมการมาตรฐาน การอุดมศึกษา/สป.อว.	1) ส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง	
7. ผู้ใช้คุชฌ์บัณฑิต/ นายจ้าง/	1) มีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็น ทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น 2) มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้ถึง ความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงานและมี จรรยาบรรณ 3) สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลง	
8. หน่วยงานการปกครอง คณะสงฆ์	1) ต้องการพระที่มีความรอบรู้ ทันสมัย มีภาวะ ผู้นำ และยึดมั่นในหลักธรรมวินัย	
9. ศิษย์เก่า	1) รักษาความสัมพันธ์กับโรงเรียนเก่าของตนและ การสร้าง มีส่วนร่วมในกิจกรรมศิษย์เก่า	
10 นักศึกษาในอนาคต	1) การสำเร็จการศึกษา ลดเวลาเรียน มีทักษะและ ความรู้ที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้ เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ 2) สามารถปรับตัวเข้า กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	

ข. เอกสารหมายเลข 6 ความต้องการจำเป็น (NEEDS) และที่สอดคล้องกัน CORRESPONDING PLOs

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ความต้องการจำเป็น (NEEDS)	CORRESPONDING PLOs
1. มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน	1. หลักสูตรลดเวลาเรียนภาคทฤษฎีลง เน้นภาคปฏิบัติ (Learning by doing) นักศึกษามีความรู้และ ทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 สามารถประยุกต์ใช้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วยความ ฉลาดทางอารมณ์
2. พัฒน่องค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและ คุณธรรมด้วยหลักศาสนา	1. หลักสูตรลดเวลาเรียนภาคทฤษฎีลง เน้นภาคปฏิบัติ (Learning by doing) และพัฒน่องค์ความรู้ ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
3. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์	1. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ดังนี้ (1) มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 (2) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 และ (3) ตามบริบทของ มหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
4. สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพ ได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	1. หลักสูตรจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 แผน 1 แบบวิชาการ เน้นการเรียนรู้ การวิจัยและโดยการทำดุษฎีนิพนธ์สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมใน ศาสตร์ แผน 2 แบบวิชาชีพ เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ หรือนวัตกรรมในวิชาชีพ
5. มีทักษะและความรู้ ทำงานเป็นทีม มีความยืดหยุ่น มีความคิด ริเริ่ม และการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจใน	1. หลักสูตรจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 แผน 1 แบบวิชาการ แผน 2 แบบ วิชาชีพ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการดิจิทัลผ่านกระบวนการศึกษา การค้นคว้าวิจัย หรือ

การทำงาน มีจรรยาบรรณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	ประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร สามารถคิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการได้ด้วยตนเอง
---	--

ข. เอกสารหมายเลข 7 REQUIREMENTS ความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	REQUIREMENTSS
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	1. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ ผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพ พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะอาจารย์	1. ผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	1. ผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
4. นักศึกษาปัจจุบัน	1. เป็นดุษฎีบัณฑิตที่ทรงคุณค่า มีคุณภาพ ลดเวลาเรียน มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความสามารถระดับสูงในศาสตร์ของตน สามารถสร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
5. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. พัฒนานักวิชาการและวิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ เพื่อการพัฒนางานและสังคม
6. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	1. ส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ การติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง

7. ผู้ใช้คุชฎิบัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	1. มีทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้อง การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงานและมีจรรยาบรรณสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
8. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์ต้องการพระที่มีความรอบรู้ ทันสมัย มีภาวะผู้นำ และยึดมั่นในหลักธรรมวินัย
9. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1. รักษาความสัมพันธ์กับสถานศึกษาเก่าของตนและการสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในฐานะศิษย์เก่า อยากให้มีหลักสูตรระดับคุชฎิบัณฑิตศึกษาใกล้บ้านหรือในจังหวัดโยธธ และมีความประสงค์ที่จะศึกษาต่อ
10. ผู้ปกครองนักศึกษา/คุชฎิบัณฑิต	1. ลดเวลาเรียน การสำเร็จการศึกษา มีทักษะและความรู้ในศาสตร์และที่เกี่ยวข้อง มีความคิดริเริ่มและการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ณ. เอกสารวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่าง PLOs กับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร PLOs	ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร
PLO 1 อธิบาย ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง	PEO 1 มีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในทฤษฎี หลักการ และแนวคิดสำคัญในสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์ในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและพัฒนาความรู้ในศาสตร์และสาขาวิชาที่ศึกษาได้
PLO 2 สังเกต วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัลประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง	PEO 2 มีทักษะการทํารายงาน โดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งในมุขลิกและมุขกว้าง เพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ หรือการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน หรือการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคตด้วยพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา
PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ ปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง	PEO 3 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในศาสตร์ของตน มีทักษะและความสามารถด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศด้านดิจิทัลและการจัดการสมัยใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ทางวิชาการหรือวิชาชีพ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง
PLO 4 ยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการ	PEO 4 มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพโดยวิธีการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

พัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐธรรมนูญศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้	บนพื้นฐานแห่งบริบทของการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาได้ด้วยตนเอง
PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำ ชักชวน สนับสนุนและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้	PEO 5 มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติ

ญ. เอกสารระบุวิธีการเผยแพร่หลักสูตรให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	วิธีการเผยแพร่หลักสูตร
1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย	1. ทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ 3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ
2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/คณะอาจารย์	1. ทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ

	3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ 4. การให้บริการคำปรึกษา ให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาหรือผู้สนใจเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร
3. นักวิจัยและสายสนับสนุน	1. ทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ 3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ
4. นักศึกษาปัจจุบัน	1. ทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ 3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ 4. เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร

5. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ
6. คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา/สป.อว.	1. เอกสารทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ
7. ผู้ใช้ชุมชนบัณฑิต/นายจ้าง/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน	1. ทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ 3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ 4. เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร
8. หน่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1. ทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ 3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ

9. ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้ว	1. ทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ 3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ 4. เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร
10. นักศึกษาในอนาคต	1. ทางราชการ การลงในระบบ CHECO การประกาศรับรองเชิงประจักษ์และการประกาศให้สาธารณะชนได้รับทราบอย่างเป็นทางการ 2. บรรยายหลักสูตร จัดงานบรรยายหรือสัมมนาเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ถาม-ตอบ 3. การประชาสัมพันธ์ในหลักสูตร จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และทำการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความน่าสนใจ 4. เว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ (Portal Web) สร้างหรืออัปเดตเว็บไซต์หรือพอร์ทัลออนไลน์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ๆ และเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสาร

**ญ. ความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะศุภบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)**

คุณลักษณะศุภบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย	ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)
1. สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนาการความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	PLO 1 อธิบาย ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในศาสตร์หลักและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องที่ลึกซึ้งได้อย่างถูกต้องตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี สามารถออกแบบการวิจัยหรือสร้างข้อค้นพบใหม่ที่นำไปสู่การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง
2. สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนาการความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	PLO 2 สังเกต วิเคราะห์ เปรียบเทียบและประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ มีทักษะด้านดิจิทัล ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้อย่างถูกต้องและอย่างต่อเนื่อง
3. มีทักษะและความรู้ ทำงานเป็นทีม มีความยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่ม และการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงาน มีจรรยาบรรณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	PLO 3 ออกแบบการวิจัยขั้นสูง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งแบบแนวนอนและแนวตั้ง สร้างองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาทางวิชาการหรือทางวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญ ปฏิบัติงานที่ซับซ้อนได้อย่างถูกต้อง
4. พัฒนาการความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สร้างหรือประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ทางด้านวิชาการหรือวิชาชีพได้ด้วยตนเอง เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	PLO 4 ยอมรับ เห็นคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ แสดงออกถึงการผสมผสานความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมในการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา สนับสนุนการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมบนพื้นฐานแห่งบริบทของรัฐศาสตร์และพุทธศาสตร์ได้

5. หลักสูตรมีคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ มีทักษะด้านดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีความฉลาดทางอารมณ์ ลดเวลาเรียน พัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์ด้วยการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา	PLO 5 แสดงออกถึงภาวะผู้นำ ชักชวน สนับสนุนและเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและแนวพระราชดำรัสต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคม และสามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมในระดับชาติหรือนานาชาติได้
---	---

ญ. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุง

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ๒๔๔/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างหลักสูตรรัฐศาสตรุษบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน

เพื่อให้การดำเนินการยกร่างหลักสูตรรัฐศาสตรุษบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน เป็นไปตามกฎกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างหลักสูตรรัฐศาสตรุษบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. พระครูกิตติวราทร, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาวิรุฬ วิโรจน์, ผศ.ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. พระครูประยุทธารธรรม, ดร.	กรรมการ
๔. ดร.ณัฐกร เจือจันทร์	กรรมการ
๕. ดร.กันต์ ศรีหาล้า	กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการยกร่างหลักสูตรใหม่ให้มีคุณภาพเป็นไปตามกฎ ระเบียบ ประกาศ เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

(พระเทพวชิรมณี)

(พระเทพวชิรมณี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ฐ. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ๒๓๒ / ๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗)

คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน

เพื่อให้การดำเนินการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน เป็นไปตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้มีคุณภาพและความทันสมัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศาสตราจารย์ ดร.	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีหน้าที่ วิพากษ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๗) คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตอีสาน ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

(พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๗ ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกันกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ ๕๒/๒๕๖๓ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ จึงวางระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“คณะ” หมายความว่า คณะหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะด้วย

“วิทยาลัย” หมายความว่า วิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขตด้วย

“คณบดี” หมายความว่า คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและคณบดีคณะ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการวิทยาลัย

“นักศึกษา” หมายความว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สารนิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาโท

แผน ข

“วิทยานิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒

“ดุชนิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๑ หรือแบบ ๒

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยขาด

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลา ตลอดจนอัตราค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามระเบียบนี้ให้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแล้วแต่กรณี

หมวด ๑

ระบบการจัดการศึกษา

ข้อ ๗ ให้มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศ

ให้หลักสูตรทุกหลักสูตรกำหนดเนื้อหาและสาระความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการวิจัยเป็นกลุ่มวิชาบังคับพื้นฐานแกนของหลักสูตรและกำหนดให้การอบรมกรรมฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นเงื่อนไขที่นักศึกษาต้องผ่านก่อนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ข้อ ๘ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามี ๔ ระดับ คือ

๘.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๘.๒ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

๘.๓ ระดับปริญญาโท เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๘.๔ ระดับปริญญาเอก เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

ข้อ ๙ การจัดศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน โดยกำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตซึ่งมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษ คือ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานอกเวลาราชการหรือนอกเวลาทำการของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๐ บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะใดจะจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรใดให้เป็นไปตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดตามข้อเสนอของสภาวิชาการ

วิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรซึ่งสภามหาวิทยาลัยกำหนดให้บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะจัดการศึกษา ทั้งนี้ ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดตามข้อเสนอของสภาวิชาการ

ให้วิทยาลัยรายงานการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่ออธิการบดีอย่างน้อยทุกภาคการศึกษา

หมวด ๒

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการรับเข้าศึกษา

ข้อ ๑๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาโท ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๑.๔ หลักสูตรปริญญาเอก ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะอาจกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชาหรือเพิ่มเติมหลักสูตรตามที่เห็นสมควร

การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาเพิ่มเติมตามวรรคสองให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครเข้าศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ ที่วิทยาลัยจัดการศึกษาด้วย

ข้อ ๑๒ การรับเข้าศึกษา

๑๒.๑ บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยจะพิจารณาผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยการสอบคัดเลือก การคัดเลือก หรือโดยวิธีการอื่นใดตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๒ ในกรณีที่ผู้สมัครเข้าศึกษากำลังรอผลการศึกษาของวุฒิการศึกษาที่ใช้สมัครเข้าศึกษา การรับเข้าศึกษาจะมีผลสมบูรณ์ เมื่อผู้สมัครได้ส่งหลักฐานการสำเร็จการศึกษาของวุฒิการศึกษานั้น ภายในระยะเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๓ นักศึกษาจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในเวลาเดียวกันไม่ได้

หมวด ๓

โครงสร้างหลักสูตรและระยะเวลาการศึกษา

ข้อ ๑๓ โครงสร้างหลักสูตร

๑๓.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๓.๒ ปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก ๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะกำหนด

แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องทำสารนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๑๓.๓ ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำดุชฎินิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่และอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำดุชฎินิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำดุชฎินิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

ทั้งนี้ ดุชฎินิพนธ์ตามแบบ ๑.๑ และแบบ ๑.๒ ต้องมีมาตรฐานและคุณภาพในระดับเดียวกัน

แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำดุชฎินิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำดุชฎินิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แบบ ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำดุชฎินิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

ทั้งนี้ ดุชฎินิพนธ์ตามแบบ ๒.๑ และ แบบ ๒.๒ ต้องมีมาตรฐานและคุณภาพในระดับเดียวกัน

๕

ข้อ ๑๔ ระยะเวลาศึกษา

๑๔.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๑๔.๒ ปริญญาโท ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา

๑๔.๓ ปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา ผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา

หมวด ๔

การคิดหน่วยกิตและการเทียบโอนหน่วยกิต

ข้อ ๑๕ การคิดหน่วยกิต

๑๕.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๕.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๕.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๕.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๕.๕ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๖ การเทียบโอนหน่วยกิต บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยอาชีวศึกษา หรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา หรือการค้นคว้าเพื่อทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์จากหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้แก่นักศึกษาตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่อการศึกษาระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต หากเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกัน หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ให้เทียบโอนหน่วยกิตที่ได้ศึกษามาแล้วได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา

หมวด ๕

การลงทะเบียนเรียนและการถอนรายวิชา

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาและลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นักศึกษามีหน่วยกิตเหลือสำหรับลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรน้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

การลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติสำหรับนักศึกษาที่ศึกษาแบบไม่เต็มเวลา ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติ โดยมีจำนวนหน่วยกิตไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบกระเทือนถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๑๘ การลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัย กำหนดโดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ

ข้อ ๑๙ การลงทะเบียนเรียนรายวิชา

๑๙.๑ การลงทะเบียนเรียนรายวิชา ให้กระทำภายใน ๑ สัปดาห์ก่อนวันเปิดเรียนของแต่ละภาคการศึกษา หรือตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๙.๒ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาล่าช้าจะกระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษานั้น

๑๙.๓ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยให้ไม่อาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาภายในระยะเวลาที่กำหนด นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาล่าช้ากว่า ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๒๐ การลงทะเบียนเป็นผู้ร่วมฟังในรายวิชา นักศึกษาอาจลงทะเบียนเป็นผู้ร่วมฟังในรายวิชาแต่ละรายวิชาได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ประจำวิชาเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ในกรณีที่รายวิชาใดจำกัดจำนวนผู้เข้าเรียน ให้พิจารณารับลงทะเบียนนักศึกษาเป็นผู้ร่วมฟังตามลำดับการลงทะเบียน

ข้อ ๒๑ การลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์

๒๑.๑ นักศึกษาจะลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๑.๒ นักศึกษาระดับปริญญาโทจะมีสิทธิลงทะเบียนและเสนอโครงร่างสารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ได้หลังจากศึกษาในรายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสอบได้สะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่ศึกษาในหลักสูตรซึ่งไม่ต้องเรียนรายวิชา

๒๑.๓ นักศึกษาระดับปริญญาเอกจะมีสิทธิลงทะเบียนและเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ได้หลังจากศึกษาในรายวิชาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสอบได้สะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ตามข้อ ๑๓.๓

ข้อ ๒๒ การขอเพิ่มรายวิชา การเปลี่ยนรายวิชา และการถอนรายวิชา

๒๒.๑ การขอเพิ่มรายวิชาหรือเปลี่ยนรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาหรือภายในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

๒๒.๒ การขอถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๖ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษา หรือภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๒๓ การย้ายสาขาวิชา

๒๓.๑ นักศึกษาอาจขอย้ายสาขาวิชาจากสาขาวิชาที่รับเข้าศึกษาครั้งแรกไปศึกษาในสาขาวิชาอื่นในระดับเดียวกันของมหาวิทยาลัยได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย

๒๓.๒ การขอย้ายสาขาวิชาจะกระทำได้เมื่อนักศึกษาได้ศึกษาในสาขาวิชาเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาและมีผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๒๓.๓ นักศึกษาที่ขอย้ายสาขาวิชาจะต้องมีคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่ย้ายเข้าไปศึกษา และกระทำได้ครั้งเดียวตลอดระยะเวลาการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

๒๓.๔ การเทียบโอนผลการศึกษาในสาขาวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ย้ายไปศึกษาใหม่ ให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หมวด ๖

สถานภาพและการพ้นสถานภาพนักศึกษา

ข้อ ๒๔ ผู้สมัครเข้าศึกษาจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษา เมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๕ นักศึกษาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาในสถานภาพใดสถานภาพหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๕.๑ นักศึกษาสามัญ หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

๒๕.๒ นักศึกษาวิทยาภัณฑ์ หมายถึง นักศึกษาสามัญที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๕๐ ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓.๐๐

เมื่อนักศึกษาวิทยาภัณฑ์ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ ขึ้นไปจะเปลี่ยนสถานภาพเป็นนักศึกษาสามัญ

๒๕.๓ นักศึกษาวิสามัญ หมายถึง นักศึกษาอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๖ การพ้นสถานภาพนักศึกษาที่มีกรณีดังต่อไปนี้

๒๖.๑ มรณภาพหรือตาย

๒๖.๒ ลาออก

๒๖.๓ สำเร็จการศึกษา

๒๖.๔ ได้คะแนนเฉลี่ยรายภาคการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาไม่ถึง ๒.๕๐ หรือได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๒.๕๐

๒๖.๕ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยที่พ้นที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๓.๐๐ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๒๖.๖ มีระยะเวลาศึกษาครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สามารถสำเร็จการศึกษาและไม่ได้รับอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการศึกษา

๒๖.๗ เป็นนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทหรือหลักสูตรปริญญาเอกซึ่งไม่ได้รับอนุมัติโครงร่างสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์แล้วแต่กรณีจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยภายใน ๒ ปีการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา เว้นแต่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาแล้วเห็นว่า การไม่ได้รับอนุมัติโครงร่างสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์นั้น เนื่องมาจากเหตุจำเป็นและสมควรผ่อนผันให้ยังไม่ต้องพ้นสถานภาพนักศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาต้องได้รับอนุมัติโครงร่างสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ภายในภาคการศึกษาถัดไปจากภาคการศึกษาที่ครบกำหนดดังกล่าว

๒๖.๘ มีผลการสอบสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ไม่ผ่านและไม่ได้รับอนุญาตให้สอบแก้ตัว

๒๖.๙ มหาวิทยาลัยสั่งให้พ้นสถานภาพนักศึกษาในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรหรือใช้เอกสารอันเป็นเท็จในการสมัครเข้าศึกษา

(๒) ไม่ชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษา

(๓) กระทำผิดข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของบัณฑิตวิทยาลัย คณะ วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการสอบหรือวินัยนักศึกษา

หมวด ๗

การลาพักการศึกษา

ข้อ ๒๗ การลาพักการศึกษา

๒๗.๑ นักศึกษาอาจขอลาพักการศึกษาได้ เมื่อได้ศึกษาในหลักสูตรมาแล้วอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาและมีผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ โดยต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการภายใน ๖ สัปดาห์แรกนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๒๗.๒ นอกจากการลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๑ นักศึกษาอาจขอลาพักการศึกษาเป็นกรณีพิเศษได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ถูกเกณฑ์หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ
- (๒) เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๓ สัปดาห์ตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาล
- (๓) มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่น โดยต้องแสดงเหตุผลหรือหลักฐานของเหตุจำเป็นนั้นได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการภายใน ๓ สัปดาห์นับจากปรากฏเหตุของการลาพักการศึกษา แต่ไม่ช้ากว่าวันสุดท้ายของการเรียนในภาคการศึกษานั้น
- ๒๗.๓ การลาพักการศึกษาของนักศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ
- การอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๑ และ ๒๗.๒ ให้กระทำได้ไม่เกินครั้งละ ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน ถ้านักศึกษายังมีความจำเป็นต้องขอลาพักการศึกษาต่อ ให้ยื่นคำร้องใหม่
- ๒๗.๔ ในกรณีที่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา
- (๑) ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมเป็นเวลาศึกษาด้วย เว้นแต่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๒ (๓)
- (๒) นักศึกษาต้องชำระค่ารักษาสถานภาพเป็นนักศึกษาทุกภาคการศึกษาในระหว่างลาพักการศึกษา
- (๓) เมื่อจะกลับเข้าศึกษาใหม่ นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์

หมวด ๘

การวัดและการประเมินผลการศึกษา

- ข้อ ๒๘ การวัดผลการศึกษารายวิชาให้ใช้การสอบรายวิชา
- การวัดผลการศึกษารายวิชาอาจใช้วิธีการอื่นหรือใช้การสอบรายวิชาพร้อมกับวิธีการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เป็นตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๒๙ นักศึกษาต้องได้รับการวัดและการประเมินผลการศึกษาตามที่อาจารย์ประจำรายวิชากำหนด
- ข้อ ๓๐ นักศึกษาต้องเข้าสอบรายวิชาทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน เว้นแต่รายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟังหรือรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ออนรายวิชา หรือรายวิชาที่วัดผลการศึกษาด้วยวิธีการอื่น หรือได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา
- กำหนดการสอบรายวิชาให้เป็นไปตามตารางสอบที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นในกรณีที่อาจารย์ประจำรายวิชากำหนดให้มีการสอบนอกตาราง โดยได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

๑๐

นักศึกษาที่จะมีสิทธิเข้าสอบในแต่ละรายวิชาต้องมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ทั้งหมดของรายวิชานั้น เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๓๑ การประเมินผลการศึกษา

๓๑.๑ การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาจะกระทำเป็นสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายและค่าระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕
B	ดี (Good)	๓.๐
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	๒.๕
C	พอใช้ (Fair)	๒.๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐
F	ผลการประเมินขั้นตก (Fail)	๐.๐

๓๑.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ตามข้อ ๓๑.๑ ให้กระทำเป็นสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) สัญลักษณ์ I หมายถึง การวัดผลไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
- (๒) สัญลักษณ์ IP หมายถึง การสอนยังไม่สิ้นสุด (In Progress)
- (๓) สัญลักษณ์ S หมายถึง ผลการประเมินเป็นที่พอใจ (Satisfactory)
- (๔) สัญลักษณ์ U หมายถึง ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)
- (๕) สัญลักษณ์ V หมายถึง การร่วมฟัง (Visitor)
- (๖) สัญลักษณ์ W หมายถึง การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawn)
- (๗) สัญลักษณ์ M หมายถึง การขาดสอบ (Missing)
- (๘) สัญลักษณ์ N หมายถึง ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No Report)
- (๙) สัญลักษณ์อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

๓๑.๓ การให้สัญลักษณ์ A, B+, B, C+, C, D+, D หรือ F จะกระทำได้ในกรณีที่นักเรียนรายวิชาที่นักศึกษาเข้าสอบหรือมีผลงานที่ประเมินได้ตามค่าระดับคะแนน

๓๑.๔ การให้สัญลักษณ์ F นอกจากในกรณีตามข้อ ๓๑.๓ แล้ว จะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) นักศึกษาขาดสอบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ประจำรายวิชา
- (๒) นักศึกษาไม่มีสิทธิเข้าสอบ เนื่องจากมีเวลาศึกษาไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของเวลาศึกษาทั้งหมดของรายวิชานั้น

(๓) นักศึกษากระทำทุจริตในการสอบ หรือกระทำผิดระเบียบการสอบและได้รับการตัดสินให้สอบตกในรายวิชานั้น

(๔) เมื่อเปลี่ยนจากสัญลักษณ์ I ในกรณีที่ไม่มีผลการประเมินผลภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

(๕) เมื่อเปลี่ยนจากสัญลักษณ์ M ในกรณีที่นักศึกษาไม่สามารถแสดงหลักฐานที่สมบูรณ์ในการขาดสอบได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไป

๓๑.๕ การให้สัญลักษณ์ I จะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษามีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาศึกษาทั้งหมดของรายวิชานั้น แต่ไม่ได้เข้าสอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุญาตจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

(๒) นักศึกษาปฏิบัติงานอื่นเป็นส่วนประกอบของรายวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์

๓๑.๖ การให้สัญลักษณ์ IP จะกระทำได้เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่หนึ่งที่นักศึกษาลงทะเบียนในรายวิชาที่มีการสอนหรือการทำงานต่อเนื่องกันไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษา

๓๑.๗ การให้สัญลักษณ์ S จะกระทำได้เมื่อผลการประเมินเป็นที่พอใจในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ว่ามีการประเมินผลอย่างไม่เป็นค่าระดับคะแนนหรือกำหนดไว้ว่าไม่นับหน่วยกิต

(๒) ในการประเมินผลการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ในแต่ละภาคการศึกษา

๓๑.๘ การให้สัญลักษณ์ U จะกระทำได้เมื่อผลการประเมินรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตหรือการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ไม่เป็นที่พอใจ

๓๑.๙ การให้สัญลักษณ์ V จะกระทำได้ในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟัง และอาจารย์ประจำรายวิชาเห็นว่าได้ให้ความสนใจต่อการเรียนอย่างเพียงพอ

๓๑.๑๐ การให้สัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนจะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชานั้น

(๒) นักศึกษาป่วยก่อนที่การศึกษาในภาคการศึกษานั้นจะสิ้นสุดลงและยังป่วยอยู่จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเข้าสอบในบางรายวิชาหรือทั้งหมดได้ และอาจารย์ประจำวิชาเห็นว่า การศึกษาของนักศึกษาผู้นั้นขาดเนื้อหาส่วนที่สำคัญ

(๓) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

(๔) นักศึกษาถูกสั่งพักการศึกษาในภาคการศึกษานั้นด้วยเหตุผลอื่น นอกจากการกระทำผิดระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการสอบที่ใช้บังคับอยู่

(๕) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนจากสัญลักษณ์ I ที่ได้ หากปรากฏว่าการป่วยหรือเหตุสุดวิสัยนั้นยังไม่สิ้นสุดภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคถัดไปที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

(๖) อาจารย์ผู้สอนเห็นว่านักศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจต่อการเรียนเพียงพอในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟัง

(๗) นักศึกษาลงทะเบียนเรียนโดยมีระเบียบหรือผิดเงื่อนไขของหลักสูตร

๓๑.๑๑ การให้สัญลักษณ์ M จะกระทำได้ในรายวิชาที่นักศึกษาขาดสอบ แต่ยังไม่สามารถแสดงหลักฐานที่สมบูรณ์ในการขาดสอบ

๓๑.๑๒ การให้สัญลักษณ์ N จะกระทำได้เฉพาะในรายวิชาที่ยังไม่ประเมินผลการศึกษาหรือรายวิชาที่ยังไม่ได้รับรายงานผลการประเมินการศึกษาตามระยะเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๒ การประเมินผลการศึกษา ให้กระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๓ การประเมินผลสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียงให้ใช้สัญลักษณ์ IP (In Progress)

ข้อ ๓๔ การประเมินผลสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่ได้ทำเสร็จสมบูรณ์แล้วมี ๔ ระดับคือ ดีมาก (Very Good) ดี (Good) ผ่าน (Pass) ตก (Fail)

ข้อ ๓๕ การคำนวณค่าระดับคะแนน

๓๕.๑ การคำนวณค่าระดับคะแนนให้กระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาและจะต้องประกาศผลให้แล้วเสร็จก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาถัดไป

๓๕.๒ การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยให้คำนวณจากรายวิชาที่นับหน่วยกิตและมีการประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ A, B+, B, C+, C, D+, D หรือ F สำหรับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ F ให้บันทึกผลการศึกษาในใบรายงานผลการศึกษาและนำจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้นมาคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยด้วย

๓๕.๓ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนักศึกษาเพื่อให้ครบหลักสูตรให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

๓๕.๔ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมี ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยรายภาคศึกษาให้คำนวณจากผลการศึกษาของนักศึกษาในภาคการศึกษานั้น โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของทุกรายวิชาหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้น

(๒) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คำนวณจากผลการศึกษาของนักศึกษาตั้งแต่เข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยนำรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมดหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมด

หมวด ๙

สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์

ข้อ ๓๖ การเสนอและการสอบโครงร่าง สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๗ การสอบสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ ระยะเวลาที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๘ รูปแบบของสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๙ ภาษาที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ของแต่ละสาขาวิชาหรือ หลักสูตร ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะกำหนด

ข้อ ๔๐ ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์เป็นของนักศึกษา เว้นแต่การศึกษา การค้นคว้า การทดลอง หรือการวิจัยเพื่อการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ทั้งหมดหรือบางส่วน ได้ใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ สถานที่ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของ มหาวิทยาลัยหรือได้รับเงินทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัย

หมวด ๑๐

การสำเร็จการศึกษาและการให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตร

ข้อ ๔๑ เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

๔๑.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ศึกษาครบตาม จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๔๑.๒ ระดับปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๑

(๑) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการที่ บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๒) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อย ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการ การอุดมศึกษา

๔๑.๓ ระดับปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๒

(๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสม ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการที่ บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัย แต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๓) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อย ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการ การอุดมศึกษา หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการ โดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ได้รับการตีพิมพ์รายงาน สืบเนื่องจากการประชุมวิชาการดังกล่าว

๔๑.๔ ระดับปริญญาโท แผน ข

(๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔

(๒) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ ในสาขาวิชา พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย

(๓) เสนอสารนิพนธ์และสอบผ่านการสอบสารนิพนธ์ จากคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะแต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๔) สารนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ให้เผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สามารถสืบค้นได้

๔๑.๕ ระดับปริญญาเอก แบบ ๑

(๑) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ

(๒) เสนอดุษฎีนิพนธ์และสอบผ่านการสอบดุษฎีนิพนธ์ โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้งซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยการสอบดุษฎีนิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๓) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา อย่างน้อย ๒ เรื่อง

๔๑.๖ ระดับปริญญาเอก แบบ ๒

(๑) ศึกษาวิทยาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ

(๓) เสนอดุษฎีนิพนธ์และสอบผ่านการสอบดุษฎีนิพนธ์ โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้งซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยการสอบดุษฎีนิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๔) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา

ข้อ ๔๒ การให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตร นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๔๒.๑ ผ่านเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามข้อ ๔๑ และได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตรครบถ้วนแล้ว

๔๒.๒ มีความประพฤติเหมาะสมแก่ปริญญาหรือประกาศนียบัตรที่จะได้รับ

๔๒.๓ ไม่มีหนี้สินค้างชำระกับมหาวิทยาลัย

๔๒.๔ ผ่านการอบรมกรรมฐานภาคปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔๓ นักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔๒ มีสิทธิขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร โดยต้องยื่นคำร้องขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับและอาจไม่ได้รับการเสนอชื่อต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตรในปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

ข้อ ๔๔ ให้คณบดีหรือผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย เสนอรายชื่อนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔๒ เป็นผู้สมควรได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอสภาวิชาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตร

หมวด ๑๑

ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

ข้อ ๔๕ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ได้แก่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ

ข้อ ๔๖ ให้นักศึกษาชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ในกรณีที่มิได้ผลและความจำเป็น นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขอเลื่อนกำหนดการชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือขอฟ่อนชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นงวดต่ออธิการบดีผ่านคณบดีหรือผู้อำนวยการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้เลื่อนกำหนดการชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือขอฟ่อนชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นงวดต้องชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาภายในระยะเวลาที่เลื่อนออกไปหรือตามงวดแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นักศึกษาต้องชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาให้ครบถ้วนก่อนสอบปลายภาคการศึกษา

ข้อ ๔๗ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาให้ทุนการศึกษาบางส่วนหรือทั้งหมดแก่นักศึกษา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

บทเฉพาะกาล

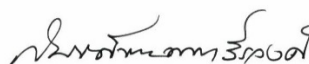
ข้อ ๔๘ นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๓ ให้ใช้ระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ หรือระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙ ต่อไปแล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่มีการดำเนินการเปลี่ยนแปลงส่วนงานซึ่งจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรใดจากบัณฑิตวิทยาลัยเป็นคณะใดคณะหนึ่งหรือจากคณะใดคณะหนึ่งเป็นคณะอื่นหรือบัณฑิตวิทยาลัยก่อนประกาศใช้ระเบียบนี้ แต่ยังไม่ดำเนินการแล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยเสนอสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบตามลำดับ เมื่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบแล้ว ให้คณบดีซึ่งจัดการศึกษาอยู่เดิมและคณบดีซึ่งจะจัดการศึกษาต่อไปร่วมกันจัดให้มีการส่งมอบงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้นเป็นไปตามระเบียบนี้

๑๖

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่วิทยาลัยใดไม่มีคณะกรรมการประจำวิทยาลัย หากเป็นวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขต ให้คณะกรรมการวิทยาเขตทำหน้าที่ตามระเบียบนี้แทนคณะกรรมการวิทยาลัย หากเป็นวิทยาลัยที่มีที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขต ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ตามระเบียบนี้แทนคณะกรรมการวิทยาลัยเป็นรายวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(สมเด็จพระมหาธีรวงศ์)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย

ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

